

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 271

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

57. évfolyam

2014. augusztus 19.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

107. plenáris ülés – 2014. június 25–26.

2014/C 271/01	A Régiók Bizottsága állásfoglalása — A Régiók Bizottsága fennállásának 20. évfordulója — „A helyi és regionális önkormányzatok szerepének növelése az Európai Unióban”	1
2014/C 271/02	A Régiók Bizottsága állásfoglalása — A Régiók Bizottsága javaslatai az új Európai Unió jogalkotási időszakra	6

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

107. plenáris ülés – 2014. június 25–26.

2014/C 271/03	A Régiók Bizottsága véleménye – A városok integrált megközelítése felé az Európai Unióban	11
2014/C 271/04	A Régiók Bizottsága véleménye – Városi mobilitási csomag	18
2014/C 271/05	A Régiók Bizottsága véleménye – A 7. környezetvédelmi cselekvési program és a fenntartható városok	25
2014/C 271/06	A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU bel- és igazságügyi politikájának jövője	30
2014/C 271/07	A Régiók Bizottsága véleménye – Egy európai hajléktalanügyi stratégia	36
2014/C 271/08	A Régiók Bizottsága véleménye – Adriai- és jón-tengeri európai uniós stratégia (EUSAIR)	40

HU

2014/C 271/09	A Régiók Bizottsága véleménye – A többszintű kormányzás az EU 2020-ig teljesítendő, biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának népszerűsítésében és a nemzetközi aichi célkitűzések elérésében	45
2014/C 271/10	A Régiók Bizottsága véleménye – Az uniós költségvetés végrehajtása.	53
2014/C 271/11	A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU 2015. évi költségvetésének tervezete	58
2014/C 271/12	A Régiók Bizottsága véleménye – A 2015 utáni hyogói cselekvési keret: kockázatkezelés az ellenálló képesség kiépítéséért.	61
2014/C 271/13	A Régiók Bizottsága véleménye – Mezőgazdasági genetikai erőforrások – a megőrzéstől a fenntartható használatig	66

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

107. plenáris ülés – 2014. június 25–26.

2014/C 271/14	A Régiók Bizottsága véleménye – Munkavállalói mobilitás és az EURES megerősítése.	70
2014/C 271/15	A Régiók Bizottsága véleménye – Az uniós bankok szerkezeti reformjai és az árnyékbanki tevékenység átláthatósága	87

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

107. PLENÁRIS ÜLÉS – 2014. JÚNIUS 25–26.

A Régiók Bizottsága állásfoglalása

A Régiók Bizottsága fennállásának 20. évfordulója

„A helyi és regionális önkormányzatok szerepének növelése az Európai Unióban”

(2014/C 271/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, amelyek új felelősségi és jogkörrel ruházták fel az európai politikai rendszerben,
- tekintettel küldetési nyilatkozatára, amely a regionális és helyi képviselők olyan politikai közgyűléseként határozza meg, amely az Unió döntéshozatali folyamatában a demokratikus és területi képviselet kettős feladatát látja el,
- tekintettel az Európai Parlamenttel 2014. február 5-én aláírt együttműködési megállapodásra, amely formalizálja az EU demokratikus legitimitásának megszilárdítására irányuló közös szándékot,
- tekintettel az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága közti együttműködés módozatairól 2012. február 16-án aláírt jegyzőkönyvre, amely megerősíti az RB bevonását az éves munkaprogram végrehajtásába és a jogalkotási tervezésbe,
- kiemeli azt az egyedülálló szerepet, amelyet húsz éve tölt be az Európai Unió szolgálatában, a szubszidiaritási és arányossági elvek védelmében, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziójára irányuló célkitűzések megvalósításában,
- aláhúzza az európai joganyag kidolgozására konzultatív funkcióján át gyakorolt növekvő hatását, valamint az EU jogalkotási folyamatában betöltött politikai szerepét: a legfőbb feladata annak biztosítása, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak az uniós jogszabályok végrehajtásával és alkalmazásával kapcsolatos szaktudása beépüljön a jogalkotási folyamatba,
- úgy határozott, hogy fennállása huszadik évfordulójának megünnepléséhez az Unió irányításában játszott politikai és intézményi szerepéről való elmélkedési folyamatot társít, melynek során megosztja az európai integrációs folyamat jövőjéről alkotott elképzelését,
- javasolja ezért egy három stratégiai célkitűzésre épülő útiterv elkészítését az Európai Unió dinamikájának fellendítésére irányulóan;

1. Megerősíteni az európai polgároknak az Európai Unió iránti bizalmát és támogatását

1.1. megállapítja – a közelmúltbeli európai választások eredményeinek fényében – az Európai Unió és a polgárok közti bizalmi viszony megerősítésének szükségességét, annak érdekében, hogy az Unió tevékenysége közelebb álljon az őket foglalkoztató problémákhoz, és valódi értéktöbbletet teremtsen;

1.2. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok hangjaként betöltött szerepét az európai projekt – és ezen belül a „Régiók Európája” – sikerében; hangsúlyozza, hogy az RB elengedhetetlen közvetítő az érdekek kifejezésében, és a polgárokhoz legközelebb álló kormányzati szintet képviseli, lehetővé téve ezáltal, hogy ezek az érdekek tükröződjenek az uniós döntéshozatali folyamatban;

1.3. úgy véli – figyelembe véve az európai és tagállami szinten jogilag kialakított illetékességi köröket –, hogy az uniós intézmények, a tagállamok, továbbá a helyi és regionális önkormányzatok közös felelőssége az uniós szabályozás célravezetőségének a megerősítése egyrészt átláthatóbb eljárások bevezetésével és az adminisztratív terhek csökkentésével, másrészt pedig a tevékenysége által a polgárok mindennapi életére gyakorolt hatás felmérését lehetővé tevő mechanizmusok kialakítása révén;

1.4. hangsúlyozza az Eurobarométer-felmérések alapján az európai polgárok bizalmát a helyi és regionális választott képviselők iránt, és elvárásukat ezeknek az európai kormányzásba való jelentősebb bevonását illetően. Alapvetőnek tartja ezért politikai közgyűlésként betöltött státusának megerősítését azáltal, hogy érvényre juttatják tagjai európai, települési vagy regionális megbízatásának teljesítését nemcsak európai, hanem tagállami, regionális és helyi szinten is;

1.5. megerősíti demokratikus legitimációját és politikai identitását a regionális és helyi képviselők európai uniós politikai közgyűlését jelentő európai intézményként, és növelni kívánja véleményeinek és állásfoglalásainak ismertségét és politikai hatását. Kötelezettséget vállal továbbá a politikai pártokkal és csoportokkal kapcsolatos politikai tevékenységeinek valamennyi szinten történő fokozására;

1.6. igyekszik emellett maradéktalanul kiaknázni területi sajátosságát, hogy megsokszorozza a döntéshozatali folyamatra való hatásgyakorlási képességét, és így küldetésének teljesítéséhez ötvözze a nemzeti delegációk és a területi szakértői hálózatok hozzájárulásait;

1.7. arra kéri a tagállamokat, hogy tagjainak kijelölése során biztosítsák a helyi és regionális választások eredményét tükröző politikai képviselést, valamint azt, hogy tiszteletben tartsák a nemek közti esélyegyenlőség elvét, és felgyorsítsák a kijelölési eljárásokat;

1.8. az Unió demokratikus legitimitásának biztosítása érdekében a tevékenységi körébe tartozó minden területen elő kívánja mozdítani a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget;

1.9. ismét kifejezi, hogy az Európai Uniónak tényleges többszintű kormányzási rendszerre van szüksége, amely biztosítja a városai, régiói és tagállamai közti szoros együttműködést; hangsúlyozza, hogy az Uniónak azokkal a területekkel kell foglalkoznia, amelyekben cselekvésre van szükség, ugyanakkor el kell tekintenie új szabályozásoktól olyan kérdésekben, amelyekkel legjobb tagállami, regionális vagy helyi szinten foglalkozni;

A Régiók Bizottsága hozzájárul a kézzelfogható Európa megtestesítéséhez

1.10. maradéktalanul támogatni kívánja tagjait abban, hogy Európa nagykövetének a szerepét töltsék be a régiókban, városokban és községekben, valamint fordítva, és az európai polgárokkal való kapcsolataik megerősítése terén;

1.11. feltétlenül szükségesnek tartja ezért, hogy az Európai Parlament tájékoztatási irodáiban és az Európai Bizottság képviselői irodáiban a tagállamokban eszközt vezessenek be a tagjai tevékenységének a támogatására, előmozdítva az európai képviselőkkel való kapcsolattartásukat a választókörzetükben; hajlandó segítséget nyújtani decentralizált kommunikációs kampányok szervezéséhez az Európai Unió cselekvési prioritásairól, valamint jogszabályainak helyi és regionális hatásáról, figyelembe véve az adott terület hivatalos nyelveit;

1.12. jobban támogatni kívánja tagjait területi önkormányzataiknál, elsősorban a polgárokkal rendezendő viták, továbbá a települési és regionális önkormányzatok által időszerű európai kérdésekről és adott esetben európai polgári kezdeményezésekről tartandó egyedi rendezvények szervezésében;

1.13. kiemeli azon politikai tevékenységeit, amelyek az Európai Unió területi dimenziójáról szóló párbeszéd fórumául szolgálnak, és köztük a Régiók és Városok Csúcsalálkozóját, amely lehetőséget nyújt Európa jövőjének és a területi önkormányzatok hosszabb távú fejlődési kilátásainak a megvitatására;

1.14. meg kívánja erősíteni intézményközi kommunikációjára irányuló stratégiáját, felhív az Európai Unió kommunikációs stratégiájának az átdolgozására, és egy világos és érthető nyelvet használó új kommunikációs formát javasol a nagyközönséggel; hangsúlyozza a helyi és regionális média kulcsszerepét az EU megítélésének javításában és politikáinak és konkrét eredményeinek népszerűsítésében;

2. Az európai integráció folytatása egy megújult közösségi módszer alapján, amely teljes mértékben figyelembe veszi a különböző kormányzati szintek között megosztott felelősségi köröket

A Régiók Bizottsága, az Európai Unió új működési módjának előmozdítója

2.1. úgy látja, hogy a többszintű kormányzás az egyik olyan elv, amelyen az európai integráció folytatására irányuló megújult közösségi módszernek kell alapulnia;

2.2. elő kívánja mozdítani a többszintű kormányzás elveinek átvételét az európai többszintű kormányzás 2014. áprilisban általa elfogadott chartájához való csatlakozás révén;

2.3. pártolja mindenekelőtt a partnerségi elv megvalósulására vonatkozó magatartási kódex hatókörének az Unió egyéb fellépési területeire való kiterjesztését, amint az a kohéziós politikai szabályozás esetében már megtörtént;

A Régiók Bizottsága, a helyi és regionális önkormányzatok előjogainak és hatásköreinek védelmezője

2.4. sajnálja, hogy a válság közvetlen hatással járt a helyi és regionális önkormányzatok autonómiájára és cselekvési képességére; ezért az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa által készített országjelentések révén nyomon fogja követni a decentralizációs és regionalizációs folyamatok alakulását;

2.5. ügyelni fog a helyi és regionális önkormányzatok előjogainak az európai szintű koordinációs mechanizmusokban való tiszteletben tartására; döntő jelentőségűnek ítéli ezért, hogy a helyi és regionális önkormányzatok olyan pénzügyi erőforrások fölött rendelkezhessenek, amelyek megfelelnek a decentralizált hatásköröknek;

2.6. támogatja az Európai Unió bővítési, szomszédsági politikai és fejlesztési stratégiája helyi és regionális dimenziójának nagyobb mértékű számításba vételét;

A Régiók Bizottsága, a szubszidiaritás és az arányosság, valamint a többszintű kormányzás elvének támogatója

2.7. ismételten hangsúlyozza a szubszidiaritásnak mint alapvető demokratikus elvnek és az uniós szabályozások minőségét javító, az EU többletértékét növelő és az adminisztratív terheket csökkentő eszköznek a hatását, és kiemeli az arányosság elve tiszteletben tartása számára biztosított hely növelésének fontosságát; felhívja a figyelmet az RB munkájára, amelyet nyomonkövetési stratégiáján és helyi és regionális konzultációs eszközén keresztül végez ezen alapelvek betartása érdekében;

2.8. hangsúlyozza a partnerség elvének és a többszintű kormányzásnak az összekapcsolódását;

2.9. vállalja feladatait egy az Európai Unión belüli hatáskörök felülvizsgálatáról szóló vitában, melynek az uniós szintű fellépés hozzáadott értékét kell erősítenie, nem pedig a „több” vagy „kevesebb” Európa közötti szembenállásra kell irányulnia;

2.10. erősíteni fogja véleményeinek hatását a területi bázisával való konzultációt, valamint a többek közt a jogalkotói hatáskörrel rendelkező régiókkal és a területi önkormányzatokat képviselő szervezetekkel való egyeztetést szolgáló eszköz használatával;

2.11. javítani kívánja az egész jogalkotói ciklus során való részvételét, hogy szükség esetén élhessen azzal a jogával, hogy az Európai Unió Bíróságához fordulhat;

2.12. ezért strukturáltabb együttműködést kíván kialakítani az Európai Parlamenttel, a nemzeti parlamentekkel és adott esetben a területi dimenziót tagállami szinten képviselő második kamarákkal, továbbá a regionális parlamentekkel, és támogatni fogja a regionális hatáskörökből kiinduló korai előrelépő eljárást;

A Régiók Bizottsága hozzájárulása az európai jogszabályok területi hatásának elemzéséhez

2.13. üdvözlí azt a fejlődést, amely lehetővé teszi nagyon korai szakaszban történő bevonását a jogszabályok alkotásába; ezért különös figyelmet fog szentelni a területi hatásvizsgálatoknak és a területi mutatók kidolgozásának; ebből kifolyólag ismételten hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a helyi és regionális önkormányzatok „Jobb jogalkotást” célzó intézményi együttműködési mechanizmusokba történő bevonását;

2.14. konzultatív funkciójának támogatása végett tovább erősíti kapacitásait és növeli szaktudását a helyi és regionális önkormányzatok, valamint az európai területi szövetségek szakértelmének a véleményeihez, területi hatásvizsgálataihoz, valamint a szubszidiaritás és az arányosság tiszteletben tartásához kapcsolódó konzultációs folyamatokba történő bevonása révén;

2.15. sürgeti a helyi és regionális önkormányzatok bevonását a REFIT (Regulatory Fitness and Performance) programba azzal a céllal, hogy javuljon a jogszabályok minősége, és a polgárok jobban elfogadják azokat;

3. A helyi és regionális önkormányzatok intézményi képviselőinek megszilárdítása a döntéshozatali folyamatban

3.1. követeli legitimitását, egyediségét és komplementaritását az Európai Unió intézményi szerkezetében, és meg fogja védeni politikai függetlenségét és funkcionális autonómiáját politikai intézményi szerepének megerősítésével, konzultatív funkcióját alátámasztva ezzel, oly módon, hogy véleményeit hatékonyabban nyomon követi, és tovább bővíti az Európai Parlamenthez, az Európai Bizottsághoz és a Tanácshoz fűződő kapcsolatait és a velük folytatott együttműködést;

3.2. alapvető feladataira helyezi a hangsúlyt; figyelmének és forrásainak az EU jogalkotási folyamatára való összpontosítása erősíteni fogja a tanácsadó szervként betöltött politikai szerepét és indokolja az általa a jövőben esetleg kért további előjogokat;

3.3. lépésként megtervezi jövőbeli stratégiáját, rövid távon a Lisszaboni Szerződés kínálta összes lehetőség kihasználásával, hosszú távon pedig a szerződések átdolgozásával;

A politikaformáló szerep megerősítése a Lisszaboni Szerződés keretében

3.4. kéri, hogy – a lojális együttműködés elvének megfelelően – azok az intézmények, amelyek kikérik véleményét, tartsák tiszteletben intézményi hatásköreit, és ne mentesüljenek az alól a kötelezettségük alól, mely szerint indokolniuk kell, hogy miért vették vagy nem vették figyelembe főbb ajánlásait;

3.5. örömmel fogadja, hogy az Európai Parlament egyre többször kéri ki véleményét, és azt a pozitív hatást várja az együttműködési megállapodás által megalapozott politikai együttműködésüktől, hogy megvalósul az előadók illetékes szakbizottságok tevékenységében való részvételének a reciprok rendszere;

3.6. az európai jogalkotót illetően hangsúlyozza, hogy minőségi és mennyiségi szempontból is meg kell erősítenie az Európai Parlamenttel és az Európai Unió Tanácsával való együttműködését; fokozni kívánja a jogszabályjavaslatokra kifejtett hatását, és erősíteni szeretné előadóinak bevonását az egész jogalkotási folyamatba, hogy támogassa a jogszabályok módosítására tett javaslatának nyomon követését;

3.7. megfigyelői szerepet kér a kötelező konzultációs területein zajló háromoldalú tárgyalásokban;

3.8. olyan parlamentközi ülések szervezését kéri, ahol az RB-tagok, az Európai Parlament képviselői és a regionális parlamentek tagjai megvitathatnák az aktuális európai kérdéseket és az európai jogszabályok hatását;

3.9. szorosabban be kíván kapcsolódni az elnökségek programjai azon pontjainak kidolgozásába és végrehajtásába, amelyek a helyi és regionális önkormányzatok számára jelentősek, és jobb kommunikációt folytat majd a Tanács egészével és különösen az ott helyet foglaló regionális miniszterekkel;

3.10. kéri a helyi és regionális – adott esetben jogalkotási hatáskörrel rendelkező – önkormányzatok képviselőinek bevonását az európai bizottsági és a tanácsi munkacsoportokba, ha a tárgyalt politikák erős területi hatással bírnak;

3.11. örömmel fogadja az Európai Tanács elnökségével felvett kapcsolatokat, melyeket strukturálni kellene a területi konzultáció hozzáadott értékének érvényesítéséhez, elsősorban az Európai Tanácsok előkészítésének keretében;

3.12. különösen elégedett az Európai Bizottsággal folytatott együttműködésének alakulásával, azon belül is a jogalkotás előtti konzultációs szakasszal, mindemellett ismételten kéri, hogy – politikai ajánlásaira tekintettel – teremtsenek lehetőséget az aktuális kérdések szóbeli és írásbeli, rendszeres megtárgyalására az európai végrehajtó szervvel;

3.13. hangsúlyozza, hogy a lehető legkorábban be kell vonni az Európai Unió éves és többéves programjának kidolgozásába, hogy hozzá tudjon járulni az Európa számára stratégiai és politikai jelentőségű döntésekhez; ezenkívül kéri, hogy a kezdetektől fogva vonják be a regionális politikáért felelős biztos kinevezésébe, már a következő, 2014–2019-es mandátumidőszaktól kezdve;

3.14. követeli a regionális önkormányzatok bevonását a gazdasági kormányzás mechanizmusába, és legitimnek véli részvételét egyrészt az Európai Bizottság és az Európai Parlament közötti gazdasági párbeszédben, másrészt pedig tagjai részvételének biztosítását az Európai Parlament parlamenti hetén az európai és a nemzeti képviselők mellett;

3.15. kéri, hogy a gazdasági és monetáris unió stabilitásáról, koordinációjáról és kormányzásáról szóló szerződésnek az Európai Unió jogi keretébe történő integrálása során vezessenek be egy horizontális záradékot, amely lehetővé teszi számára, hogy kikérjék véleményét a megosztott hatáskörök területén a gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák összehangolására vonatkozó intézkedések kapcsán, valamint a támogató, koordinációs és kiegészítő intézkedések terén;

3.16. a szerződéseknek az EU intézményi felépítésére vonatkozó felülvizsgálata esetén megismétli kéréseit:

— fogadják el intézményi státusát;

— tegyék lehetővé számára a jóváhagyó vélemény eljárásának alkalmazását a gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén alkotott jogszabályjavaslatok esetében;

3.17. javasolja jelenlegi elnevezésének kiegészítését az „európai” szóval, hogy teljes neve „A Régiók Európai Bizottsága” legyen;

3.18. ismételten kéri, hogy a Szerződések felülvizsgálatára összehívandó Konventben vegyenek részt a Régiók Bizottsága képviselői is a lehető legnagyobb politikai legitimitás biztosítása érdekében;

3.19. megbízza elnökét, hogy jelen állásfoglalást juttassa el az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság, valamint az Európai Tanács elnöke részére;

Brüsszel, 2014. június 25.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága állásfoglalása

A Régiók Bizottsága javaslatai az új Európai Unió jogalkotási időszakára

(2014/C 271/02)

Az európai parlamenti választásokat követően és az Európai Bizottság új hivatali időszakát megelőzően a **RÉGIÓK BIZOTTSÁGA** (RB) elvárásokat és javaslatokat terjeszt elő az Európai Unió új jogalkotási időszakára vonatkozóan:

1. Az európai régiók és városok kulcsfontosságú partnerek az Európai Unióba vetett bizalom erősítésében

1.1. úgy ítéli meg, hogy az Európai Unió új jogalkotási időszaka fő célkitűzéseinek a következőknek kell lenniük: **több és jobb munkahely teremtése**, fenntartható és területileg kiegyensúlyozott növekedés beindítása, illetve közös értékeink támogatása annak érdekében, hogy erősítsük a polgárok európai projektbe vetett bizalmát;

1.2. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nemcsak forrásai az EU **demokratikus legitimitásának**, hanem motorjai is az uniós célkitűzések helyi szinten történő előmozdításának és megismertetésének; emlékeztet arra, hogy a többszintű kormányzás biztosítja, hogy valamennyi kormányzati szint együttműködjön a hatáskörök gyakorlásában, valamint arra, hogy a **szubszidiaritás és a többszintű kormányzás** együtt jár az erős helyi és regionális önkormányzattal;

1.3. emlékeztet arra, hogy jóllehet Európa helyi és regionális önkormányzatai felelősek a **közvetlen állami beruházások kétharmadának** végrehajtásáért az EU-ban, súlyosan érintette őket a **gazdasági és pénzügyi válság**, ami az állami kiadások jelentős, több mint 20 %-kal való csökkentését és nagyobb területi különbségeket eredményezett az elmúlt három évben. Ugyanakkor a helyi és regionális önkormányzatok gyakran találják szembe magukat egyre növekvő pénzügyi igényekkel a magas munkanélküliséggel és a társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos problémák kezelése terén.

2. Befektetés Európa településeibe és régióiba a munkahelyteremtés, a növekedés és a fenntarthatóság érdekében

2.1. javasolja, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret 2016 végén esedékes féldíós felülvizsgálatának alkalmából vizsgálják meg a többéves pénzügyi keret jelenlegi teljes költségvetésén belül a kifizetési előirányzatok felső határának tekintetében bevezetendő változtatások lehetőségét, tekintettel a halmozódó fennálló kötelezettségvállalásokra (RAL) és arra, hogy az EU egyre nehezebben teljesíti jogi kötelezettségeit, továbbá gondoskodjanak arról, hogy a költségvetés megfeleljen az Unió folyamatosan alakuló stratégiai prioritásainak;

2.2. kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan intézkedésekre, amelyek segítik az uniós alapok tagállami szintű felhasználására való képesség növelését, illetve gondolja át újra az EU által támogatott beruházások **nemzeti és regionális társfinanszírozásának** a költségvetési deficitre vonatkozó kalkulációkból való kizárására vonatkozó elemzését, és középtávon vegye fontolóra az uniós közberuházások ambiciózusabb támogatását;

2.3. kéri, hogy a 2015-ben várható független, teljes körű értékelést követően és arra alapozva terjesszék ki az **Európa 2020 projektkötvényekre vonatkozó kezdeményezés** futamidejét és alkalmazási körét;

2.4. kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen közzé egy **közleményt az uniós közkiadások minőségéről**, mely többek között felhasználná a **hatékony közberuházásokra vonatkozó OECD-elveket** az uniós politikák jövőbeli kialakítása során;

2.5. javasolja az Európai Bizottságnak, hogy tegyen közzé egy **zöld könyvet az uniós, nemzeti és szubnacionális költségvetések közötti szinergiák növeléséről** az uniós költségvetés optimális felhasználásának biztosítására;

2.6. kéri az Európai Bizottságot és az Európai Beruházási Bankot, hogy fokozza a helyi és regionális önkormányzatoknak az **innovatív pénzügyi eszközökre** vonatkozó szakértelmének növelése érdekében nyújtott gyakorlati támogatást.

3. Az uniós politikák területi vetületének erősítése és az EU területi megosztottságának megszüntetése

3.1. sürgeti az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a tagállamokat, hogy **területi dimenzióval** ruházzák fel az **európai növekedési és foglalkoztatási stratégiát** annak tervezett felülvizsgálata keretében;

3.2. szorgalmazza, hogy dolgozzanak ki az Európai Unió egészére kiterjedő stratégiát és lépéseket az európai kulturális, hagyománybeli és nyelvi sokszínűség megőrzésére és támogatására; határozottan úgy véli, hogy politikai szinten több figyelmet kellene fordítani arra, hogy a kultúra és a hagyomány miképp tud fenntartható növekedést és munkahelyeket teremteni;

3.3. kéri továbbá a szubnacionális szint szorosabb bevonását az **európai szemeszter** részét képező új gazdasági és pénzügyi politikai koordinációba;

3.4. kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai strukturális és beruházási alapokról szóló rendeleteknek és az európai partnerségi magatartási kódexnek megfelelően vizsgálja meg a helyi és regionális önkormányzatoknak a partnerségi megállapodások és operatív programok tervezésébe, végrehajtásába és esetleges újratervelésébe való bevonásának eredményeit, valamint terjesszen elő megfelelő ajánlásokat arra az esetre, ha a tagállamok nem tennének eleget ezeknek a rendelkezéseknek;

3.5. kéri az európai uniós intézményeket, hogy a **gazdasági és monetáris unió** elmélyítésére vonatkozó minden további javaslatban nagyobb mértékben vegyék figyelembe a területi dimenziót, és kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy szenteljének különös figyelmet a helyi és regionális átglyűrűző hatásoknak és az azok által az államháztartások fenntarthatóságára, valamint a területi kohézióra kifejtett esetleges következményeknek, különösen szem előtt tartva a tervezett új **konvergencia- és versenyképességi eszközt** és más jelentős uniós gazdasági és fiskális reformokat;

3.6. szorgalmazza, hogy a **területi hatásvizsgálat** váljon kötelezővé az Európai Bizottság hatásvizsgálatainak elvégzése során;

3.7. kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen közzé egy **fehér könyvet a területi kohézióról** a gazdasági, társadalmi és területi kohézió koncepciójának megerősítése érdekében és az EU-ban egyre fokozódó területi különbségek kezelésére, valamint indítsa újra a vitát az életminőség „**GDP-t meghaladó**” méréséről. Az egyes régiók között továbbra is hatalmas gazdasági és társadalmi különbségek vannak, ezért alapvetően fontos a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra irányuló politika támogatása, különös figyelmet fordítva a kevésbé fejlett régiókra;

3.8. kéri az Európai Bizottságot a városi, valamint a városi/vidéki fenntartható fejlődés előmozdítására egy **az integrált városi fejlődésről szóló fehér könyv** révén;

3.9. hangsúlyozza a **területi látásmód** szükségességét **az Európai Unió számára**, és ennek érdekében kéri az Európai Területfejlesztési Terv felülvizsgálatát;

3.10. javasolja, hogy fektessenek külön hangsúlyt a **határokon átnyúló megoldások, a régióközi hálózatépítés és a makroregionális stratégiák** fejlesztésére többek között az európai területi együttműködési csoportosulások használatának más uniós politikákra történő kiterjesztésével;

3.11. kéri az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a **TEN-T törzshálózat és a törzshálózati folyosók** kialakításának befejezését és kiterjesztését illetően, valamint vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a folyosók munkaterveinek kidolgozásába, továbbá erősítse a folyosóplatformokon való részvételüket.

4. Az Európai Unió felkészítése új szakpolitikai kihívásokra

Több támogatás az oktatásnak, a képzésnek és a kultúrának

4.1. kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a tanári foglalkozások korszerűsítésének európai koordinációjáról;

4.2. kéri, hogy az Európai Bizottság javasoljon minőségi keretrendszert a koragyermekkori nevelés és gondozás számára, illetve uniós keretet a nem formális és informális tanulás útján szerzett készségek és kompetenciák elismerésére;

4.3. kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen konkrét javaslatokat arra, hogy miként lehet minden életkorban fejleszteni a polgárok digitális jártasságát;

4.4. elvárja az Európai Bizottságtól, hogy ismerje el a helyi és regionális önkormányzatok szerepét az igazságügyi és belügyi területet érintő jövőbeli politikáinak kidolgozásában; mindenekelőtt azt kéri, hogy tevékenységeinek tervezése során figyelme terjedjen ki az alapvető jogok tiszteletben tartása elősegítésének helyi és regionális vetületére, valamint egy átfogó európai migrációs politika kialakítására is;

4.5. kiemeli az ifjúsági garanciarendszerek mint olyan eszközök jelentőségét, amelyek támogatják a fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliség elleni küzdelmet, és lehetőségeket nyújtanak a fiatal európaiak számára. Az RB ezért kéri, hogy növeljék e program finanszírozását, és nyújtsanak nagyobb támogatást a helyi és regionális önkormányzatoknak az ilyen eszközök előkészítéséhez, kidolgozásához és bevezetéséhez;

4.6. szorgalmazza, hogy a kultúrát és a kreativitást szervezesebben építsék bele a felülvizsgált „Európa 2020” stratégiába és annak jövőbeli kiemelt kezdeményezéseibe;

Új lendület a társadalmi integrációhoz Európa városaiban és régióiban

4.7. kéri, hogy az Európai Bizottság szorosan működjön együtt a városokkal, valamint a regionális és helyi hatóságokkal a migránsok integrálására irányuló erőfeszítéseikben. Ez fontos eszköze annak, hogy sikeresen teljesítsük az „Európa 2020” céljait és válaszoljunk és az EU előtt álló demográfiai kihívásokra;

4.8. kéri, hogy a demográfiai változást prioritásként ismerjék el a kapcsolódó uniós jogszabályok kialakításakor és a 2014–2020-as időszakra szóló összes uniós finanszírozási program végrehajtásakor;

4.9. ismételten kéri egy európai hajléktalanügyi stratégia kidolgozását;

4.10. kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen többet a nemzeti, regionális és helyi szintű romaintegrációs stratégiák hatékony összehangolása és nyomon követése érdekében, és megerősített együttműködést szorgalmaz az Európa Tanács „Városok és régiók európai szövetsége a romák befogadására” elnevezésű kezdeményezésével;

Jobb versenyképesség és több innováció helyi és regionális szinten

4.11. kéri, hogy fejlesszenek ki egy regionális szintű célravezető és hatásos szabályozás programot (REFIT) azzal a konkrét céllal, hogy csökkenjenek különösen a kis és közepes vállalkozások adminisztratív terhei. Fontosnak tartja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb szerepet kapjanak a kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálatában;

4.12. kéri, hogy az uniós régiók közötti innovációs szakadék áthidalása érdekében az Európai Bizottság erősítse meg az intelligens szakosodási stratégiák szerepét. Fontosnak tartja egy cselekvési terv kidolgozását a „kiválósághoz vezető út” kezdeményezéshez, amely gondoskodik gyakorlati lépésekről és állandó nyomon követésről, továbbá biztosítja az európai kutatási programok (Horizont 2020) és az európai strukturális és beruházási alapok bevonását;

4.13. olyan intézkedéseket szorgalmaz, amelyek a tagállamokban a szabadfoglalkozások és a szabályozott szakmák gyakorlásának útjában álló akadályok csökkentésével az egységes piac megvalósítását szolgálják, és azt is elvárja az Európai Bizottságtól, hogy a „Vállalkozás 2020” cselekvési tervben beharangozott jogszabályi javaslatokat az új jogalkotási időszak első felében terjessze elő, így gyorsítva fel a cselekvési terv végrehajtását és a munkahelyteremtést helyi és regionális szinten;

4.14. európai cselekvési terv kidolgozását kéri a közsféra innovációjához, külön hangsúlyt fektetve a helyi és regionális közigazgatásra;

4.15. szorgalmazza az „Útiterv az egységes európai közlekedési térség megvalósításához” című, 2011. évi fehér könyv felülvizsgálatát, amelynek keretében meg kellene vitatni az uniós közlekedéspolitika 2020 utáni jövőjét;

Európa energiastratégiájának újragondolása az éghajlatváltozással és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos helyi és regionális szintű megoldások alapján

4.16. kéri az Európai Bizottságot, hogy fordítson kiemelt figyelmet a helyi és regionális önkormányzatok szerepére az integrált európai energiapolitika fejlesztésében. Ahhoz, hogy csökkentjük függőségünket a fosszilis tüzelőanyagoktól, **decentralizált energetikai megoldásokra** van szükség, ezért az EU-nak egyenlő esélyeket kell biztosítania a kisebb energiatermelők számára;

4.17. kéri, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő **cselekvési tervet az energiaszegénység ellen**, amelyben az európai szintű intézkedéseket nemzeti és regionális/helyi intézkedésekkel ötvözi;

4.18. kéri, hogy az uniós intézmények és a tagállamok vegyék egyértelműen figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a CO₂-kibocsátáscsökkentésre, a megújuló energiák arányára és az energiahatékonyságra vonatkozó ambiciózus és kötelező érvényű célok elérésében, és az EU kohéziós politikájának mintájára fejlesszék tovább ezen a területen a partnerségi elvet. Kéri emellett az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy szélessítsék a Polgármesterek Szövetségének mint a helyi és regionális önkormányzatokat az uniós éghajlat-politikába integráló európai eszköznek a tevékenységi köreit, és 2020-tól lássák el a megfelelő erőforrásokkal.

4.19. kéri, hogy az Európai Bizottság a levegővel, vízzel és zajártalommal kapcsolatos politikák felülvizsgálatakor és kidolgozásakor forrásorientált megközelítést alkalmazzon, azaz a környezetvédelmi problémákat már a forrásuknál ragadja meg, és vegye figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait. Az önkormányzatoknak ugyanis gyakran úgy kell végrehajtaniuk az adott politikákat, hogy nincs közvetlen befolyásuk a problémák forrásaira;

Új lendület a vidékfejlesztéshez és az agrárpolitikához

4.20. kéri, hogy az Európai Bizottság egy integrált területi megközelítésből kiindulva javasoljon megfelelő **fenntartható vidékfejlesztési stratégiát**;

4.21. kéri, hogy a megreformált közös agrárpolitika (KAP) „biztonsági hálóra” vonatkozó rendelkezéseit egészítsék ki más, célzottabb intézkedésekkel a **piac ingadozásainak kezelésére**;

4.22. hatásvizsgálatot szorgalmaz a jelenleg tárgyalt kereskedelmi megállapodások agrárszektorra gyakorolt hatásainak felmérésére;

Az EU bővítési politikájának folytatása, az EU-val szomszédos országokkal fenntartott partnerség megerősítése és a decentralizált együttműködés erejének jobb hasznosítása

4.23. kéri, hogy az Európai Bizottság támogassa és erősítse a csatlakozó országok helyi és regionális önkormányzatainak szerepét a közigazgatási reformban, és éves eredményjelentéseiben kiemelt figyelmet fordítson a decentralizáció alakulására;

4.24. hangsúlyozza, hogy az EU-nak határozottan ki kell állnia a **keleti partnerség országainak** támogatása mellett oly módon, hogy támogatást biztosít a helyi és regionális demokrácia megerősítéséhez és a decentralizációs folyamatokhoz, illetve ösztönzi a keleti partnerség és az EU helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködési programok alkalmazását;

4.25. kéri, hogy az Európai Bizottság az Európai Szomszédági Támogatási Eszköz segítségével fokozza a **mediterrán partnerországok** társadalmi és területi kohézióját, illetve a régiók és helyi önkormányzataik közötti együttműködést;

4.26. ezzel összefüggésben kéri, hogy az Európai Bizottság a déli szomszédos országokra is terjessze ki a **helyi közigazgatást támogató eszköz programját**. Fontosnak tartja, hogy a mediterrán térségben fenntartható migrációs politikákat dolgozzanak ki és hajtsanak végre minden érintett fél – nevezetesen a nemzeti kormányok és a regionális/helyi önkormányzatok – bevonásával;

4.27. szorgalmazza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat vonják be a harmadik országokkal létrehozandó **„integrációs partnerségek”** kidolgozásába és más olyan megelőző kezdeményezésekbe, melyek a körkörös migrációt népszerűsítik;

4.28. elvárja, hogy a **decentralizált fejlesztési együttműködés** terén gazdag tapasztalatokkal rendelkező helyi és regionális önkormányzatokat bevonják a fejlesztés területi szempontú megközelítésének érvényesítésébe. Kéri a helyi/regionális fejlesztési stratégiáknak és annak a támogatását, hogy a helyi és regionális önkormányzatok hozzájáruljanak a **fejlesztés európai évéhez (2015)**;

4.29. javasolja, hogy az Egyesült Államokkal kötendő **transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről** (TTIP) szóló tárgyalásokat azzal a feltétellel folytassák, hogy tiszteletben tartják az átláthatóságot és a demokratikus részvételt, és megőrzik a szociális és környezetvédelmi normákat. Kéri, hogy az RB kapja meg az érdekelt fél státusát ebben a folyamatban;

Szorosabb kapcsolatok a polgárokkal

4.30. kéri, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő javaslatot az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló okmány módosítására annak érdekében, hogy erősödjön az Európai Parlament demokratikus szerepének elismerése. Ezt el lehet érni többek között egy az egész EU-ban közös európai parlamenti képviseleti küszöb meghatározásával, illetve a szavazati jog gyakorlásának megkönnyítésével egy európai szavazói nyilvántartás javaslása révén;

4.31. szorgalmazza a **„Partnerség az Európáról szóló kommunikációért”** stratégia felülvizsgálatát, támogatandó a helyi és regionális önkormányzatoknak a polgárok Unióról és uniós politikákról való tájékoztatásában betöltött szerepét. Kéri, hogy az Európai Bizottság szorosabban működjön együtt az RB-vel egy ténylegesen **decentralizált kommunikációs politika** megvalósításában regionális és helyi szinten, főként a tagállamokban működő képviselteik keresztül.

5. Megerősített partnerség az európai intézményekkel

5.1. kéri, hogy vonják be az RB-t a **jogalkotás minőségének javításáról szóló új intézményközi megállapodás** tárgyában hamarosan induló tárgyalásokba;

5.2. az együttműködési megállapodás alapján szorosabb együttműködést szorgalmaz **az Európai Bizottsággal** a jogalkotást megelőző szakaszban, hogy hosszabb távú stratégiai kezdeményezéseket lehessen meghatározni, és népszerűsíteni lehessen a többszintű kormányzási megoldásokat az uniós politikákban;

5.3. az RB-vel 2014-ben kötött együttműködési megállapodás alapján arra invitálja **az Európai Parlamentet**, hogy mélyítse el az együttműködést a jogalkotási folyamatban, csakúgy mint az európai szemeszter alatt és az uniós jogszabályok területi hatásainak értékelésekor;

5.4. egyenlő bánásmódot kér a helyi és regionális önkormányzatok és szerveik számára az átláthatósági nyilvántartásban való regisztrációs kötelezettségnek az átláthatósági nyilvántartásról szóló új intézményközi megállapodásban meghatározott módosításai tekintetében;

5.5. szorgalmazza, hogy a **Tanács** tovább erősítse az együttműködést az RB-vel azokon a területeken, amelyek alapvetően fontosak a helyi és regionális önkormányzatok számára.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

107. PLENÁRIS ÜLÉS – 2014. JÚNIUS 25–26.

A Régiók Bizottsága véleménye – A városok integrált megközelítése felé az Európai Unióban

(2014/C 271/03)

Előadó: Bas VERKERK (NL/ALDE), Delft polgármestere

Referenciaszöveg:

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Bevezetés

1. A városok az európai gazdaság fontos motorjai, az egyéni és közösségi fejlődés legkiválóbb terepei, és számos lehetőséget nyújtanak hatékony környezeti intézkedésekre. A városok és városi régiók hozzájárulása nagy jelentőséggel bír az „Európa 2020” stratégia megvalósítása, valamint az EU gazdasági, társadalmi és területi fejlődése szempontjából. ⁽¹⁾
2. A városok európai társadalomban betöltött fontos szerepe szolgálat alapot a tagállamok és az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezéseinek, hogy egy uniós szintű városi menetrendet hozzanak létre. A városok jelentőségét az ENSZ kontextusában is elismerik. Jelenleg az ENSZ keretében készítik elő az új városi menetrendet, amelyet 2016-ban, a következő Habitat III konferencia alatt határoznak majd meg. Az uniós városi menetrend hozzájárulhat ehhez.
3. Az EU-Szerződésben számos olyan utalást találhatunk, amely jogalapot biztosít az EU számára arra, hogy – a tagállamok elsődleges illetékességét kiegészítve – nemzeti, regionális és helyi szintű várospolitikákat támogasson; ilyen például a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra tett utalás (3. cikk) vagy a helyi önkormányzatokra (4. cikk) és a szubszidiaritás elvének helyi vetületére tett utalások (5. cikk). Jelenleg uniós szinten azonban nem létezik integrált, jövőbe mutató városi menetrend, az Európai Parlament 2011-es, egy európai városi menetrend létrehozását sürgető felhívása, továbbá a Lipcsei Charta és a toledói nyilatkozat kormányközi folyamata ellenére sem. ⁽²⁾ Egy átfogó jellegű városi menetrend híján uniós szinten túl kevés a koherencia a különböző politikai kezdeményezések és támogatási programok között, és nem minden politikai kezdeményezés hozza meg a kívánt eredményeket.
4. Ezen túlmenően a múlt tapasztalatai alapján egyáltalán nem biztos, hogy a városi dimenzió továbbra is kiemelt figyelmet kap majd az európai menetrendben. ⁽³⁾ Az Európai Bizottság már 1997-ben közleményt bocsátott ki egy uniós szintű városi menetrendről. ⁽⁴⁾ Számos nyilatkozat és tevékenység ellenére ez a menetrend két évtized elteltével sem valósult meg. Az EU-nak biztosítania kell a városok és a városi régiók számára, hogy a gazdasági növekedés, munkahelyteremtés és társadalmi beilleszkedés motorjaiként teljes mértékben kibontakoztathassák erejüket és potenciáljukat. Eljött az idő egy valóban európai városi menetrend kidolgozására. A Lipcsei Charta ehhez jó alapot teremt. Egy európai városi menetrendnek a városfejlesztés valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti aspektusát figyelembe kell vennie.

⁽¹⁾ Európai Bizottság: A holnap városai. Kihívások, jövőképek, munkamódszerek (2011. október).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2011. június 23-i állásfoglalása egy európai városi menetrendről és e menetrend jövőjéről a kohéziós politikában (2010/2158(INI)).

⁽³⁾ Hans Verdonk, „Urban policies in Europe”: Leo van den Berg, Luis Carvalho és Jan van der Meer, „Cities as Engines of Sustainable Competitiveness: Looking Back at Two Decades of Urban Policies”, Rotterdam, 2014.

⁽⁴⁾ COM(1997) 0197 final.

5. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a 2014. február 17–18-i városi fórum alkalmából tervezett közleményhez kapcsolódóan ismertessen egy fehér könyvet egy integrált városi menetrend érdekében. A fehér könyv célja, hogy lehetővé tegye a városi dimenzió minden releváns európai politikába és jogszabályba való strukturális beágyazását, a jelenlegi átfedések és inkoherenciák elkerülése céljából. Az RB a maga részéről a fehér könyv kidolgozása során tovább folytatja majd az uniós városi menetrendről szóló vitát, hogy az Európai Bizottságot konkrét hozzájárulásokkal segítse és az európai napirenden tartsa a városi menetrendről folytatott vitát. Az RB hangsúlyozza a városi területek fenntartható és holisztikus megközelítésének fontosságát, amely az RB többi, egymást kiegészítő – mégpedig a 7. környezetvédelmi cselekvési program és a fenntartható városok, ⁽⁵⁾ valamint a városi mobilitási csomag ⁽⁶⁾ témájában készült – véleményeiben megfogalmazott ötleteken és javaslatokon alapul.

6. Egy uniós szintű városi menetrend kidolgozásával éppen azt a szerepet vesszük kellően figyelembe, amelyet a városok töltenek be az európai politikai célok megvalósításában és az EU nemzetközi versenyhelyzetének erősítésében. Ezzel egyidejűleg az említett uniós szintű városi menetrend kidolgozása során nem hagyhatjuk figyelmen kívül a városok és a vidék közötti interakciókat, sem pedig azt a nagy befolyást, amelyet az általánosságban a területfejlesztésre gyakorol. Következésképpen elengedhetetlen, hogy erős szinergiát biztosítsunk a városi menetrend és az Európai Unió 2020-ig szóló területi menetrendje között.

A városok ereje és az előttük álló kihívások

7. A városok a szolgáltató gazdaságtól a tudásalapú gazdaság felé való eltolódás és a társadalom folyamatos digitalizációja révén az EU gazdasági oszlopaivá és munkahelyteremtő motorjaivá nőttek ki magukat. Az innováció és a gazdasági tevékenységek új formáinak eredetét gyakran a városokban találjuk. A városok egyben a művészet, kultúra és kreativitás forrásai is, amelyből a városok és polgárok identitásukat merítik. A városok ezáltal az EU fontos erőtenyezőjét jelentik a világ többi részével folytatott nemzetközi versenyben.

8. Jelenleg az EU lakosságának mintegy 68 %-a él városi területeken. ⁽⁷⁾ A két nagyváros, Párizs és London mellett az EU egy különleges, többközpontú, nagyobb, közepes és kisebb városokból álló struktúrával rendelkezik. Mintegy 200 millió ember lakik 100 000 lakosnál nem nagyobb városokban, amelyek gyakran fontos regionális szerepet töltenek be a szolgáltatások és létesítmények terén, valamint az életminőség és a területi egyensúly szempontjából. Az EU városi menetrendjének ezért nem szabad Európa legnagyobb városaira korlátozódnia, hanem kisebb és közepes nagyságú városokra és városi területekre is ki kell terjednie. Ebben a kontextusban üdvözlendő, hogy az EU jövőbeli hármass (olasz, lett és luxemburgi) elnöksége különös figyelmet fordít majd a kisebb és közepes uniós városokra, valamint a közös területfejlesztéssel kapcsolatban betöltött szerepükre.

9. Lakosai számára a város és annak vidéki vonzáskörzete azonban több egy közigazgatásilag behatárolt területnél. A városi és nem városi lakosok a nagyobb agglomerációk területén egy napi városi rendszer keretei közt mozognak, a munkavégzési és egyéb funkcionális (városi vagy vidéki-városi) térségekbe utazva. Lakosaik helyzetét megkönnyítendő, a városi önkormányzatok hálózatokat alakítanak ki a szomszédos településekkel a közlekedés és szállítás, a területrendezés, a zöld területek és a gazdaság megfelelően méretarányos megszervezése érdekében. A városi területek és a szomszédos vidék közötti együttműködés e tekintetben kulcsfontosságú. Ebben az összefüggésben fontos szerepük van a városkörnyéki és vidéki területeknek, mivel a környező városok számára élelmiszert, energiát, teret, pihenési lehetőségeket és zöld környezetet biztosítanak, és ezenfelül védelmet nyújtanak olyan veszélyekkel szemben, mint az erdőtűzek vagy áradások. Emellett számításba kell venni, hogy e városi rendszerek esetenként több tagállamhoz tartozó területeket is magukban foglalnak. Különös figyelmet kell fordítani az ilyen, határokon átívelő városi övezetekben felmerülő egyedi problémákra.

10. Az agglomerációknak vagy funkcionális régióknak egy másfajta kormányzásra és hosszú távú koncepcióra van szükségük annak érdekében, hogy megfelelő kohéziót és konkrét eredményeket (mint például integrált közlekedési rendszert) biztosítsanak. ⁽⁸⁾ Ezek a hosszú távú, egyes tagállamokban már a helyi és regionális önkormányzatok együttműködésében kidolgozás alatt álló elképzelések képezik egy integrált, területorientált koncepció alapját, amely biztosítja az adott térség területi kohézióját, és konkrét, mérhető eredményeket tesz lehetővé. A 2014–2020-as időszakban az integrált területi beruházások különféle prioritási tengelyek és programok erőforrásainak felhasználását teszik majd lehetővé, és ezáltal számos tagállamban ösztönzőleg hatnak majd, megerősítve a funkcionális kapcsolatok révén összekötött városi és vidéki területek kohézióját, szinergiákat alakítva ki és lehetővé téve ambiciózusabb tervek finanszírozását, aminek révén végső soron megoldható lesz a közös problémáknak az egyes települések adminisztratív határain átnyúló kezelése. Az RB nyugtázza, hogy az Európai Bizottság „A holnap városai” című tanulmányában részletezi ezt a fejlődést, és hogy elismeri, hogy szakpolitikája keretében jobban figyelembe kell vennie a funkcionális régiókat az agglomerációk és nagyvárosok szintjén, határokon átnyúlóan is. ⁽⁹⁾

⁽⁵⁾ COR-2013-07987.

⁽⁶⁾ COR-2014-00090.

⁽⁷⁾ Eurostat: City Statistics – Urban Audit, Luxemburg 2013.

⁽⁸⁾ CDR2994/2013.

⁽⁹⁾ Európai Bizottság: A holnap városai. Kihívások, jövőképek, munkamódszerek (2011. október).

11. Azáltal, hogy az agglomeráció szintjén működnek (a hitelképesség mérete), a városok közösen aknázzák ki a nagyobb keretből adódó előnyöket, mint például a nagyobb innovációs teljesítmény, az oktatás jobb illeszkedése a munkaerőpiachoz, a kisebb ökológiai lábnyom, míg korlátozzák az olyan hátrányokat, mint a környezetszennyezés, a nehéz megközelíthetőség, a társadalmi kirekesztés vagy a bűnözés.⁽¹⁰⁾ A nagyobb azonban nem mindig jobb. Ezért ugyanilyen fontos annak biztosítása, hogy a helyi közösségek aktívan képviselve legyenek a települési döntéshozatalban, akkor is, amikor együttműködési intézkedéseket vitatnak meg a szomszédos önkormányzatokkal.

12. Ettől függetlenül a társadalmi kihívások különösen a városi területeken nyilvánvalók. Ezért számos európai politikai kezdeményezés – akarva vagy akaratlanul – a várospolitikában csapódik le. Ebben az összefüggésben az RB azt kéri, hogy alaposabban tekintsék át az összes, városi dimenzióval rendelkező európai bizottsági kezdeményezést, azon vitaindító dokumentumra építve, amely a 2014. februári, „CITIES – A holnap városai: beruházás Európába” című városi fórum alapjául szolgált.⁽¹¹⁾

13. A városok felvállalják a felelősséget azért, hogy kiaknázzák a lehetőségeket és az eközben adódó nehézségekkel is megbirkózzanak. Az európai városok ennek során jelentős mértékben hozzájárulhatnak az „Európa 2020” stratégia megvalósításához. Az ebben a stratégiában lefektetett társadalmi kihívások egyben meghatározzák a városok és régiók politikai menetrendjét is. Itt a polgárok érdekei állnak előtérben. Az EU városai jelenleg különféle kihívások és problémák előtt állnak. Míg egyes városok lakosaik számának csökkenését tapasztalják a népesség előregedése és a kifelé irányuló migráció miatt, és problémákkal küszködnek az ellátási színvonal mértékét illetően, más városokban nő a lakosság száma, ami fokozza az ellátásokra nehezedő nyomást, és növeli az olyan problémákat, mint a (fiatalokat érintő) munkanélküliség, a társadalmi kirekesztés, a szegénység, a megfizethető lakhatás, a közlekedési dugók vagy a környezetszennyezés. A recesszió által súlyosbított, gyakori probléma a helyi szolgáltatások iránti fokozódó kereslet és a stagnáló vagy csökkenő pénzügyi erőforrások közti növekvő szakadék. A városi menetrendnek az összes ilyen problémára és kihívásra tekintettel kell lennie.

14. Az EU városfejlesztési menetrendjének a jelenlegi töredezett, szegmentált és kirekesztő városi modell helyett kompakt, integrált és befogadó modellt kell követnie. Ez az új megközelítés azt jelenti, hogy holisztikus megközelítéssel a különféle lakosság és funkciók keverésére törekszünk a gazdasági növekedés és a munkalehetőségek ösztönzése érdekében, és ennek során figyelmet fordítunk a városfejlesztés gazdasági, szociális és környezeti vetületei közötti megfelelő egyensúlyra.

A város mint irányító erő és platform

15. Az állam és a társadalom viszonya alapvető változásokon megy keresztül. Először is a polgárok egyre önállóbbakká válnak, egyre nagyobb igényeket támasztanak, és a társadalom digitalizációja révén egyre kevésbé vannak rászorulva másokra (új polgárság). Másodszor ugyanezek a polgárok egyre inkább felvállalják társadalmi felelősségüket is. Nő azon vállalatok száma, amelyek az egész életet végigkísérő (*cradle to cradle*, „bölcsőtől bölcsőig”) termékeket kínálnak, fellépnek a nyersanyagok pazarlása ellen, és esélyt nyújtanak a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő embereknek. A társadalmi kihívások megoldása érdekében a városi önkormányzatok a különböző szinteken egyre szorosabban együtt kívánnak működni a (hármasspirál modellje alapján kidolgozott) négyes spirálban, azaz a közzsféra, a vállalati szféra, a kutatóintézmények és a társadalmi szervezetek közötti együttműködési keretben. A helyi önkormányzatok itt gyakran irányító szerepet töltenek be, és első vásárlóként vagy irányítóként fórumot kínálnak a többi partner számára a megoldások bemutatására. A város olyan helyként (egyfajta élő laboratóriumként) értelmezhető, amelyben partnerek segítségével, a helyi feltételeknek a leginkább megfelelő projektek valósulnak meg. Azok a városok, amelyekben egyetemek és felsőoktatási intézmények találhatók, különleges szerepet játszanak a vállalkozások ösztönzésében és a műszaki lehetőségek társadalmi kérdésekkel való összekapcsolásában. A városi területek így az európai politikák legfőbb kísérleti laboratóriumaivá váltak.

16. A társadalom részeként a közzsféra felelősséget vállal az olyan komoly jelentőségű társadalmi kérdések napirendre tűzésében, mint a gazdasági válság, a demográfiai változások és az éghajlatváltozás problémája. A hagyományos igazgatási, szervezeti és gazdasági formák nem kínálnak már megoldást ezekre a problémákra. A kihívások volumene, a zsugorodó költségvetések és a problémák összetettsége miatt a közzsféra már nem képes arra, hogy egyedül megküzdjön az összes feladattal.

⁽¹⁰⁾ European Metropolitan Network Institute (EMI): A strategic knowledge and research agenda on polycentric metropolitan areas (The Hague, 2012).

⁽¹¹⁾ Az Európai Bizottság vitaindító dokumentuma a „CITIES – A holnap városai: beruházás Európába” fórumon folytatott vitához, Brüsszel, 2014. február 17–18. A DG REGIO honlapján részletes áttekintés található az EU által finanszírozott, várospolitikával kapcsolatos összes programról és kezdeményezésről: http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_map-ping_id=10.

17. Egy egyre inkább a részvételen alapuló társadalomban a helyi önkormányzatoknak döntéshozataluk során teret kell engedniük a polgárok, a vállalatok és a városi és kerületi szinten működő intézmények által közösen szervezett kezdeményezések számára. A város szervezésében így a városi önkormányzaton kívül több érdekelt fél is szerepet kap. A kihívás abban áll, hogy minden polgár szerepet kapjon az új társadalomban – ez különösen igaz a fiatalokra és a migránsokra –, hogy megelőzzük a megosztottságot. A modern város két legfontosabb funkciója, hogy „motorként” szolgál a társadalmi beilleszkedés számára, és egyfajta emancipációs létrát kínál lakosainak.

18. A helyi kezdeményezések biztosítják, hogy városonként vagy városi területenként egyre több testre szabott megoldás szülessen. Így Európa-szerte a megközelítések széles skálájával találkozhatunk. Az európai politikának és jogalkotásnak figyelembe kell vennie a helyi szinten kialakuló új viszonyokat és a társadalmi kihívások megoldásainak ezzel együtt járó sokféleségét, továbbá igyekeznie kell összegyűjteni e terjedőben lévő bevált gyakorlatokat, elősegítve EU-szerte történő megosztásukat.

19. Az EU eddig általános jogszabályokkal és egységes határidőkkel dolgozott politikai célkitűzéseinek végrehajtását illetően. Az EU-nak politikaalakítási folyamatában nyomatékosabban figyelembe kell vennie azt, hogy kezdeményezései mennyire kivitelezhetőek helyi és (szub)regionális szinten, hatásvizsgálatok készítésekor és az új politikák kidolgozása során pedig nyitottnak kell lennie a decentralizált hatóságok hozzájárulására (alulról felfelé történő megközelítés). A szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett az új javaslatokra vonatkozó valamennyi hatásvizsgálatban helyet kellene, hogy kapjon a városokra gyakorolt hatások kritikus felmérése. Csak így válik lehetővé, hogy már előzetesen értékeljük és biztosítsuk az európai politikák és jogszabályok helyi szintű kivitelezhetőségét.

A városok integrált megközelítése felé az EU-ban

20. A városi dimenzióról folytatott vita uniós szinten történő, strukturális beágyazása érdekében az RB azt javasolja, hogy a 2014. február 17–18-i városi fórumot kétévente ismételjék meg. Az RB azt is szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság szervezeti keretén belül nevezzen ki egy olyan meghatalmazottat a várospolitikát illetően, akit hatáskörrel ruháznak fel arra, hogy az Európai Bizottság várospolitikával foglalkozó szolgálatközi munkacsoportjával együtt az összes javaslatot és kezdeményezést megvizsgálhassa a városi dimenzió szempontjából, és egy integrált politikai megközelítést valósíthasson meg. E munkacsoport feladata lenne a városok hozzájárulásának koordinálása is a városi térségeket érintő új uniós politikák kidolgozása során. Hasznos volna, ha az RB saját szervezeti keretén belül kijelölne egy várospolitikai képviselőt, hogy a városi dimenzió szempontjából megvizsgálhassa a javaslatokat.

21. Az RB támogatja egy tagállami munkacsoport abból a célból történő felállítását, hogy egy közös elképzelést alakítsanak ki az európai városokkal kapcsolatban, ennek során pedig figyelmet fordítsanak az európai városoknak az „Európa 2020” stratégiában betöltött szerepére, és ezt 2016-ban bemutassák. Sürgeti a tagállamokat, hogy ebben szorosan működjenek együtt az RB-vel és a helyi önkormányzatok szövetségeivel. Ez a közös elképzelés fontos alapját képezheti a városi menetrend további kidolgozásának, nemcsak európai szinten, hanem az egyes tagállamok, régiók és települések szintjén is.

22. A Régiók Bizottsága megismétli azt a kérését, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy fehér könyvet az integrált várospolitikáról⁽¹²⁾ az „Európa 2020” stratégia utódjának és a 2020 utáni uniós költségvetésnek a bemutatását megelőzően. A szóban forgó fehér könyv célja, hogy az uniós politika és jogalkotás olyan integráltabb megközelítését valósítsa meg, amely hatását a városokban és a városi területeken fejti ki, a városokat és a helyi és regionális önkormányzatokat pedig szorosabban bevonja a politika kidolgozásába, és hogy ajánlásokat adjon arra vonatkozóan, hogy az európai alapok programjaiban mely elemek alkalmasak a városok fejlődésének ösztönzésére. Ennek alapja egy megújult kormányzás. A fehér könyvnek végső soron nem egy speciális uniós stratégia vagy program létrejöttéhez kell vezetnie, hanem ahhoz, hogy a városi dimenzió valóban horizontális módon beágyazódjon az uniós döntéshozatali folyamatba („urban mainstreaming”). A fehér könyvet a **hivatalba lépő** Európai Bizottságnak a városokkal folytatott szoros együttműködésben kell kidolgoznia, hogy hangsúlyozza a várospolitikára vonatkozó új kormányzás kialakításának uniós szintű igényét.

23. A fehér könyvnek a következő elemeket kellene tartalmaznia:

a) A politikaalakítás integráltabb megközelítésének új módszere

24. A Régiók Bizottsága megállapítja, hogy Európának nemzetközi versenytársaira való tekintettel elsősorban életteli, dinamikus városokra van szüksége. Az uniós politikák és jogszabályok hozzájárulhatnak ahhoz, hogy ehhez megteremtődjenek a megfelelő feltételek. Az, hogy az európai politikák és joganyag mintegy 70 %-át helyi és regionális szinten hajtják végre, általános koherenciát igényel. Az RB ugyanakkor arra is felhívja figyelmet, hogy az uniós szintű jogszabályok olykor épp az ellenkező hatást érik el. Erre jó példát találhatunk „Az EU levegőtisztaságával és kibocsátásokkal kapcsolatos politikájának felülvizsgálata” című RB-veleményben,⁽¹³⁾ amely kifejti, hogy a levegőtisztaság javítására vonatkozó koncepció keretében a különböző uniós környezetvédelmi irányelvek által kitűzött ambíciók szintjének összehangolására van szükség, valamint hogy a kívánt eredmények elérése érdekében az ezek megvalósítására vonatkozó ütemterveknek illeszkedniük kell egymáshoz.

⁽¹²⁾ CdR RESOL-V-009.

⁽¹³⁾ CdR 329/2011 fin.

25. A kibocsátási forrásokra irányuló uniós politika hiányosságai miatt kellemetlen helyzetek is keletkezhetnek. Így például a városok nem tudják teljesíteni a kitűzött normákat, miközben fennáll annak a veszélye, hogy felelős tagállamaik – a nemzeti jogalkotáson keresztül – európai bíróságokat szabnak ki rájuk az európai normák megsértéséért. Az RB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy integráltabb politikaalkotásra irányuló módszert a koherens szakpolitikák és jogalkotás megvalósítása érdekében, kezdve egy alaposabb és a helyi és regionális önkormányzatokat is bevonó területi hatásvizsgálattal, ami lehetővé teszi, hogy az EU megfelelő feltételeket kínáljon a városoknak és városi régióknak az európai politikák végrehajtásához.

26. Egy valóban integrált megközelítés megvalósításához kívánatos, hogy a fehér könyvben egyértelműen meghatározzák az integrált fenntartható városfejlesztés fogalmát, és hogy világos célkitűzéseket nevezzenek meg, amelyeket az EU e téren el kíván érni. Itt horizontális célokról van szó, amelyeket a különböző szakpolitikai területeken keresztül kell megvalósítani.

27. A városfejlesztési politika integrált megközelítése a területrendezési politikák figyelembevételét igényli, mivel a városi területek nem érnek véget a városok közigazgatási határainál.

28. Ebben az összefüggésben a Régiók Bizottsága megismétli azt az álláspontját, hogy a területi hatásvizsgálat eszközét használják iránymutatásként egy integráltabb politikai megközelítés megvalósítása és a területi kohézió ösztönzése érdekében.⁽¹⁴⁾ Az RB a területi kohéziót egy háromdimenziós fogalomként határozza meg: kiegyensúlyozott területi fejlődés, területi integráció és területi kormányzás. Az RB sajnálattal látja, hogy az Európai Bizottság a területi hatásvizsgálatot a fenti három terület közül az elsőre korlátozta, miközben éppen a második dimenzió, a politika és a jogalkotás integrált megközelítése élvez elsőbbséget. Döntő jelentőségű, hogy az Európai Bizottság saját hatásvizsgálati iránymutatásainak soron következő felülvizsgálata egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy pontosan meghatározza, hogyan ágyazódjon be a városi dimenzió a belső bizottsági politikaalkotási folyamatokba.

29. Az RB úgy véli továbbá, hogy az integrált várospolitikáról szóló fehér könyvnek foglalkoznia kellene a leromlott állapotú városi területek helyreállításával, a városi rehabilitációval és városmegújítással, valamint az építőiparban megvalósítandó energiahatékonysággal.

30. Az uniós szinten megvalósított integráltabb megközelítés jó példája az intelligens városok és települések európai innovációs partnersége (EIP). Az EIP-t abból a célból hozták létre, hogy a magán- és közszféra kezdeményezései révén innovációkat valósítson meg a városok számára a városi mobilitás, az energiahatékonyság és az információs és kommunikációs technológiák keresztmetszetében. Az EIP lehetőséget nyújt arra, hogy az uniós szintű makrogazdasági politikát átültessék a városi gyakorlatba. Ennek során azonban fontos, hogy a városok teret kapjanak menetrendjük meghatározására, és erős regionális szerepet játszassanak, hiszen ezáltal be tudják tölteni vezető szerepüket.

b) Városi dimenzió az európai alapokban

31. Az olyan követendő példák, mint az intelligens városok és települések európai innovációs partnersége, éles ellentétben állnak a városoknak a strukturális alapok 2007–2013-as időszakban megvalósított programjaiban való részvételével. Ami az új 2014–2020-as tervezési időszakot illeti, a városi dimenzió a kohéziós politika keretében különleges figyelmet kapott egy sor kezdeményezés révén (például az a kötelezettség, hogy az ERFA költségvetéséből 5 %-ot a városfejlesztésre fordítsanak, egy városfejlesztési uniós hálózat létrehozása, vagy a fenntartható városfejlesztést célzó innovatív intézkedésekre irányuló eszközök). Az erősebb koncentrációra való törekvés azonban azt eredményezheti, hogy a városokat nem átfogó városfejlesztési kontextusban szemlélik. Hatékonyabban összehangolt koordinációra van szükség az Európai Bizottságon belül annak érdekében, hogy a városi dimenzió ágazati szakpolitikáinak (környezetvédelem, energia-infrastruktúra, mobilitás) alapos ismeretét az Európai Bizottság valamennyi osztályán ösztönözzük.

32. A Régiók Bizottsága ismételten támogatja azt a figyelmet, amelyet az Európai Bizottság szentel az integrált városfejlesztésnek az új kohéziós politika keretében.⁽¹⁵⁾ Ebben a kontextusban örömmel látja a partnerségi elv megerősítését is az új kohéziós csomagban, a partnerségről szóló magatartási kódex közzétételével egyetemben. A Régiók Bizottsága ugyanakkor öröködik az európai bizottsági javaslatoknak az ERFA és ESZA új operatív programjai végrehajtása keretében való gyakorlati megvalósítása felett, különösen a városoknak a programok irányításába és kezelésébe történő bevonását illetően.

⁽¹⁴⁾ CdR 29/2013 fin.

⁽¹⁵⁾ CdR 5/2012 fin.

33. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy közösen kísérjék figyelemmel a városoknak a strukturális alapok új programjaiba való beágyazódását és – lehetőség szerint – ösztönözzék azt. Az ebből levonható tanulságok fontos politikai ajánlasként szolgálhatnak a kohéziós politika 2020 utáni alakításához, valamint olyan más európai programok számára is, amelyek az európai célkitűzések helyi szintű megvalósítását ösztönözhetik.

34. A városok egyéb uniós támogatási programokban is részt vesznek, úgymint LIFE, Horizont 2020, Intelligens energia – Európa stb., bár ezek a programok nem koncentrálnak tematikusan a városi kérdésekre és az európai strukturális és beruházási programokkal való szinergiákra. Az uniós támogatási programok közötti szinergiák hangsúlyozott figyelembevétele kedvező hatásokkal járna a városokra nézve.

c) A bevált gyakorlatok cseréjének platformja

35. A helyi önkormányzatok hálózatának európai szintű létrehozásával az Európai Bizottság figyelembe veszi azt az igényt, hogy a városok különböző témákkal kapcsolatban kicseréljék bevált gyakorlataikat. Az Urbact területi együttműködési program, a fenntartható városfejlesztés ösztönzését célzó uniós program is eleget tesz ennek az igénynek. Ezen túlmenően az „Európa a polgárokért” elnevezésű, támogatáson alapuló program arra ösztönzi az önkormányzatokat, hogy a bevált gyakorlatok cseréjét megkönnyítő fontos eszközként tematikus hálózatokat hozzanak létre a közös érdekű kérdésekről. A strukturális alapokból társfinanszírozott programok és az EU által szervezett, támogatáson alapuló fellépések mellett még számos egyéb program is létezik a városok közötti ismeretátadás céljára (pl. Civitas, Polgármesterek Szövetsége, Mayors Adapt, Intelligens városok és községek kezdeményezés, A fenntartható európai városok referenciakerete, Managenergy). Az RB megállapítja, hogy a szaktudás és tapasztalatok cseréjére irányuló kezdeményezések száma egyre nő, és e kezdeményezések jellegüket tekintve egyre sokfélebbek. Egy integráltabb megközelítés megvalósítása érdekében az RB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy hangolja össze egymással a különböző európai finanszírozási programokat és támogatási hálózatokat, hogy a helyi térségek jobban, a jelenleginél eredményesebben érthessék meg és érezhessék magukénak azokat.

36. Ahhoz, hogy a városokat és városi területeket jobban fel tudjuk mérni, mint ahogy az pusztán a GDP-mutató révén lehetséges lenne, fontos, hogy elegendő – és, amennyiben lehetséges, a funkcionális régiók szintjén gyűjtött – adat álljon rendelkezésre az ismeretátadás és a várospolitikai összehasonlító elemzése számára. Ennek kapcsán alapvető probléma, hogy az Eurostat NUTS-szintre való besorolása nem jól tükrözi a városok és települések valóságát. Ehhez az Eurostatnak több részletes adatot kellene helyi szinten bekérnie és összegyűjtenie, tovább kell fejleszteni az olyan felméréseket, mint az „Urban Audit” program, egységes kritériumokat kell meghatározni a nagyvárosi területek körülhatárolására, illetve konkrét eszközökre van szükség az integrált városi menetrend fejlődésének és hatásának uniós szintű méréséhez. Ebben az összefüggésben az RB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy új nyomkövetési eszközt az uniós városi menetrend fejlesztéséhez.

d) Új kormányzás

37. Eljött az idő egy olyan új kormányzásra, amely az európai politikai döntéshozatali folyamat teljes ciklusába már korábban és határozottabban bevonja a városokat (például az RB, a Eurocities és hasonló városhálózatok vagy a Polgármesterek Szövetsége révén). Azáltal, hogy a városokat és a helyi és regionális önkormányzatokat nagyobb mértékben bevonják a politikai ciklus valamennyi fázisába, az EU hatékonyabban kezelheti azokat a változásokat, amelyeken a városok jelenleg keresztülmennek. Így jobban fel lehet mérni azokat a következményeket, amelyekkel a politikai kezdeményezések és jogszabályok járnak a városokra nézve, és hatásosabban kiküszöbölhető annak a kockázata, hogy az uniós politikák inkoherensek legyenek, és egyszerűen ne álljanak kapcsolatban a valósággal. Ezenkívül az EU strukturális alapjairól szóló 1303/2013/EU általános rendelet 5. cikke értelmében ezt a „többszintű kormányzási módszert” kell alkalmazni az EU kohéziós politikájához tartozó programok teljes előkészítési és végrehajtási folyamata során.

38. A többszintű kormányzás elve nagy jelentőséggel bír, azonban szükség van arra, hogy ezt az elvet hozzáigazítsuk a közsféra és a társadalom között kialakult újfajta viszonyhoz. Ennek együtt kell járnia a városok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok uniós döntéshozatali folyamatban betöltött nagyobb szerepével. Ebből a célból az európai többszintű kormányzás chartájának az európai önkormányzatok általi aláírása hozzájárul majd a különböző (helyi, regionális, nemzeti és európai) kormányzati szintek részvételéhez a hatékony közpolitikák megfogalmazásában, egy sor olyan elv alkalmazásával, mint a részvétel, az együttműködés, az átláthatóság, a befogadás és a politikai koherencia, melyek mind elengedhetetlen feltételei a polgárok érdekében eljáró közpolitikák sikerének.

39. Az Európai Bizottság szolgálatainak strukturálisan be kell vonniuk a városok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit a döntéshozatali folyamatba (például szakértői csoportokban való részvételen keresztül), hogy gyakorlati tapasztalatok és konkrét adatok alapján nagyobb összhangot valósítsanak meg a városi dimenziót illetően az európai politikában. Az ezzel kapcsolatos részleteket az új Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága között megkötendő új intézményközi megállapodásban lehet majd rögzíteni.

Az RB és a városi menetrend

40. Az európai politika városi dimenziója és egy uniós városi menetrend kidolgozása nagyon fontos az RB számára. Ebben a vonatkozásban az RB az EU-ban tevékenykedő helyi és regionális önkormányzatok szócsöveként kijelenti, hogy szorosan figyelemmel fogja kísérni a fehér könyv kidolgozását, és továbbra is belső és külső vitát folytat majd a városi menterenddel kapcsolatban. Ez a vélemény az RB első hozzájárulása az uniós városok valóban integrált megközelítése felé vezető úton.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Városi mobilitási csomag

(2014/C 271/04)

Előadó: Albert Bore (UK/PES), Birmingham város tanácsának tagja

Referenciaszövegek: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Együtt a versenyképes és erőforrás-hatékony városi mobilitás felé COM(2013) 913 final

Lépni kellene a városi logisztika területén – SWD(2013) 524 final

Célzott fellépés a városi közúthasználók biztonsága érdekében – SWD(2013) 525 final

Intelligensebb városi járműbehajtási rendelkezésekre van szükség – SWD(2013) 526 final

Intelligens közlekedési rendszerek bevezetése az unió városaiban – SWD(2013) 527 final

I. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

1. A fenntartható városi közlekedési rendszerek hozzájárulnak az uniós polgárok életminőségének javulásához, és fontosak a városok, régiók és az egész Európai Unió gazdasági versenyképessége szempontjából. Az Unió lakosságának 70 %-a él városokban, melyek fontos gazdasági központok és az EU GDP-jének több mint 80 %-át adják.

2. A városi mobilitás és közlekedés megszervezése a helyi és regionális önkormányzatok hatásköre: az ő feladatuk a városi mobilitási politikák megtervezése és végrehajtása, valamint területük tömegközlekedésének biztosítása. A helyi szinten meghozandó döntések gyakran a nemzeti szakpolitika által, illetve az új uniós városfejlesztési menetrendben megszabott kerethez kapcsolódnak. A városfejlesztési menetrendet sokan az intelligens városokkal kapcsolatos menetrend részének tekintik.

3. A Régiók Bizottsága szakpolitikai ajánlásokat fogalmazott meg a városi mobilitásról szóló korábbi véleményeiben, különösen a városi közlekedésről szóló zöld könyv,⁽¹⁾ a városi mobilitásra vonatkozó cselekvési terv (2 vélemény),⁽²⁾ illetve az „Útiterv az egységes európai közlekedési térség megvalósításához” c. fehér könyv⁽³⁾ tárgyában készült véleményben. Ezek az ajánlások a gazdasági, környezeti és társadalmi dimenziót egyaránt figyelembe vevő, fenntartható városi mobilitási terveket szorgalmaztak.

4. A városi mobilitási csomagon belül maximálisan érvényesül a szubszidiaritás elve, a fellépések azokra a területekre koncentrálnak, ahol az EU hozzáadott értéket tud nyújtani, ilyen például az együttműködés ösztönzése, a bevált gyakorlatok megosztása és az iránymutatás. Emellett a tagállamoknak szóló ajánlásokat is tartalmaz a városi logisztikát, a behajtáskorlátozási szabályokat, az ITS-megoldások alkalmazását, valamint a városi közúti biztonságot célzó intézkedések bevezetésére vonatkozóan.

5. Hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy az Európai Unió átfogó politikával rendelkezzen a városi területekre vonatkozóan, az RB jelenlegi véleményével párhuzamos és azt kiegészítő, a városok integrált megközelítéséről, a 7. környezetvédelmi cselekvési program fenntartható városokra vonatkozó részéről és a városi mobilitásról szóló egyéb véleményekben kifejtett elképzelések és javaslatok alapján.

⁽¹⁾ CdR 236/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 417/2008 fin; CdR 256/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 101/2011 fin.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Fenntartható városi mobilitási tervek (fvmt)

6. hangsúlyozza, hogy a városfejlesztés fenntartható és holisztikus megközelítést igényel. A városi mobilitási problémák pusztán ágazati megközelítéssel nem oldhatók meg. Figyelembe kell venni a közlekedési politika városi vetülete és a területrendezés tágabb fogalma közötti összefüggést egyrészt a városi közlekedési hálózat és infrastruktúra javítása érdekében, másrészt pedig a városok terjeszkedése elleni harc részeként, továbbá a városok és közvetlen (városi/vidéki) környezetük közötti kapcsolat újragondolása céljából. „A 7. környezetvédelmi cselekvési program és a fenntartható városok” c. RB-vélemény ⁽⁴⁾ további fenntarthatósággal kapcsolatos javaslatokat tartalmaz;

7. szükségesnek tartja tagállami szinten olyan intézkedések (tájékoztató kampányok, ösztönzők stb.) fontolóra vételét, amelyek változást idézhetnek elő a lakosságnak az alacsonyabb energiafogyasztású közlekedési eszközök használatához való hozzáállásában;

8. úgy véli, hogy az fvmt-eket szorosan össze kell kapcsolni a földhasználati politikákkal. A rosszul megtervezett és a közlekedési hálózattal nem megfelelően összehangolt fejlesztés a közlekedési igény növekedéséhez és ahhoz vezet, hogy sok utazáshoz túl sokan a saját autójukat veszik igénybe;

9. elismeri, hogy a fenntartható városi mobilitási tervek megfelelő stratégiai eszközt jelentenek a városi mobilitás olyan integrált megközelítésének kialakításához, amely egy város vagy agglomeráció teljes funkcionális területének minden közlekedési módját és formáját célozza: közösségi és magánközlekedés, taxik, személy- és áruszállítás, gépjárművek és nem motorizált eszközök, a mozgó és a parkoló járműveket is figyelembe véve – mindezeknek tekintetbe kell venniük a lakosság nemekkel és mobilitással kapcsolatos jellemzőit. Az RB továbbra is nyomatékosan kéri, hogy minden városban dolgozzanak ki fenntartható városi mobilitási terveket úgy, hogy azok kialakítása és végrehajtása maguk a városok feladata legyen;

10. sajnálja, hogy bár már sok város készített fenntartható mobilitási terveket, melyek kiváló alapot képeztek a városi mobilitást javító intézkedések megvitatására és végrehajtására, mostanáig nem született közös európai meghatározás a „fenntartható városi mobilitási tervek” fogalmára;

11. üdvözli, hogy az Európai Bizottság aktívan bevonta a Régiók Bizottságát a városi mobilitási csomag hatásvizsgálati folyamatába és különösen azt, hogy a Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság figyelembe vette a Régiók Bizottsága által felvetett legfontosabb aggályt, mely szerint nem kötelező érvényű javaslatot kellene kidolgozni;

12. megkérdőjelezi azt a folyamatot, amivel az Európai Bizottság garantálni kívánja, hogy a városi mobilitási csomag keretében kitűzött célok és felvázolt eszközök megfelelően megvalósuljanak. Az európai térségben ugyanis az egyes városokban és városi régiókban a városi térségekre vonatkozó tervek meghatározása és végrehajtása eltérő fázisban van, és pedig mind a személyek mobilitását, mind a városi logisztika eszközeit, az intelligensebb városi behajtási rendelkezéseket és ezek ellenőrzését, az intelligens városi közlekedési rendszerek kialakítását, valamint a városi közúti biztonságot illetően is;

13. megállapítja, hogy a koncepció egy nem kötelező érvényű iránymutatásnak tekintendő, valamint hogy világossá vált, hogy azt adaptálni lehet és kell is a tagállamok és a városi területek egyedi körülményeihez;

14. üdvözli, hogy az Európai Bizottság vállalta a definíció kidolgozásának és népszerűsítésének támogatását és különösen az fvmt-k európai platformjának létrehozására vonatkozó javaslatot, valamint az fvmt-eket kidolgozó és végrehajtó tagállami, regionális és helyi hatóságok többek között finanszírozási eszközök általi támogatására irányuló határozott szándékot. Az Európai Bizottságnak megkérdőjelezhetetlenül kötelezettséget kellene vállalnia arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit bevonják az európai platformba;

15. nyomatékosan kéri, hogy az Európai Bizottság által felállítani szándékozott, a városi mobilitással és közlekedéssel foglalkozó tagállami szakértői csoportban helyi önkormányzati vagy városi képviselők is vegyenek részt, hogy ők is hozzájárulhassanak a javasolt európai platformhoz;

16. kéri, hogy az fvmt-eket népszerűsítsék tagállami szinten, bátorítva a tagállamokat a szükséges keretfeltételeket biztosító jogszabályi változások előkészítésére ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kidolgozzák és sikeresen végrehajtsák a helyi városi mobilitási stratégiákat;

⁽⁴⁾ CdR-2013-07987.

17. rámutat arra, hogy a városok olyan csomópontok, ahol több közlekedési mód találkozik, és ahol általában az utazások kezdődnek vagy végződnek. Ezért a közlekedési hálózatok nagyon fontos és elválaszthatatlan részének kell tekinteni őket, és – következképpen – kellő figyelmet kell fordítani a városi mobilitásra;

Városi gépjármű-behajtási rendelkezések

18. úgy véli, hogy a városi behajtási rendelkezések és az úthasználati díjak bevezetése hatékony eszköz lehet a városi közutakért folyó verseny és az olyan alapvető problémák kezelésére, mint a torlódások, a környezetszennyezés vagy a városok szétterülése (urban sprawl). Ez összhangban van a felhasználó/szennyező fizet elvével, és elősegíti a fenntarthatóbb közlekedési módok használatára való áttérést;

19. megjegyzi, hogy a szubszidiaritás elvének megfelelően a helyi önkormányzatoknak kellene dönteniük a városi behajtási rendelkezések és az úthasználati díj-rendszerek bevezetéséről. Ezeket a rendszereket a helyi körülményekhez és igényekhez kell igazítani, úgyhogy nincs „egy kaptafára készült” megoldás. Ezt csak helyi szinten, a helyi és regionális önkormányzatok tudják megvalósítani;

20. megjegyzi, hogy az utóbbi években igen sokféle rendszert vezettek be Unió-szerte, de rámutat arra, hogy ez a sokféleség olykor megnehezítheti az Európán belüli utazást, különösen azért, mert általános probléma, hogy nem áll rendelkezésre információ az egyes helyi rendszerek szabályainak betartásáról;

21. emlékeztet arra, hogy a városi behajtási rendelkezéseknek világos szabályokon kell alapulniuk, amelyek céljai a lehető legáltalánosabbak – mint a forgalom csökkentése, az alacsonyabb szennyező anyag-kibocsátás vagy a más, fenntarthatóbb közlekedési módok ösztönzése;

22. ennek megfelelően és a városi mobilitás cselekvési tervéről szóló 2009-es RB-véleménnyel ⁽⁵⁾ összhangban elfogadja, hogy uniós szinten szükség van egy minimális szintű összhangra és egységességre, különösen a járműkategóriák, a kibocsátási osztályok és az útjelzések tekintetében, és ezt a helyi, tagállami és uniós hatóságok közötti partnerségben kell megvalósítani;

23. üdvözli az Európai Bizottság arra vonatkozó javaslatát, hogy előmozdítsa a tagállamokkal és a szakértőkkel való eszmecserét a városi behajtási rendelkezésekről, és nem kötelező érvényű iránymutatást készítsen azért, hogy segítse a városokat a behajtásszabályozási rendszerek eredményes végrehajtásában;

24. rámutat arra, hogy az Unión belüli szabad mozgás új műszaki akadályainak elejét véve az intelligens közlekedési rendszerek (ITS) bevezetése esetén közös műszaki szabványokra lesz szükség a kölcsönös átjárhatóság biztosításához;

Városi közúti biztonság

25. sajnálja, hogy az Unióban történő közúti balesetek halálos áldozatainak száma továbbra is elfogadhatatlanul magas (2013-ban 26 000). Aggasztó, hogy az áldozatok többsége a sérülékeny közúthasználók, azaz a gyalogosok, a kerékpárosok és különösen az idősek közül kerül ki. Különös aggodalommal szemléli, hogy a kerékpáros áldozatok száma 2010-hez képest még emelkedett is;

26. hangsúlyozza egyrészt a közúti biztonság jelentőségét a fenntartható közlekedési módok, például a kerékpározás és a gyaloglás biztosításában, másrészt azt, hogy az aktív közlekedésre való áttérés nagyobb támogatásának kedvező hatása van az egészségügyi célok teljesítésére. Ezeket a kérdéseket bele kellene építeni az fvm-t-kbe, és hasznos volna további iránymutatásokat is adni ennek eléréséhez;

27. sürgeti a polgárok közlekedésre való megfelelő nevelésének előmozdítását is, mivel ez közvetlen összefüggésben van a közlekedési balesetek számával;

28. emlékeztet arra, hogy az RB korábban már támogatta a 2011-es közlekedési fehér könyvben kitűzött közútbiztonsági célokat, azaz a közúti baleseti halálozás 2050-ig közel nullára csökkentését és azt, hogy 2020-ig a közúti halálesetek száma 2010-hez képest a felére csökkenjen;

⁽⁵⁾ CDr 256/2009 fin.

29. elismeri, hogy a járműtervezés és az ITS – például a vezetéstámogató rendszerek (különösen a V2I és V2V megoldások) – használata révén a biztonság növelésére tett erőfeszítések csökkentik a balesetek számát, de megítélése szerint a helyi és regionális önkormányzatoknak többet kellene tenniük a biztonságosabbra tervezett járművek használatának ösztönzésére, például beszerzési eljárások révén;

30. azt ajánlja, hogy az ITS-en alapuló megoldások azt is tárják fel, hogy a járművezetői magatartás hatékony megváltoztatásának ösztönzése milyen környezetvédelmi, közúti biztonsági és energiahatékonysági előnyöket hoz majd;

31. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a városi mobilitási csomag keretében foglalkozni kellene a közúti biztonság kérdésével; megjegyzi továbbá, hogy az Európai Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy összegyűjti és terjeszti a közúti biztonságot célzó tervezéssel kapcsolatos bevált gyakorlatokat, és elemzi a városi területeken történő súlyos közúti balesetek számának csökkentésére irányuló intézkedéseket. Ezt azonban nem szabadna az elkövetkező két évre korlátozni, ahogy az Európai Bizottság javasolja, hanem szükség esetén folytatni kellene;

32. üdvözli az Európai Bizottság ajánlását, hogy a tagállamok biztosítsák a közútbiztonsági mutatókkal kapcsolatos lehető legrészletesebb adatok megfelelő gyűjtését, és arra ösztönzi a helyi önkormányzatokat, hogy helyi elemzések és a közútbiztonsági tervezés céljaira használják fel ezeket az adatokat. Közismert, hogy műszaki megoldásokkal végső soron csak korlátozott hatás érhető el, és hogy közútbiztonsági adatok alapján meghatározható, melyek azok a konkrét települések/területek, ahol a legtöbb közúti ütközés történik. Ezáltal pontosabb és célzottabb közútbiztonsági kampányokat és a közúti magatartás javítását célzó programokat lehet folytatni;

33. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás és a többszintű kormányzás elvével összhangban a helyi és regionális önkormányzatok feladata a helyi problémák megoldására koncentrálni, helyi viszonyokhoz igazított közútbiztonsági politikák kidolgozása. Az fvm-t-k hatékony eszközt jelenthetnek a közúti biztonság integrált megközelítésének helyi szintű terjesztéséhez;

Városi logisztika

34. hangsúlyozza, hogy a teherforgalom és a logisztika szerepét nem szabad alábecsülni. Jóllehet a városi logisztika a városi forgalom viszonylag kis részét teszi ki, jelentős közterületet foglal el pl. rakodási célokra, és így a torlódások és egyéb problémák egyik forrása. A városokban közlekedő tehergépjárművek mellett aránytalanul nagy mértékben járulnak hozzá a lég- és zajszennyezéshez, és gyakran részesei súlyos baleseteknek, melyeknek másik résztvevői sérülékeny úthasználók, például gyalogosok és kerékpárosok. A városi logisztika optimalizálása tehát a városi közlekedési rendszer egészére kedvezően hatna;

35. hangsúlyozza, hogy az új technológiák, pl. az alternatív üzemanyagok bevezetésében nagy lehetőségek rejlenek. Elismert tény, hogy az ilyen irányú fejlesztés és a tiszta járművek korai fejlesztési fázisban történő városi bevezetése azonnali előnyökkel járhat: csökkentheti az olajfüggőséget, és a levegőtisztaság javulása és a zaj csökkenése révén egészségügyi hozadéka is lehet. Megismétli, hogy támogatja a 2011-es közlekedési fehér könyvnek azt a célját, hogy a jelentősebb városközpontok logisztikáját 2030-ra alapvetően szén-dioxid-mentesíteni kell;

36. megjegyzi, hogy – különösen a kisebb üzemeltetők számára – a tisztább járművek városi logisztikai flottákba való bevezetésének gazdasági fenntarthatósága olyan ösztönző mechanizmusokat követelhet meg, amelyek externáliákhoz kapcsolódó előnyökön alapulnak. Ennek kapcsán mennyiségi célokat kellene meghatározni a köz- és magánhasználatú gépjárműparkra vonatkozóan;

37. üdvözli, hogy a városi mobilitási csomag foglalkozik a városi logisztika kérdésével is, különösen mivel ezt a kérdést gyakran elhanyagolják a városi közlekedéstervezésben;

38. üdvözli, hogy az Európai Bizottság vállalta, hogy lépéseket tesz a városi logisztikával kapcsolatos bevált gyakorlatok terjesztése és átvétele érdekében, konkrétan iránymutatásokat ad ki a városi logisztika teljesítményének javítására, és hogy az ökológikus járművek portálja (www.cleanvehicle.eu) tartalmának felülvizsgálata révén megkönnyíti a tisztább és biztonságosabb járművek beszerzését;

39. elismeri, hogy még most sem áll rendelkezésre elegendő adat és információ a teherforgalomról, melynek segítségével a városok hatékonyabban figyelembe tudnák venni a területükön zajló teherforgalmat a közlekedéstervezésnél. ITS-alkalmazásokkal összekötve az ilyen adatok és információk segítségével a városi hatóságok jobban megértenék a városi logisztika igényeit, javítható volna a közlekedés hatékonysága, és megfelelőbb útvonalakat lehetne meghatározni a járművek számára, ami pedig csökkentené a kibocsátásokat;

40. elfogadja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a tagállamoknak a városi mobilitásra és különösen az fvm-tkre vonatkozó megközelítéseikben kellően figyelembe kellene venniük a városi logisztikát;

Városi intelligens közlekedési rendszerek

41. újfent elismeri, hogy az ITS nagy lehetőségeket tartogat a városi mobilitás optimalizálása és az olyan szakpolitikai célok elérése terén, mint a biztonság növelése és a torlódások csökkentése. Az információs technológiáknak kulcsszerepe van az összes közlekedési mód kombinált igénybevételén alapuló új mobilitási minták támogatásában (pl. valós idejű multimodális utazás és közlekedési információk, integrált multimodális elektronikus menetjegyrendszer, közös autó- és kerékpár-használati rendszerek);

42. sajnálja, hogy az ITS-alkalmazások használatba vétele még mindig igen sporadikus, ennek oka a kölcsönös átjárhatóság és a hatékony együttműködés együttes hiánya. Egyetért az Európai Bizottság azon álláspontjával, hogy az ITS-ben rejlő lehetőségek csak akkor aknázhatók ki maradéktalanul, ha egész Európában széles körben bevezetik őket. E koherencia és átjárhatóság nemcsak az Unión belüli határokon átmenő forgalom és szabad mozgás támogatása, hanem a városi területek szempontjából is fontos, ezek ugyanis gyakran a transzeurópai közlekedési hálózat jelentős csomópontjai;

43. sürgeti, hogy támogassák a helyi önkormányzatoknak az intelligens közlekedési rendszer megvalósítására vonatkozó kezdeményezéseit. Fel kell gyorsítani a városi területek közlekedésének mobilitását, hatékonyságát, biztonságát és minőségét javító technikai és technológiai innovációk bevezetését;

44. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság már foglalkozott az átjárható és koherens ITS kialakításával, konkrétan létrehozta annak jogi keretét a 2010/40/EU irányelvvel (ITS-irányelv), és a városi ITS-sel foglalkozó szakértői csoportot állított fel, amely már kidolgozta az ITS-alkalmazások városi területeken való bevezetésének iránymutatásait;

45. ennek ismeretében üdvözlí, hogy az Európai Bizottság vállalta, hogy folytatja a területtel kapcsolatos munkát és azt tervezi, hogy kiegészíti a forgalmi és közlekedési adatokhoz való hozzáférésről szóló meglévő jogszabályokat, előírásokat készít a 2010/40/EU ITS-irányelv által szabályozott valós idejű forgalmi információs és multimodális információs szolgáltatásokhoz, és megkönnyíti a járművek közötti, valamint a járművek és az infrastruktúra közötti kommunikációs rendszerek bevezetését a városi területeken. Mindezen kérdések kapcsán azonban az adatok és a magánélet védelme elengedhetetlen a szóban forgó rendszerek elfogadottságához, és maradéktalanul tiszteletben tartandó;

Éghajlatváltozás, levegőminőség és zajszennyezés

46. sajnálja, hogy a közlemény nem foglalkozik megfelelő mértékben a levegőminőség és az éghajlat kérdéseivel. Ahogy az éghajlatváltozás hatásai intenzívebbé válnak, a közlekedési rendszereknek egyre gyakrabban kell megbirkóznuk szélsőséges időjárási körülményekkel. Ha nem születnek intézkedések annak érdekében, hogy közlekedési rendszereinket alkalmassá tegyünk az ilyen események kezelésére, a fennakadások gyakoribbá válása és a társadalmi-gazdasági költségek növekedése várható;

47. hangsúlyozza, hogy az európai közepes és nagyvárosokban a levegőminőség más okokból is komoly aggodalomra ad okot, a rossz levegőminőség ugyanis több ember haláláért felelős, mint a közlekedési balesetek, és így az idő előtti elhalálozás vezető környezeti oka az EU-ban. Emellett az asztma és más légzési problémák következtében az életminőségre is hatással van. A légszennyezés kieső munkanapokért és magas egészségügyi költségekért felelős, a leginkább érintettek az olyan sérülékeny csoportok, mint a gyerekek, az asztmások és az idősek. A túlzott nitrogénszennyezés (eutrofizáció) és a savas esők révén az ökoszisztémákat is károsítja. A levegőszennyezés közvetlen társadalmi költségei – a mezőgazdasági és épületkárokkal együtt – évi mintegy 23 milliárd euróra rúgnak, és a csak az egészségi következményekből fakadó külső költségeket 330-940 milliárd euróra becsülik (az EU GDP-jének 3-9 %-a);

48. megjegyzi, hogy az Unió által egészségügyi szempontok alapján megállapított nitrogén-dioxid-határértékek be nem tartása miatt az Európai Bizottság valószínűleg számos tagállam kormánya ellen szabálysértési eljárást indít, melynek során komoly bírságokat szabhat ki. Utóbbiakat átháríthatják azokra a helyi önkormányzatokra és szervekre, amelyek a hatásköreik birtokában nem tették meg a szükséges intézkedéseket. Ezt azonban kellő körültekintéssel kell kezelni. Mára már világos, hogy a határértékek helyi szintű túllépése gyakran a kibocsátási forrásokra irányuló nem megfelelő nemzeti és európai politikára vezethető vissza. Többszintű megközelítés szükséges, amelynek keretében minden egyes kormányzati szint (az európai, nemzeti, regionális és helyi szint) felvállalja a saját felelősségét, és meghozza azokat az intézkedéseket, amelyeket az adott szinten meg lehet és meg kell hozni;

49. rámutat arra, hogy az fvm-t-k különféle elemei mind hozzájárulhatnak a levegőminőségi problémák orvoslásához. Az ITS-megoldások hatékonyabbá teszik a közlekedést. A városi logisztika jobb irányítása csökkenti a zajt és a torlódásokat, és hatékonyabbá teszi az útvonalakat; városi behajtási korlátozásokkal kitilthatók az erősen környezetszennyező járművek és ösztönözhető a csendesebb, igen alacsony kibocsátású járművek használata; a közútbiztonsági intézkedésekkel pedig előmozdítható a jobb járművezetői magatartás, ami pedig várhatóan hozzájárul a kibocsátások általános csökkentéséhez is, amellett hogy csökkenti a balesetek számát és az ezeket gyakran kísérő torlódásokat is. Az olyan különféle programok, mint a Civitas vagy az Ecostars jó példák erre;

50. úgy véli, hogy az fvm-t keretén belül meghozott intézkedések növelni fogják a gyalogosok, kerékpárosok és tömegközlekedésben résztvevők számát, és így nemcsak a járműforgalomból származó kibocsátásokat és a zajt csökkentik, hanem emellett mindenki számára megkönnyítik a célponthoz való eljutást, javítják a közlekedési rendszerek közti egyenlőséget, fokozott testmozgást tesznek lehetővé, és javítják a lakosság egészségi állapotát;

51. emlékeztet arra, hogy az uniós levegőminőségi, zajszennyezési és gépjárműadó-jogszabályok felülvizsgálata éppen most zajlik, és sürgeti, hogy ezeket hozzák összhangba e közlemény szellemével;

52. fontosnak tartja, hogy a zajszennyezésnek kitett városok dolgozzanak ki zajövezeti tervet, amelyben az elfogadható zajszint alapján besorolják a területeket, valamint meghatározzák azokat a városi és peremvárosi területeket, ahol minimálisra kell csökkenteni a zajszintet különösen a parkok, iskolák, kórházak és idősek otthonai közelében;

53. ezért kéri, hogy a levegő- és zajszennyezéssel kapcsolatos aggodalmak konkrét – uniós és tagállami szintű – intézkedések formájában jelenjenek meg az fvm-t-kben;

Az uniós támogatás megerősítése

54. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság vállalta a fenntartható városi mobilitás uniós támogatásának növelését az együttműködés, a bevált gyakorlatok és a tapasztalatok megosztása, a kutatás és innováció, a pénzügyi támogatás és a nemzetközi együttműködés területén;

55. különösen üdvözlí, hogy fejleszteni kívánják a meglévő városi mobilitási megfigyelőközpontot, az ELTIS-t, mégpedig úgy, hogy összevonják a mobilitási tervek meglévő portáljával és átfogó tudásközponttá fejlesztik. Így egy helyen megtalálható lesz az Unió összes városi közlekedéstervezéssel kapcsolatos információja, és az fvm-t-k tervezett európai platformjának értéke is nő, mivel a helyi és regionális önkormányzatoknak biztosítja az fvm-t-k sikeres végrehajtásához szükséges eszközöket;

56. támogatja a városi mobilitási eredménytábla kidolgozására irányuló, először a 2011-es közlekedési fehér könyvben felvetett javaslatot, amely olyan harmonizált mutatókat kínál, amelyek segítségével megfelelően mérhetők és összehasonlíthatók az Unió városi területein elért eredmények;

57. rámutat azonban arra, hogy egy eredménytáblát mindenképpen körültekintően kell összeállítani, garantálva, hogy ne pusztán rangsorolásra szolgáljon. A városi mobilitási eredménytáblának „városspecifikusnak” kell lenniük, meg kell határozniuk egy viszonyítási időpontot, és tartalmazniuk kell bizonyos alapvető mutatókat (pl. módális megoszlás, hozzáférhetőség, üzemanyag-takarékos járművek, levegőminőség és egészségi szempontok). A későbbi uniós finanszírozás iránti kérelmekben konkrétan be kell számolni arról, hogy a projekt, illetve fejlesztés mennyiben javítja/befolyásolja a viszonyítási időpontban mért eredményeket, és az eredménytáblákat évente felül kellene vizsgálni;

58. utal a városokra nehezedő komoly teherre, amit a gépjárművek növekvő száma okoz. A néhány európai városban kiépített, közös gépkocsi-használati szolgáltatások jelentősen javíthatják ezt a helyzetet. E szolgáltatások fejlesztése azonban igen egyenlőtlenül oszlik meg az európai országok között, holott az európai momo-projekt már bizonyította, hogy lényeges potenciállal rendelkezik. az Európai Bizottságnak a közös használaton alapuló modelleket (közös kerékpárhasználat, közös gépkocsihasználat, telekocsi) kiemelten fel kellene vennie stratégiái közé;

59. hangsúlyozza, hogy a fenntartható városi mobilitásra nyújtott, az európai strukturális és beruházási alapokból származó pénzügyi támogatásnál figyelembe kell venni az Európai Bizottság helyi és regionális önkormányzatoknak szánt iránymutatásait arról, hogy az esb-alapokat hogyan lehet szisztematikusan felhasználni a városi mobilitásra vonatkozó integrált intézkedéscsomagok finanszírozására, többek között az integrált területi beruházásokhoz hasonló új eszközökön keresztül. Ezenkívül iránymutatásra volna szükség arról is, hogy hogyan fejleszthetők a mobilitási tervek úgy, hogy a befektetők azt lássák, hogy a befektetett pénzüket megtérül, és hogy kiaknázzák a többi uniós finanszírozási eszközzel, például a Horizont 2020-szal való szinergiákat;

60. elégedetten nyugtázza, hogy az Európai Bizottság több figyelmet szándékozik fordítani a kis- és közepes méretű városokra, melyek alapvető szerepet játszanak az európai városok alkotta rendszerben. Ezekben a városokban emellett – kisebb méretükből adódóan – szociális, környezeti és intézményi szempontból jelentős potenciál rejlik. A városi mobilitáshoz kapcsolódó problémák nem kizárólag a nagyvárosokat érintik, sőt, a kis- és közepes méretű városok – a jelentős költségek és a rosszabb méretgazdaságosság miatt – nehezebben is tudják finanszírozni a városi mobilitás javítását célzó projekteket;

61. hangsúlyozza, hogy komoly érvek szólnak amellett, hogy összekapcsolják az fvm-t az uniós városoknak a Polgármesterek Szövetsége keretében végzett fellépéseivel. Az egyes városok Polgármesterek Szövetségén belüli önkéntes kötelezettségvállalása jó mintául szolgálhatna az fvm-t iránti elkötelezettség ösztönzéséhez;

62. rámutat arra, hogy sok városban, főként az új tagállamokban, a gazdasági és társadalmi változások radikálisan megváltoztatták egyes városi területek funkcióját, és így a közlekedési forgalmat. Ezek a változások gyakran az összes közlekedési infrastruktúra átfogó és igen költséges átalakítását igénylik. Ezért e városok számára elengedhetetlen, hogy mindenekelőtt – esb-alapok támogatásával – átalakítsák ezeket az alapvető infrastruktúrákat, hogy azok működőképesek legyenek és megfeleljenek a célnak. Ezért az esb-támogatásokat nem szabad a TEN-T hálózatokhoz való csatlakozásra korlátozni, hanem engedélyezni kellene az olyan helyi kommunikáció és infrastruktúra finanszírozását is, amely a városi mobilitást bizonyítottan elősegítő alternatív és tömegközlekedést szolgálja;

63. úgy véli, hogy ha az fvm-t az uniós iránymutatásokat követve dolgozzák ki, akkor feltételezhető, hogy a helyi lakosság mobilitási igényeire szabták őket, és mind a helyi érdekeltek, mind a helyi politikusok támogatását élvezik. A fenntartható városi mobilitási tervek biztosíthatják, hogy a pénz olyan ügyeket szolgál, amelyek mögött helyi politikai elkötelezettséget élvező, átfogóbb programok és tervezés állnak;

64. támogatja, hogy a Regionális Fejlesztési Alapból és a Kohéziós Alapból nyújtandó támogatások folyósítását hangolják össze olyan tanúsítvány benyújtásával, amely igazolja a városoknak és régióknak a városi mobilitás terén megvalósult teljesítményét és annak fenntarthatóságát.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye –A 7. környezetvédelmi cselekvési program és a fenntartható városok

(2014/C 271/05)

Előadó

Daiva MATONIENĖ (LT/ECR) Šiauliai város képviselőtestületének tagja

Referenciaszöveg

Az Európai Bizottság 2013. november 27-i felkérő levele vélemény kidolgozására

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****A. Általános megjegyzések**

1. A források hatékonyabb felhasználása, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság elérése érdekében, amelyben védik és erősítik a természeti tőkét és biztosítják a polgárok egészségét és jólétét, a 7. környezetvédelmi cselekvési program célja azon környezetvédelmi és éghajlat-változási célkitűzések elérése, melyekről az Unió már megállapodott, a környezetvédelmi politika jogalapjának lefektetése 2020-ig, valamint új, 2050-ig szóló, hosszú távú jövőkép kidolgozása az EU és tagállamai számára.

2. Az Európai Bizottság vélemény alkotására kérte fel a Régiók Bizottságát a 7. környezetvédelmi cselekvési program nyolcadik céljának megvalósítására javasolt intézkedésekkel kapcsolatban, és ennek kapcsán négy kérdést fogalmazott meg:

- a) Hogyan ösztönözhetné az Európai Unió a városokat arra, hogy olyan várostervezési és -rendezési intézkedéseket hozzanak, amelyek megfelelnek a fenntartható fejlődés alapelveinek?
- b) Hogyan lehetne javítani a létező és rendelkezésre álló, a városok fenntartható fejlődésének támogatására szolgáló európai uniós finanszírozási eszközökkel kapcsolatos információk terjesztését?
- c) Hogyan ösztönözhetné az EU a fenntartható európai uniós városokra vonatkozó legjobb ötletekkel és intézkedésekkel kapcsolatos információk és szaktudás hatékonyabb cseréjét?
- d) Hogyan lehetne arra ösztönözni a százezresnél nagyobb városokat, hogy jelöljék magukat az Európa Zöld Fővárosa díjra?

B. Háttér

3. Az EU-ban mintegy 350 millió ember (a lakosság 70 %-a) él 5000 főnél nagyobb városokban. 2020-ra valószínűleg az európaiak 80 %-a városokban vagy elővárosokban fog élni. Az életminőség és a globális környezeti feltételek közvetlenül a városi környezet állapotától függenek. A környezetbe bekerülő káros anyagok legnagyobb része a városokból származik.

4. Sok város hasonló környezeti kihívásokkal küzd. Ilyen például a levegőminőség javítása, a zajszennyezés, a közlekedési torlódások és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás mérsékelése, a biodiverzitás csökkenésének megelőzése, a vízhiány, az árvizek és a viharok okozta károk, a zöldfelületek megővése, a szennyezett területek rehabilitációja és a hulladékgyűjtés és az energiaellátás javítása.

5. Az RB kiemeli a fenntartható politikák és intézkedések érzékelhető hasznát – ilyen például az egészségesebb környezet, a közegészség és az életminőség javulása, a nagyobb szabályozási biztonság az ipar számára és kevesebb piaci torzulás. Hangsúlyozza továbbá, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának elmulasztásából eredő költségeket nagyjából évi 50 milliárd euróra becsülik, amelyek egészségügyi költségek és közvetlen környezeti költségek formájában jelentkeznek. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság tanulmánya: „Az uniós környezetvédelmi vívmányok végrehajtásának elmulasztásából származó költségek”, COWI 2011.

6. Hangsúlyozza, hogy a fenntartható városok meghatározása az éghajlat-változási célkitűzések elérésére való képességük alapján történik majd. Tekintettel a városi területek népsűrűségére megjegyzi, hogy a városoknak vezető szerepet kell betölteniük az üvegházhatású gázok csökkentésében, ha nem akarjuk, hogy a globális hőmérséklet-emelkedés meghaladja a 2 Celsius fokot; továbbá a városokban lehet a legjobban elősegíteni a polgárok attitűdjének megváltozását, amely elengedhetetlen a közlekedési és energiainfrastruktúra radikális átalakítása mellett. Ezen túlmenően elismeri, hogy a városoknak az elkerülhetetlen klímaváltozáshoz és extrém időjárási körülményekhez való alkalmazkodóképessége határozza majd meg gazdasági és társadalmi fenntarthatóságukat, és így az Európai Unió versenyképességét.

7. A fenntartható városok fejlesztésével kapcsolatos uniós intézkedések értékelésénél és tervezésekor figyelembe kell venni a globális kontextust is. A 2012. június 22-én a fenntartható fejlődésről rendezett ENSZ-konferencián elfogadták a Rió+20 nyilatkozatot, amelyben inkluzív és környezetbarát gazdaságot tűznek ki célul, illetve rögzítik a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos 2015 utáni célokat.

8. A Rió+20 nyilatkozattal összhangban az RB szerint fenntartható város az, amely elősegíti, hogy a társadalom gazdasági, környezeti és szociális szempontból fenntartható legyen, csak minimálisan károsítja a környezetet, ösztönzi az új technológiákat, munkahelyeket teremt, óvja a természeti és kulturális örökséget és szociális védelmet nyújt. Továbbá olyan város, amely elősegíti, hogy a helyi közösség részt vegyen a helyi döntéshozatali folyamatban.

C. Az alapelvek

9. A fenntartható városok népszerűsítéséhez holisztikus megközelítés szükséges, amely lehetővé teszi, hogy megoldjuk a környezetvédelmi kérdéseket, illetve a szociális és gazdasági problémákat is, valamint megtaláljuk annak módját, hogy a városok katasztrófákkal szembeni ellenálló képességet alakítsanak ki. Nem szabad pusztán a környezetvédelem területére korlátozni a fenntartható város koncepcióját. A kihívást annak biztosítása jelenti, hogy a kritériumok a különböző területekről származó, megfelelő információmennyiségen alapuljanak, és relevánsak legyenek a különböző típusú európai uniós városok szempontjából. Ez alapvető fontosságú egyrészt annak biztosításához, hogy a fenntarthatósági célokat kitűző városok könnyen alkalmazhassák a kritériumokat, másrészt pedig a polgárok folyamatban való tevékeny szerepvállalásának megvalósítása érdekében. A holisztikus és fenntartható megközelítés a jövőbeli városfejlesztés előfeltétele lesz. A városfejlesztési politikákkal és az ellenálló képességgel kapcsolatos további javaslatok az európai uniós városi menetrendről és az ellenálló képesség kiépítéséért folytatott kockázatkezelésről szóló RB-véleményekben ⁽²⁾ olvashatók.

10. Ha a városokat fenntarthatóvá kívánjuk tenni, akkor határozott környezetvédelmi intézkedésekre van szükség, melyeket minden releváns politikaterületen általánossá kell tenni, és integrálni kell más ágazatspecifikus stratégiákkal és tevékenységekkel, köztük a munkahelyek létrehozására és a növekedésre irányuló intézkedésekkel.

11. A fenntartható városok tervezése és a területrendezés a szubszidiaritás elve alapján a tagállamok hatáskörébe tartozik; ezt az alapelvet mindenképpen be kell tartani, a helyi és regionális önkormányzatokat pedig a lehető legkorábban be kell vonni a politikák kidolgozásába és azok helyben történő végrehajtásába és érvényre juttatásába. Az Európai Unió hozhat támogató intézkedéseket, és ösztönözheti a városokat, régiókat és tagállamokat az információcserére, a legjobb gyakorlatok megosztására és az egymástól való tanulásra.

12. Az EU intézkedései, finanszírozási rendszerei és prioritásai elsősorban a 100 000 főnél nagyobb városokra irányulnak, az RB azonban megjegyzi, hogy a városok mintegy 56 %-ának lélekszáma 5000 és 100 000 fő között van. Hangsúlyozza a kis és közepes méretű városok fenntarthatóságának összeadó hatását, és kiemeli, hogy a kisebb városok jelentős potenciállal rendelkeznek a fenntartható városfejlesztési koncepciók kidolgozásához és megvalósításához.

13. Hangsúlyozza, hogy a fenntartható városok fejlesztésének irányáról átfogó vitát kell folytatni, hogy közös célokat lehessen meghatározni 2050-re.

⁽²⁾ COR-2013-06902; CoR-2014-02646.

D. *Javasolt intézkedések*

I. Hogyan ösztönözhetné az Európai Unió a városokat arra, hogy olyan várostervezési és -rendezési intézkedéseket hozzanak, amelyek megfelelnek a fenntartható fejlődés alapelveinek?

a) *Többszintű kormányzás és a mechanizmus*

14. A városok felelősek a várostervezéssel, fejlesztéspolitikával, környezetvédelemmel és energiapolitikával kapcsolatos intézkedések végrehajtásáért. Ennek alapján a városok jelentik a legalkalmasabb igazgatási szintet ahhoz, hogy minél költséghatékonyabb módon valósuljanak meg a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos intézkedések.

15. Erősíteni kell a többszintű kormányzás elvét, mivel a siker alapja a fenntartható városfejlesztés és az egységes megközelítés terén végzett közös munka, egyrészt a városfejlesztésért felelős városok, másrészt pedig a többi (regionális, tagállami és európai) szint részéről, melyek hozzájárulnak a fenntarthatóság átfogó keretéhez.

16. Fontos, hogy az RB mint az EU régióinak és városainak érdekeit képviselő uniós intézmény és számos helyi szintű hálózat kapcsolattartó pontja központi szerepet kapjon ebben a kormányzási rendszerben. Ez biztosítja majd, hogy az uniós jogszabályok jobban igazodjanak a városok helyzetéhez és igényeihez; a városok pedig magukénak érezhetnék a városi fenntarthatósággal kapcsolatos intézkedéseket.

17. A fenntartható városok megvalósításához kombinált, „alulról kezdeményezett” és „felülről irányított” megközelítésre van szükség. A városok kezdeményezései önmagukban nem elegendőek. Közös, uniós szinten megvalósítandó koordinációra van szükség a helyi és regionális önkormányzatok aktív részvételével, amely megfelelő rugalmassággal bír, és melynek révén a városok – a fenntartható városokra vonatkozó közös kritériumok alapján – önértékelést végezhetnek, illetve saját intézkedésekkel követhetik a városok számára kitűzött fenntarthatósági célokat. Ennek érdekében azt is elő kell segíteni, hogy a városok jobban hozzáférjenek az uniós finanszírozási mechanizmusokhoz. Az ajánlasként megfogalmazott, a fenntartható városfejlesztés referenciakeretére (RFSC) épülő uniós kritériumok alapján elemeznék a városok fenntarthatóságát, és értékelnék, hogy az egyes városoknak milyen erősségeik és gyengeségeik vannak. Az így kapott eredmények alapján az adott város meghatározhatná fejlesztése irányát, illetve azt, hogy helyzete javításához melyek a legalkalmasabb intézkedések. Prioritásuknak és jelentőségüknek megfelelően különbözőképpen lehetne súlyozni ezeket a kritériumokat.

18. A helyi, regionális és nemzeti kormányzati szinteknek horizontális és vertikális koordinációról kellene gondoskodniuk, amely magában foglalná a települések közötti és a határokon átnyúló együttműködést is, valamint átfogó megközelítést tesz lehetővé a városfejlesztés területén a fölösleges átfedések, valamint annak elkerülése érdekében, hogy a befektetésekre elszigetelten és koordinálatlanul kerüljön sor.

19. Az RB üdvözli a „partnerségen alapuló végrehajtási megállapodások” új eszközét, ugyanakkor több és egyértelműbb iránymutatást kér az Európai Bizottságtól abban a tekintetben, hogy miként kívánja bevonni a helyi és regionális önkormányzatokat ebbe az eszközbe.

20. Ennek alapján a Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy uniós szinten 2050-ig határozzanak meg olyan közös célkitűzéseket a fenntartható városok témájában, amelyek egy ajánlás jellegű kritériumgyűjteményen alapulnának. A célok eléréséhez szükséges intézkedéseket már most bele kellene építeni az Európai Bizottság által kidolgozott országspecifikus ajánlásokba, amelyek iránymutatást adnak az Európa 2020 stratégia céljainak megvalósításához. A hosszú távú célkitűzések és a szükséges kritériumok kialakításának az e területen már létező kezdeményezéseken kellene alapulnia, köztük a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Chartán.

b) *A nyilvánosság részvétele és további finanszírozási mechanizmusok*

21. Az RB arra biztatja a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a fenntartható várostervezéssel kapcsolatos koncepcióikat az összes érdekelt féllel vitassák meg a kormányzás különböző szintjein. A nyilvános konzultációk itt kiváló módot adnak arra, hogy a polgárokat bevonjuk a stratégiák meghatározásába. A fenntarthatósági kritériumok kidolgozását követően, az ezeken a kritériumokon alapuló teljesítményről folytatott nyilvános vita több várost ösztönözhetne arra, hogy rátérjen a fenntarthatóság felé vezető útra.

22. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a tagállamokkal együtt alakítson ki egy közös megközelítést a fenntartható városfejlesztés támogatását szolgáló intézkedésekhez, valamint gyűjtsön információt arra vonatkozóan, hogy milyen sikeres mechanizmusok léteznek már a megfelelő támogatáshoz. A közös megközelítés és a rugalmas eljárások lehetővé tennék a városok számára, hogy kiválaszthassák a hosszú távon legjobb intézkedéseket a fenntartható városfejlesztés területén.

23. A városoknak ösztönözniük kellene az állam és a magánszektor közötti innovatív és hatékony partnerséget, hogy optimálisan meg lehessen valósítani az olyan projekteket, amelyek a városok fenntarthatóságának koncepciójára épülnek.

II. Hogyan lehetne javítani a létező és rendelkezésre álló, a városok fenntartható fejlődésének támogatására szolgáló európai uniós finanszírozási eszközökkel kapcsolatos információk terjesztését, illetve hogyan ösztönözhetné az EU a fenntartható európai uniós városokra vonatkozó legjobb ötletekkel és intézkedésekkel kapcsolatos információk és szaktudás hatékonyabb cseréjét? (az Európai Bizottság b) és c) kérdése)

24. Élni kell a már meglévő finanszírozási lehetőségekkel és struktúrákkal, beleértve a LIFE+ program keretében elérhető, kísérleti projekteket támogató eszközöket. Már most is eredményesen alkalmazzák az EBB-programot az energia-hatékonyság növelését célzó intézkedések finanszírozására, és meg kellene vizsgálni annak lehetőségét, hogy hasonló programokat dolgozzanak ki a fenntarthatósággal kapcsolatos egyéb területeken is.

25. Elő kellene mozdítani a projektszoportosítást, ezt a gyakorlatban időnként alkalmazott mechanizmust, amely több, azonos célt követő önkormányzatot fog össze. Megkönnyíti a kisebb, a régió számára fontos projektek finanszírozását.

26. A közvélemény figyelmének felkeltése és ösztönzők létrehozása a fenntartható városokkal kapcsolatos koncepció megvalósításának legfontosabb tényezői közé tartoznak. Azok az intézkedések, amelyek többek között a takarékos vízhasználatra, az újrafeldolgozó és komposztáló üzemek létrehozására, a tömegközlekedés kiterjedtebb használatára és az energiamegtakarításra irányulnak, nem elégségesek ahhoz, hogy a társadalmat aktívan és átfogóan bevonjuk a fenntartható városok kialakításába. Az RB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy javasolja a városoknak, hogy vezessenek be vizuális tájékoztató intézkedéseket, hogy az emberek bármikor tájékozódhassanak a városban az aktuális helyzetről (légszennyezettség, dugók stb.).

27. A Régiók Bizottsága üdvözli az Európai Bizottság egy központi kapcsolattartó pontként működő weboldal létrehozása érdekében végzett munkáját, és arra biztatja tagjait, hogy szükség esetén bocsássanak rendelkezésre a tárgyhoz kapcsolódó információkat. A tagállamokat pedig felszólítja annak biztosítására, hogy a kritériumokkal, finanszírozási eszközökkel és kezdeményezésekkel kapcsolatos információk eljussanak a városokhoz. A témával foglalkozó kommunikációs terveket kell kidolgozni az uniós intézmények, a tagállami képviselőik, a helyi és regionális önkormányzatok szövetségei és más érintett szereplők részvételével.

28. A fenntartható városok támogatására kifejtett uniós erőfeszítésekbe be kell vonni a már most is működő platformokat és intézményeket, illetve használni kell őket az egymás közötti, illetve a hálózatokban – mint például a Polgármesterek Szövetségében, a fenntartható városfejlesztés referenciakeretében (RFSC), az Energy Cities-ben, a Eurocities-ben, az ICLEI-ben, az éghajlatváltozás elleni globális szövetségben – már részt vevő városok és régiók közötti együttműködés elősegítéséhez.

29. Az új finanszírozási időszak fényében az Európai Bizottságnak felül kellene vizsgálnia és meg kellene erősítenie kommunikációs stratégiáját, és arra kellene sarkallnia a tagállamokat és a városokat, hogy ténylegesen vegyék igénybe az ERFA által a fenntartható városfejlesztésre előirányzott forrásokat (az eszközök 5 %-a).

30. A Régiók Bizottsága, rendelkezésre bocsátva az általa képviselt helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait, az Európai Bizottsággal és az érdekelt felekkel együttműködve, tovább folytatja majd az információk terjesztését és a bevált gyakorlatok előmozdítását mind a fenntartható városokkal, mind a finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatban.

31. Az RB ismételten kijelenti, hogy támogatja, hogy minden kulcsfontosságú uniós környezetvédelmi jogszabályhoz hozzanak létre strukturált végrehajtási és információs keretrendszereket, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ezekbe vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat.

32. Hangsúlyozza, hogy a fenntartható és környezetbarát városi mobilitási tervek fontos szerepet játszanak a városok fenntarthatóságában. A városok fenntarthatóságával és a fenntartható városi közlekedéssel kapcsolatban további javaslatok olvashatók a Városi mobilitási csomagról szóló RB-véleményben.⁽³⁾

33. Az EU-nak továbbra is támogatnia és adott esetben bővítenie kell azokat a már meglévő kezdeményezéseket, amelyek elősegítik az innovációt és a városi gyakorlatban bevált megoldásokat, valamint a hálózatépítést és a cserekapcsolatokat. Az RB ebben az összefüggésben utal azokra az innovatív intézkedésekre a fenntartható városfejlesztés területén, amelyeket a 2014–2020-as időszakban az ERFA eszközeivel támogatnának. Ilyen eszközök például azok a kísérleti projektek, amelyek új megoldások kipróbálását célozzák a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos, uniós szinten releváns problémákra.

⁽³⁾ COR-2014-00090.

34. Az RB azt is javasolja, hogy az Európai Bizottság támogassa és terjessze ki a helyi hálózatok által indított és sikeresnek bizonyult projekteket, például a kölcsönös értékelést és a kölcsönös tanulási tevékenységeket, ideértve a helyszíni látogatásokat, a zöld testvérvárosi kapcsolatokat, a partnerek közötti mentorálást és tanácsadást, a munkák figyelemmel kísérését, felülvizsgálatát és értékelését, valamint a városi szakértőkre irányuló mobilitási programokat.

35. Nemzeti, regionális és helyi szinten ki lehetne nevezni fenntartható városfejlesztési kapcsolattartókat. Segítségükkel könnyebben lehetne koordinálni az egyes intézkedéseket, például a szakértői csereprogramokat. Koordinációs szerepet tölthetnek be az energiaügynökségek és a NUTS II szintű fejlesztési régiók kormányzatai. Nekik már van egy jól bejáratott kapcsolatrendszerük a fennhatóságuk alá eső településekkel, és van tapasztalatuk az európai uniós pályázatok koordinálása terén is.

III. Hogyan lehetne arra ösztönözni a százezresnél nagyobb városokat, hogy jelöljék magukat az Európa Zöld Fővárosa díjra?

36. Az Európa Zöld Fővárosa díjért folyó verseny meglehetősen sikeres, és tovább kellene fejleszteni. Az Európa Kulturális Fővárosa példája azt mutatja, hogy egy jogi és pénzügyi alappal rendelkező díj még inkább ösztönözheti a városokat a részvételre és hosszú távú eredmények elérésére. Az RB támogatja, hogy az Európa Zöld Fővárosa díjat ebbe az irányba fejlesszék tovább.

37. Az Európa Zöld Fővárosa díj egyik átgondolandó aspektusa az, hogy a jelenlegi pályázati feltételek szerint csak százezresnél nagyobb városok indulhatnak a díjért. Az RB ezért egy másik kategória fontolóra vételét javasolja a legalább ötvenezres városok számára, hogy így a kisebb városok is új lehetőségeket kapjanak. Ennek a kategóriának a kritériumait ezért a kisebb városok forrásainak és igényeinek kellene megfeleltetni, hogy a lehető legtöbb pályázó vehessen részt a versenyben.

38. Az RB az Európa Zöld Fővárosa Hálózat további erősítésére szólít fel, hogy a díjért folytatott verseny győztesei és résztvevői megismertethessék városaikat a nagy nyilvánossággal, eszmecserét folytathassanak az elért eredményekről és a technikai ötletekről és ehhez egy külön platformot vagy akár létező struktúrákat használhassanak.

39. Az RB tevékenyen támogatja az Európa Zöld Fővárosa díjat, és azt javasolja, hogy a környezetvédelmi kérdésekért felelős európai biztos ne csak a tagállamoknak küldjön levelet, amelyben arra kéri őket, hogy hívják fel a figyelmet a díjra az adott ország városaiban és régióiban, hanem a környezetvédelmi szervezeteknek is, amelyek szorosan együttműködnek a városokkal.

40. Meg lehetne vizsgálni annak lehetőségét, hogy az Európai Bizottság díjat írjon ki a „legjobb európai ökokörületre”, ezzel is ösztönözve a szegény vagy rossz helyzetben levő negyedek rehabilitációját és arra serkentve a helyi közösségeket, hogy részt vegyenek saját kerületük területrendezésében.

41. Az Európai Bizottság kezdeményezésén kívül más díjakat, például a „Zöld zászló”-díjat, a biodiverzitás megőrzéséért járó díjat vagy a környezetbarát közlekedésért járó díjat is fontolóra lehetne venni helyi, regionális és nemzeti szinten.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU bel- és igazságügyi politikájának jövője

(2014/C 271/06)

Előadó Lotta Håkansson Harju (SE/PES), Järfälla városi tanácsának tagja

Referenciaszöveg Nyitott és biztonságos Európa: váltsuk valóra!

COM(2014) 154 final

Az Európai Unió 2020-ig tartó igazságügyi ütemterve – A bizalom, a növekedés és a mobilitás erősítése az Unión belül

COM(2014) 144 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános ajánlások**

1. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy a bel- és igazságügy terén eddig tett előrelépéseket korrekt végrehajtás és hatékony nyomon követés (monitoring) segítségével szilárdítsa meg. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy ez a konszolidáció további, a szubszidiaritás és az arányosság elvét követő jogalkotási intézkedéseket tehet szükségessé – néhány hiányosság orvoslása végett és azért, hogy az EU rugalmasabban reagálhasson az újabb globális kihívásokra;
2. hangsúlyozza, hogy az alapjogok melletti határozottabb uniós elkötelezettségnek minden szinten konkrétan kifejezésre kell jutnia. Az EU – Alapjogi Chartájával összhangban – folytatja és továbbfejleszti munkáját ezen a területen annak érdekében, hogy továbbra is az alapvető jogok közös tiszteletben tartásán alapuló nyitott és biztonságos régió maradjon;
3. üdvözli, hogy az Európai Bizottság keretet dolgozott ki arra, hogy a tagállamokban szembeszálljon a jogállamiság elvét fenyegető, rendszerfüggő veszélyekkel, mivel a jogállam a törvény előtti egyenlőség elvével együtt nélkülözhetetlen eleme az alapjogok érvényesítésének és tiszteletben tartásának az EU-ban; ⁽¹⁾
4. utal arra, hogy az EU Alapjogi Chartája mind az alapvető, mindenkre érvényes jogokra, mind pedig az uniós polgárok specifikus jogaira kiterjed. Ahhoz, hogy ezek a jogok mindenki számára valósággá váljanak, messzemenő többszintű együttműködésre van szükség, és e tekintetben fontos, tevékeny és előretekintő szerep hárul a helyi és regionális önkormányzatokra;
5. kiemeli, hogy a helyi közösségek jelentik az alapját annak a befogadó társadalomnak, amely ténylegesen tiszteletben tartja az alapjogokat, amelyet tehát esélyegyenlőség, sokféleség és a leginkább rászorulókkal szembeni kiállás jellemez. Ugyanakkor éppen helyi és regionális szinten jelentkeznek leglátványosabban a bel- és igazságügyi problémák, és itt érezhető legjobban az is, hogy ezek a problémák miként hatnak az emberekre;
6. támogatja az Európai Bizottságnak a polgárok életét megkönnyítő és a növekedéshez hozzájáruló további jogi eszközök elfogadására irányuló javaslatát, feltéve, hogy ezek nincsenek átfedésben más eszközökkel, eredményesek, és a lehető legjobban elősegítik a meglévő jogi keret harmonizációját és egyszerűsítését. A jobb jogalkotás hozzájárul a gazdasági növekedéshez, mivel elősegíti az üzleti kapcsolatokat és megkönnyíti a polgárok mindennapi életét;
7. azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy konkrét és gyakorlati jogalkotási javaslatokra összpontosítson, amelyek – különösen most, amikor egyre súlyosabbak a gazdasági és társadalmi problémák – közvetlenül a polgárok javát szolgálják, és kézzelfoghatóan segítenék őket többnyire a gazdasági válságra visszavezethető gondjaik megoldásában. Ezek a nehézségek főleg a kevésbé fejlett, határ menti régiókban fordulnak elő, ahol az embereknek gazdasági és társadalmi tevékenységeik során több nehézséggel kell szembenéznük;

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: **Új uniós keret a jogállamiság megerősítésére**, COM(2014) 158 final, 2014. március 11.

8. következőképpen minden szinten közös és határozott fellépést, illetve közös felelősségvállalást tart szükségesnek, hogy minden itt élő ember alapjogai korlátlanul érvényesüljenek. Az alapjogi munka tehát hosszú távú, állandó folyamatnak tekintendő. Végrehajtásáról helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten közös álláspontot kell kialakítani. A különböző szintek közötti együttműködés akadózása a szélsőséges, rasszista és idegengyűlölő erők malmára hajthatja a vizet, feltartva az EU egészének előremutató fejlődését;

9. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepet játszanak a bel- és igazságügyi szakpolitikákban. Számottevő felelősség hárul rájuk a hatályos tagállami és európai jogszabályok különböző részeinek végrehajtásában, új szakpolitikai megoldásokat dolgoznak és próbálnak ki, támogatják az embereket alapjogaik érvényesítésében, illetve összegyűjtik a szóban forgó szakpolitikák továbbfejlesztéséhez szükséges információkat és tapasztalatokat. Így a helyi és regionális önkormányzatok jelentősen hozzájárulhatnak a szakpolitikák kidolgozásához – a tervezéstől a végrehajtáson keresztül egészen a nyomonkövetésig és az értékelésig;

10. megerősíti, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ebből adódóan nélkülözhetetlen partnerek a bel- és igazságügyvel kapcsolatos intézkedések kialakításában és végrehajtásában. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy a településeket és a régiókat teljes értékű partnernek tekintse ezeken a szakpolitikai területeken, és tegye lehetővé számukra a feladatok rájuk eső részének teljesítését;

11. úgy véli, hogy a bel- és igazságügyi politikát össze kell hangolni az EU többi szakpolitikájával. Annak érdekében, hogy a jogtisztelő hozzáállás minden területen megerősödjön és egységesebb legyen, szükségesnek tartja az igazságügyi és belpolitikai szempontokat érintő kérdések jobb összehangolását az EU gazdaság-, szociál- és külpolitikájával. Az igazságügyi és belügyi politikákat össze kell hangolni az európai strukturális és beruházási alapok által a főként a kevésbé fejlett régiókban követett gazdaság- és szociálpolitikával, különösen a képzés és a foglalkoztatás terén. Emellett osztja az Európai Bizottság véleményét a tekintetben, hogy az igazságügyi és belpolitikákat úgy kell beépíteni az EU átfogó külpolitikájába, hogy a harmadik országokkal lehetőség nyíljon megerősített párbeszédre és szorosabb együttműködésre, és szinergiák jöjjenek létre más uniós szakpolitikákkal; ⁽²⁾

A jog érvényesülésén alapuló Európa megerősítése

12. amellett szól, hogy a hatóságok minden szinten vállaljanak tevékeny szerepet a mindenkire vonatkozó alapjogok és alapvető szabadságok védelmében és támogatásában. A helyi és regionális önkormányzatokra – polgárközeliségük miatt – különösen nagy felelősség hárul, ha az alapjogok tudatosabb érvényesítéséről van szó;

13. hangsúlyozza, hogy az alapjogok és alapvető szabadságok mindenkire vonatkoznak – nemtől, fajtól, bőrszíntől, etnikai vagy társadalmi háttértől, különleges genetikai jellegzetességektől, nyelvtől, vallástól, meggyőződéstől, politikai vagy más nézetektől, nemzeti kisebbségi hovatartozástól, vagyontól, származástól, fogyatékoságoktól, életkortól és szexuális irányultságtól függetlenül. Ezen túlmenően az úgynevezett védelemre szoruló csoportokat – például a gyermekeket, az okmányokkal nem rendelkező migránsokat vagy a menedékkérőket – mindig kiemelt figyelemben kell részesíteni a tervezési, végrehajtási, nyomonkövetési és értékelési intézkedések során;

14. úgy véli, hogy ha célirányos kommunikációt folytatunk egyfelől arról, hogy minden szint felelős az alapjogok tiszteletben tartásáért, védelméért, érvényesítéséért és támogatásáért, ahogy a közös nemzetközi kötelezettségek teljesítéséért is, másfelől pedig arról, hogy melyek a menedékkérők és menekültek befogadásának hosszú távú előnyei, akkor számottevően hozzájárulhatunk a szélsőséges nézetek, a rasszizmus és az idegengyűlölet terjedésének megállításához az EU több tagállamában;

15. az alapjogok gyakorlati átültetésével szerzett tapasztalatokat rendkívül fontos tényezőnek tekinti a jog érvényesülésén alapuló – az alapjogokat, a sokféleséget és az együttműködést tisztelő és támogató – európai térség kialakítása szempontjából. Ezért a Régiók Bizottsága üdvözli azt az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által kidolgozott és az interneten megtalálható útmutatót, amelynek segítségével a helyi, regionális és nemzeti hatóságok tisztviselői a többszintű megközelítés révén jobban figyelembe tudják venni mindennapi munkájukban az alapjogok védelmét és támogatását. ⁽³⁾ A Régiók Bizottsága kéri, hogy az Európai Bizottság fordítson további forrásokat az ilyen jellegű – a különféle kormányzati szinteken dolgozó tisztviselők és képviselők munkáját segítő – gyakorlati eszközök fejlesztésére, aktualizálására és terjesztésére;

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Nyitott és biztonságos Európa: váltsuk valóra!, COM(2014)154 final

⁽³⁾ <http://fra.europa.eu/en/joinedup/home>

16. úgy véli, hogy központi szerepükre, jelentős kapacitásukra és tapasztalataikra való tekintettel a helyi és regionális önkormányzatoknak fórumra lenne szükségük, ahol megvalósulhatna az információ és a bevált gyakorlatok cseréje a helyi és regionális hatóságok, a civil szereplők és az egyéb (nemzeti, európai és nemzetközi) közigazgatási szintek között. Ezért a Régiók Bizottsága szorgalmazza, hogy az EU ezt célirányos intézkedésekkel továbbra is támogatssa;

17. amellett szól, hogy az EU Alapjogi Chartájához készítendő éves jelentéssel összefüggésben vizsgálják felül a Charta helyi és regionális szintű átültetését. Így rá lehetne világítani azokra a területekre, amelyeken a helyi és regionális hatóságnak több erőfeszítést kell tenniük, és javítaniuk kell a kommunikációt a különböző szintek között;

18. úgy véli, hogy az alapjogok nemcsak a bel- és igazságügyre tartoznak, hanem jószerivel az összes főigazgatóság szempontjából fontosak. Súlyuk és a horizontális jelleg megerősítése érdekében az RB úgy véli, hogy a bel- és igazságügyért felelős biztosoknak az Európai Bizottság összes főigazgatóságával koordinálniuk kellene az alapjogi kérdéseket;

19. szorgalmazza, hogy a koordinációs munka a következőket célozza: a főigazgatóságok hatásköreinek tisztázása az egymásnak ellentmondó célkitűzések elkerülése érdekében, az alapjogok érvényesítésének felügyelete, jogi és nemekkel kapcsolatos elemzések készítése, adatgyűjtés, a tagállamok ösztönzése a legfontosabb nemzetközi és regionális jogi eszközök ratifikálására és átültetésére, konzultáció a különböző érdekelt felekkel, illetve a korrekt terminológia és a megfelelő kommunikáció alkalmazásának biztosítása. A koordinációs munkát az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével szoros együttműködésben kell fejleszteni;

20. úgy véli, hogy sokkal könnyebb lenne együttműködni alapjogi kérdésekben, ha a Chartában rögzített jogok közvetlenül alkalmazhatóak lennének a tagállamokban.

21. úgy véli, hogy az uniós polgároknak jobban tudatosítani kellene, milyen specifikus jogok illetik meg őket más EU-tagállamokban. A személyek szabad mozgásáról szóló irányelv alkalmazása alapvetően fontos ahhoz, hogy az uniós polgárok és családjuk számára biztosítani lehessen a szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jogot bármely tagállamban;

22. úgy véli, hogy jobban fel kellene hívni a figyelmet a szabad mozgáshoz való jogra. Az Európai Bizottság megemlíti, hogy gyakran gyakorlati és jogi problémákba ütköznek azok az uniós polgárok, akik a hazájukban őket megillető jogokkal egy másik uniós tagállamban is élni kívánnak.⁽⁴⁾ Ugyanakkor hatékonyabban kell kezelni azokat a gondokat, amelyek az egyes településeken és/vagy régiókban a szabad mozgásból adódnak. E tekintetben is célirányos intézkedéseket vagy programokat volna tanácsos alkalmazni;

A jog érvényesülésén és a szolidaritáson alapuló Európa – migrációs és menekültügyi kérdések

23. hangsúlyozza, hogy az EU-nak többet kellene tennie egy olyan európai menekültügyi és bevándorlási politika megvalósítása érdekében, amely az alapjogokra, a szolidaritásra, a kölcsönös bizalomra, valamint a tagállamok és a helyi/regionális önkormányzatok által közösen viselt felelősségre épül;

24. amellett szól, hogy az EU a jövőben is menedéket nyújtson azok számára, akiket üldöznek vagy akik védelemre szorulnak. A migránsok ellenőrzött befogadásának szükségzerűsége és a külső határok sértetlensége soha nem lehet fontosabb, mint a nemzetközi védelem. Ezért a Régiók Bizottsága emlékeztet arra, hogy a szárazföldi és tengeri határok ellenőrzése és felügyelete nem állhat az életmentés, illetve az emberi jogok tiszteletben tartása alapvető kötelezettségének útjában;

25. úgy véli, hogy a menedékkérők és menekültek egyenjogú befogadása csak akkor lehet hosszú távon is sikeres, ha a helyi, regionális, állami és európai szint viszonyát hatékony együttműködés és bizalom jellemzi a források és a felelősség elosztását illetően. Ez az együttműködés napjainkban több fontos szempontból is elégtelen, ami akadályozza a bevándorlók letelepedését, és erősítheti az idegengyűlölő tendenciák kialakulását. Lényegében ugyanígy szükség van a hatékony együttműködésre a más típusú migránsok fogadása esetében is;

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az Európai Unió 2020-ig tartó igazságügyi ütemterve – A bizalom, a növekedés és a mobilitás erősítése az Unión belül, COM(2014) 144 final

26. arra kér minden kormányzati szintet az EU-ban, hogy együtt viseljék a felelősséget a menekültek befogadásáért és integrációjáért, és intenzívebb régióközi együttműködést, koordinációt és szolidaritást sürget egy olyan mechanizmus kidolgozása révén, amely a strukturális korlátok, erőforrások és más fontos tényezők figyelembevételével gondoskodik a menedékkérők és a menekültek tagállamok, régiók és helyi önkormányzatok közötti elosztásáért. Napjainkban minden egyes állam hatáskörrel rendelkezik a menedékjogi és menekültügyi politika terén, így gazdaságilag is az állam felel a befogadásért. A befogadás azonban – akár az országok közötti, akár a tagállamokon belüli helyzetet tekintjük – egyenlőtlen: egyes önkormányzatok jóval több terhet vállalnak, amikor nagy számban fogadnak be bevándorlókat. Az RB rámutat arra, hogy az Európai Uniónak oda kell figyelnie az európai régiók speciális problémáira, hiszen ezek a régiók jelentik az említett migránsok belépési pontját, így különféle segítséget és szolgáltatásokat kell nyújtaniuk számukra, amelyek sok esetben meghaladják a lehetőségeiket. Ezért tehát egy olyan, specifikus pénzügyi eszköz bevezetésére van szükség, amely elsősorban a migránsokat fogadó régiók és a tranzitövezetek számára áll rendelkezésre;

27. aggodalommal jegyzi meg, hogy a migráns, menekült és menedékkérő gyermekek és kísérő nélküli kiskorúak fogadása során a tagállamokban nem mindig tartják be a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezményt és a kísérő nélküli kiskorúakról szóló cselekvési tervet (2010–2014); hangsúlyozza, mennyire fontos a városok és települések kölcsönös támogatása annak érdekében, hogy vállalni tudják a rájuk háruló felelősséget azért, hogy ezeknek a rendelkezéseknek a betartását biztosítsák a fiú- és lánygyermekek számára egyaránt. Emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy a fent említett cselekvési terv 2014-ben lejár, és kéri, hogy kezdjék meg az annak megújításával kapcsolatos eljárást;

28. rámutat, hogy az EUMSZ 80. cikkét eddig nem használták olyan intézkedések meghozatalára, amelyek a szabad mozgás tekintetében szolidaritásról és a felelősség igazságos elosztásáról tanúskodnak. A továbbszállítással és vizsgálatoncolással kapcsolatos kötelezettségvállalások teljességgel önkéntes alapon működtek – néhány esetben maguk a városok kezdeményezték e kötelezettségek gyakorlati átültetését;

29. úgy véli, hogy a menedékkérők és menekültek egyenlőtlen eloszlása a tagállamok, régiók között és a régiókon belül, illetve a munkahelyek, lakások stb. hiánya komoly feladat elé állítja a helyi és regionális önkormányzatokat. Hasonló problémát jelent, hogy nehéz előre tervezni és nincs lehetőség időben felkészülni a befogadásra. Az átmeneti megoldások gyakran negatív társadalmi következményekkel járnak, ami pedig rontja az érintettek esélyeit arra, hogy megfelelően felvértezzék magukat az integrációs folyamat megkezdéséhez;

30. ezért úgy véli, hogy ideje pontosabban meghatározni, mit is értünk közös felelősségen és szolidaritáson, ha menekültügyi kérdésekről van szó. Nyilvánvaló, hogy az egyes államoknak, régióknak és településeknek – saját egyedi körülményeikből és kívánságaikból kiindulva – más-más elképzelésük van arról, hogy mi is értendő megfelelő tehermegosztáson vagy szolidaritáson. Rendkívül szerteágazó kérdésekről van itt szó: a közvetlenül érkező menedékkérők számától kezdve a feldolgozandó menedékkérelmek száman keresztül egészen a pénzügyi helyzetig, a lakáshiányig, a korábbi befogadásokig, a népességsűrűségig stb. Emellett szerepet játszanak a rövid és hosszú távú kilátások is;

31. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a tagállamok között szükség van a bevált gyakorlatok megosztására a menedékkérők és a menekültek kérelmeinek kezelése, az integrációs politikák és a jogilag rendezetlen migráció megelőzése terén. Ennek segítségével alulról szervezett megközelítéssel lehetne megoldást keresni a menedékkérők, a menekültek és a rendezetlen jogállású migránsok érkezés utáni befogadási körülményei terén, valamint a kérelmek és az ügyiratok feldolgozásának hatékonysága és gyorsasága terén a tagállamok és a régiók között fennálló különbségek megszüntetésére. Megjegyzi, hogy a kisebb településeknek nincsenek erőforrásaik sok egyszerre érkező migráns kezelésére, ezzel kapcsolatban pedig hangsúlyozza, hogy a településeknek szolidaritást kell vállalniuk egymással, és kéri a FRONTEX megerősítését a nemzeti határőrizeti hatóságok közötti eredményesebb, hatékonyabban megerősített és egyszerűsített együttműködés, valamint a migránsok, illetve az EU külső határainak védelme érdekében;

32. a tehermegosztásról szóló viták előmozdítása érdekében egy tanulmány kidolgozását javasolja, amely felméri, hogy a tagállamok, régiók és települések miképpen látják a megosztott felelősséget és a szolidaritást, és ezek a különféle meghatározások milyen hatásokkal járnának különböző forgatókönyvek szerint. A tanulmány azt is megvizsgálhatná, miként lehetne elérni a menedékkérők és menekültek egyenletesebb eloszlását az EU települései, régiói és államai között;

33. fontosnak tartja továbbá, hogy az EU erőforrásnak tekintse és ennek megfelelően alkalmazza az újonnan érkező bevándorlókat. A sokféleséget helyi és regionális szinten kezelni tudó, sikeres integrációs munka elősegíti a növekedést, több esélyt ad a tanulásra és a vállalkozásra, hozzájárul a jövőbeli munkaerő-kereslet kielégítéséhez és a szociális állam finanszírozását is biztosítja a jövőben. E politika eredményességéhez alapvetően fontos, hogy beruházzunk egyfelől a migránsok oktatásába és foglalkoztatásába, lehetővé téve számukra a belépést az EU munkaerőpiacára, másfelől a kulturális sokféleség kezelésébe és az ezzel kapcsolatos képzésbe is, hogy változásokat tudjunk elérni a lakosság hozzáállásában, és javulás következzen be a szociális kapcsolatok terén;

34. hangsúlyozza, hogy egy az egész Unióra kiterjedő megközelítésre van szükség a csalás és a visszaélések elleni küzdelem érdekében;

35. felhívja a figyelmet arra, hogy a sok tagállamban jellemzően alacsony születési ráta és a küszöbönálló nemzedékváltás következményeképpen több munkaképes korú emberre lesz szükség. Ezért a menedékkérők és menekültek befogadása nemcsak feladatot, hanem komoly esélyt is jelent az uniós országok számára. Az EU-nak egyszerűen hiteles választ kell találnia az Unió előtt álló demográfiai kihívásokra;

36. felhívja a figyelmet arra, hogy a legális bevándorlásra vonatkozó jogszabályok elfogadása terén korlátozottak az előrelépések. Így a bevándorlásra vonatkozó uniós szabályozási keret továbbra is rendkívül foghíjas. Ezért az RB üdvözlí, hogy a hangsúly egy átfogó migrációs stratégiára került, és nagy jelentőséget tulajdonít a származási és tranzitországokkal kialakítandó kiegyensúlyozott, valódi partnerségeknek a bevándorlók jogtisztelő és jól szervezett befogadása érdekében;

37. azon a véleményen van, hogy a szervezett bűnözés ellen helyi szinten is küzdeni kell társadalmi és oktatási kezdeményezések révén: azzal, hogy különösen a szervezett bűnözés által uralt terület lakóinak megmutatjuk, hogy egy másik fejlődési modell is lehetséges, melynek alapja az átláthatóság, a részvétel és a demokrácia, illetve azáltal, hogy oktatási támogatást nyújtunk elsősorban azon fiatalok számára, akiknél fennáll a veszélye annak, hogy illegális struktúrák részévé válnak; illetve azáltal, hogy a szervezett bűnözésből származó jövedelmet elkobozzuk és társadalmi projektek, helyi szereplők és a civil társadalom számára használjuk fel. Az európai, nemzeti és regionális, illetve állami hatóságok alapvető felelőssége, hogy együttműködjenek az ilyen jellegű kezdeményezésekben;

38. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy egy jól szabályozott bevándorlási politikának a jogilag rendezetlen migráció visszaszorítását szolgáló intézkedésekről is rendelkeznie kell.⁽⁵⁾ Fontos ugyanakkor, hogy a jogilag rendezetlen migrációt és a rendezetlen jogállású migránsoknak nyújtott segítséget ne minősítsék büntettnak, és hogy odafigyeljenek az emberkereskedelem potenciális áldozataira is. A helyi és regionális önkormányzatoknak mindig az éppen aktuális helyzetet kell kezelniük, és ez az alapjogokra való tekintettel azt is jelentheti, hogy a rendezetlen jogállású migránsok számára is nyújtanak szolgáltatásokat;

39. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok képviselőinek lehetőséget kell kapniuk arra, hogy olyan struktúrákat építsenek ki, melyek segítségével megoszthatják egymással a foglalkoztatással, képzéssel és társadalmi szerepvállalással kapcsolatos tapasztalataikat és bevált gyakorlataikat, és így erősebben kidomboríthassák az integrációs politika helyi dimenzióját. A tapasztalatcserét szolgáló fórum előfeltétele annak, hogy az Unióban kialakuljon egy a migránsok jogait garantáló, lendületes integrációs politika. Hosszabb távon egy ilyen fórum elősegítené azoknak a különbségeknek a felszámolását is, amelyek a tagállamok között az integrációs politikák terén mutatkoznak;

Biztonságos Európa

40. úgy véli, hogy az emberek biztonságát és az alapjogokat veszélyeztető problémáknak – így például a szervezett bűnözés és különösen az emberkereskedelem, a kábítószer-kereskedelem és a fiatalkorúak szexuális kizsákmányolása kérdésének – a megoldásához a megelőző intézkedések ugyanolyan fontosak, mint a büntetőjogi szankciók. Emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy a helyi és regionális szereplők döntő szerepet játszanak a bűnmegelőzési stratégiák kidolgozásában és az áldozatok folyamatos, megfelelő életminőségének biztosításában;

41. amellet szól, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontosabb szerepet kapjanak a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelemben, mivel a helyi környezetben elkövetett bűntettek egyre gyakrabban vezethetők vissza a nemzetközi szervezett bűnözésre, és a helyi közösségek tekinthetők a társadalmi struktúrák egyensúlyát megingató bűnszervezetek első áldozatainak. osztja az Európai Bizottságnak azt az álláspontját, hogy biztonságos és megbízható rendszerek kiépítésére van szükség, hogy az emberek és a vállalkozások maradéktalanul ki tudják aknázni az internet kínálta lehetőségeket. Ezért a tagállamok és az Europol Számítástechnikai Bűnözés Elleni Európai Központja közötti együttműködést ki kell terjeszteni a regionális és a helyi szintre is, hogy már a polgárokhoz legközelebb álló közigazgatási szinttől kezdve erősíthessük a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelmet;

⁽⁵⁾ Nyitott és biztonságos Európa: váltsuk valóra! COM(2014) 154 final

42. úgy véli, hogy a korrupció különösen fontos kérdés a helyi és regionális önkormányzatok és polgáraik szempontjából. A Régiók Bizottsága – a többi uniós intézménnyel, az Európa Tanáccsal és más szervezetekkel együttműködésben – továbbra is minden szinten küzd a korrupció ellen és az EU pénzügyi érdekeinek védelméért, többek között az Európai Ügyészség létrehozásával;

43. támogatja az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó uniós stratégiát. A helyi és regionális önkormányzatok számottevően hozzájárulhatnak a stratégia sikeres végrehajtásához, és helyismeretüknek köszönhetően könnyebben észlelhetik az arra utaló jeleket, hogy valaki emberkereskedelem áldozatává vált. Ezért az RB amellet érvelt, hogy a helyi és regionális önkormányzatok segítsenek az áldozatok azonosítására, védelmére vonatkozó iránymutatások kidolgozásában és folyamatos, megfelelő életminőségük biztosításában, különösen a kiskorúak esetében;

44. hangsúlyozza, hogy a települések és a járások fontos partnerek a származási országbeli kapacitásépítésben. Javítani és lényegesen bővíteni kell a migránsokat vagy menedékkérőket befogadó települések, illetve származási településeik közötti határokon átnyúló nemzetközi együttműködést. A helyi szint fontos szerepet játszik a befogadási és visszatérési programok kialakításában és végrehajtásában.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Egy európai hajléktalanügyi stratégia

(2014/C 271/07)

Előadó

Előadó: BIHARY Gábor (HU/PES) Budapest Főváros Közgyűlésének tagja

Referenciaszöveg**I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. teljesen elfogadhatatlannak tartja, hogy településeinken 2014-ben még mindig emberek élnek az utcákon, veszélyeztetve egészségüket és életüket. Az Európai Unióhoz méltatlan, hogy mintegy 3 millió hajléktalanná vált ember él a szociális ellátórendszerek segítségével, de sok esetben azok látókörén kívül vagy megfelelő támogatásuk nélkül;

2. megállapítja, hogy a hajléktalanság a szegénység és társadalmi kirekesztés legszélsőségesebb formája, ⁽¹⁾ sérti az emberi méltóságot és az emberi jogokat, mivel a lakhatás alapvető emberi szükséglet;

3. ezzel kapcsolatban megismétli ⁽²⁾ felhívását a szociális lakásokra vonatkozó európai cselekvési keretet illetően, amelynek céljai a következők:

— az alapvető jogokkal való, illetve a lakhatásra is hatással levő uniós politikák közötti összhang biztosítása,

— az Európai Unióról szóló szerződés betartásának biztosítása – a Szerződés értelmében a hatóságok szabadon dönthetnek arról, hogy miként szervezik meg a szociális lakáshoz jutást, és mely háztartások jogosultak arra,

— a társadalmi keveredés előmozdítása,

— a szociális lakhatás kontraproduktív gazdasági szerepének támogatása. Ez a szerep mindenekelőtt az az energiafüggetlenség csökkentésének és a helyi munkahelyek támogatásának az eredménye;

4. elismeri, hogy az EU tagállamai rendelkeznek a világ legfejlettebb szociálisvédelmi rendszerével, ugyanakkor a hajléktalanság számos tényező – például a gazdasági válság hatása, társadalmi változások, a kisebbségekkel szembeni diszkrimináció és nem megfelelően szabályozott migrációs tényezők – miatt gyakorlatilag minden tagállamban növekedett, valamint egyes tagállamokban túl kevés a szociális lakás, illetve megfizethető lakhatási lehetőség;

5. aláhúzza, hogy a hajléktalanság csökkentésére irányuló beruházások magas megtérülési rátájúak, mert hosszú távon és fenntartható módon csökkentik a tüneti kezelésre irányuló folyó szociális kiadásokat;

6. hangsúlyozza, hogy az EU-n belül, tagállamból tagállamba vándorló szegény és kirekesztett uniós polgárok mobilitásával kapcsolatos kérdések kezeléséhez uniós szintű intézkedésekre van szükség. A társadalmi mobilitás hozzájárult a határokon átnyúló hajléktalanság problematikájának kialakulásához, és erre nem lehet megoldást találni nemzeti, regionális vagy helyi szinten, vagy az uniós polgárok mobilitásának csökkentésével;

7. rámutat, hogy a hajléktalanság kezelésének közvetlen felelősségét a tagállamok és különösen a helyi és regionális hatóságok viselik, de a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett megerősítendő az Európai Bizottság szerepe a szakpolitikák fejlesztésében, európai szintű együttműködések generálásában és a jó gyakorlatok terjesztésében. Az EU-nak növelnie kellene erőfeszítéseit, hogy kiegészítse és támogassa a tagállami és helyhatósági kezdeményezéseket a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformjának szellemében; ⁽³⁾

⁽¹⁾ CdR 18/2010 fin.

⁽²⁾ CdR 71/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 402/2010 fin.

8. rámutat, hogy minden tagállamnak rendelkeznie kellene nemzeti – esetleg regionális stratégiákkal kiegészített – hajléktalanügyi stratégiával, amely világosan kijelöli a felelősséget a hajléktalanságról történő adatgyűjtés, monitorozás és a stratégia végrehajtása vonatkozásában. Ezért felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki átfogó hajléktalanügyi stratégiákat, melyeknek tartalmazniuk kell a nemzeti szolgáltatások meghatározását a hajléktalanság kezelésére, ezenkívül olyan világos és átlátható célkitűzéseket, amelyekkel kapcsolatban kötelezettséget vállalnak az EU-val szemben, valamint olyan értékelési modelleket, amelyek lehetővé teszik, hogy átlátható módon felmérjék valamennyi uniós tagállam stratégiájának eredményeit;
9. hangsúlyozza, hogy az ilyen átfogó hajléktalanügyi stratégiáknak tartalmazniuk kell a helyi és regionális hatóságok, illetve a civil szféra szerepét, valamint a jó kormányzás jegyében tisztázniuk kell a feladatmegosztást és a forráselosztást a különböző kormányzati szintek között;
10. figyelmeztet arra, hogy néhány uniós tagállam nehézségekkel szembesül hajléktalanügyi stratégiája végrehajtásakor, mivel e tagállamokban a gyakorlatban nem épült ki a többszintű kormányzás struktúrája;
11. üdvözli az Európai Parlament korábbi és legutóbbi állásfoglalását az EU hajléktalansággal kapcsolatos stratégiájáról, ⁽⁴⁾ sürgetve a tagállamokat, hogy tegyenek előrelépést az utcai hajléktalanság 2015-re való felszámolását előirányzó célkitűzés megvalósítása irányába;
12. felhívja a figyelmet arra, hogy a hajléktalanság okai és szintjei tagállamonként, sőt régióként is eltérőek, ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak közre kell működniük a hajléktalanság felszámolásáról szóló stratégia kidolgozásában. A megfelelő megközelítést a jelenség eredetének ismeretében kell kiválasztani. A helyi önkormányzatok, mivel közvetlenül érintettek, biztosíthatják az e területre vonatkozó ismereteket;
13. üdvözli ennek kapcsán a HABITACT hálózat (www.habitact.eu) által a hajléktalanság terén végzett munkát. Ezt a hálózatot olyan helyi/regionális önkormányzatok alkotják, amelyek integrált hajléktalanügyi stratégiákkal ösztönzik a társadalmi innovációt a hajléktalanság terén;
14. egyetért az Európai Parlamentnek az Európai Bizottság felé tett felhívásával, hogy hozzanak létre egy magas szintű szakértői csoportot, amely támogatja az EU hajléktalansággal kapcsolatos stratégiájának előkészítését és továbbfejlesztését. Hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a regionális és a helyi hatóságok képviselői is résztvevői legyenek ennek a szakértői csoportnak;
15. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság már kiadott egy belső munkadokumentumot, ⁽⁵⁾ amely iránymutatással szolgál a hajléktalanság elleni küzdelemhez, de sajnálkozik az e dokumentummal kapcsolatos uniós ambíciók alacsony szintje miatt. Szükség van ugyanis egy olyan európai stratégiára, amely a helyi és regionális önkormányzatok, a civil szervezetek és ezek önkéntesei által a gyakorlatban jól használható eszközöket, valamint lehetőséget kínál a bevált gyakorlatok cseréjére és terjesztésére, valamint a hajléktalanság büntethetőségét megakadályozó jogi fellépésre;
16. nyomatékosan leszögezi, hogy a szegénység és a hajléktalanság nem bűn, ezért egyes tagállamokban a hajléktalanok kriminalizálása, valamint szociálisan érzéketlen és emberi jogokat sértő helyi szabályozások bevezetése és alkalmazása sérti az egyenlő bánásmód elvét és az emberi méltóságot;
17. szorgalmazza, hogy a sérülékeny és alacsony jogérvényesítő képességgel rendelkező csoport részére végzett civil érdek- és jogvédelmi szervezetek munkája kapjon nagyobb elismerést, illetve támogatást helyi, regionális, tagállami és uniós szinten egyaránt;
18. reméli, hogy egyetlen tagállamban sem fenyegetnek – jogsértések elkövetésével, illetve a jogrend ilyen irányú megváltoztatásával – rendszeti eszközökkel embereket pusztán hajléktalan voltuk miatt;
19. támogatja a tagállamokban működő civil szervezetek, európai szintű szövetségeik és ernyőszervezeteik hajléktalanokat segítő tevékenységét, a hajléktalanok jogtudatosságának növelését szolgáló akcióit, valamint egy olyan befogadó társadalmi környezet és társadalmi tudat kialakítására irányuló munkájukat, ahol a többség empatikusan tekint a hajléktalanság létezésére és annak felszámolásához szükséges intézkedésekre, beleértve a közösség anyagi ráfordításait is;

⁽⁴⁾ P7_TA(2011)0383 és P7_TA(2014)0043.

⁽⁵⁾ SWD(2013) 42 final.

20. felhívja a tagállamokat és az EU soros elnökségét, hogy az illetékes miniszteri kerekasztalokon tartsák rendszeresen napirenden a hajléktalanság ügyét. Az RB azt is hangsúlyozza, hogy ezekbe a találkozókba be kellene vonniuk a helyi és regionális hatóságok képviselőit, valamint felkéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson gyakorlati és pénzügyi támogatást ezekhez a találkozókhoz;

21. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a hajléktalansággal kapcsolatos uniós stratégia kidolgozásakor prioritásként kezeljék a lakhatás a középpontban („housing-led”)/lakhatás mindenekelőtt („housing first”) megközelítést, valamint fordítsanak külön figyelmet a határokon átnyúló hajléktalanságra, a kiskorúakat és a nőket érintő hajléktalanság speciális kezelésére;

22. aláhúzza, hogy a hajléktalanság kezelése kapcsolódik a regionális fejlesztéshez és az EU finanszírozási eszközeihez (pl. ESZA, ERFA) ⁽⁶⁾ továbbá a társadalmi beilleszkedés és az emberi jogok kérdéséhez, és szorosan összefügg az Európa 2020 stratégia azon célkitűzésével, hogy 20 millió embert kiemeljenek a szegénysorból; ⁽⁷⁾

23. felhívja a hajléktalansággal különösen sújtott tagállamok régióinak figyelmét arra, hogy operatív programjaik megfogalmazásánál használják fel a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap és más programok, például az Európai Szociális Alap (ESZA) forrásait a hajléktalanok helyzetének javítására, és nyissanak utat a hajléktalanok társadalmi befogadása, illetve munkaerő-piaci integrációjuk felé;

24. kiemeli a prevenció helyi és regionális szintű fontosságát, hogy a hajléktalanság kockázatának korai felismerésével a veszélyeztetett emberek számára testre szabott anti-kilakoltatási támogatási eszközöket biztosítsanak, valamint a már kilakoltatott embereknek azonnali segítséget nyújtsanak. Ehhez jóléti strukturális intézkedésekre van szükség, például a lakhatás, a foglalkoztatás, az oktatás, a családsegítés terén és az ezekhez kapcsolódó politikákban;

25. felhívja a figyelmet arra, hogy ha meg akarjuk akadályozni, hogy a nemrégiben hajléktalanná váltak életminősége, következőképpen egészségi állapota súlyosan leromoljon, átfogó megközelítésre és megerősített együttműködésre van szükség a szociális és az egészségügyi rendszerek között, elsősorban azon emberek esetében, akik korábban ilyen intézményekben voltak ápoltak;

26. megjegyzi, hogy a hajléktalanok gondozásának az utcán kell kezdődnie, hiszen az előforduló kóros mentális állapotok, alkoholizmus és más függőségek felismerése és kezelése nem várhat addig, amíg a lakásproblémájuk megoldódik;

27. felhívja a figyelmet az elegendő támogatás jelentőségére – mint például lakhatási lehetőségek biztosítása –, mely segítséget nyújthat a hajléktalanság megelőzésére;

28. hangsúlyozza, hogy a hatékony fellépés érdekében a hajléktalanság elleni küzdelemben érintett feleknek megfelelő finanszírozásra és támogatásra van szükségük mind a tagállamoktól, mind pedig az Európai Uniótól, hogy hatékony intézkedéseket telessenek a foglalkoztatási szolgálat mozgósítására, hajléktalanoknak szóló oktatások indítására, munkakeresés ösztönzésére és a foglalkoztatásban maradás támogatására;

29. különösen hatékony, bár közvetett eszköznek tartja a szakképzést, átképzést, felnőttoktatást, azaz az élethosszig tartó tanulást a hajléktalanságból való kitörésre. A megfelelően strukturált és valódi munkához juttató képzés mind az érintett személy, mind pedig a társadalom szempontjából jó befektetés, és fenntartható módon vezeti ki a hajléktalanokat nehéz élethelyzetükből. Az oktatás gyakran elengedhetetlen előfeltétel, de döntő szerepe van annak, hogy az érintettek motiváltak legyenek kitartóan és céltudatosan tenni annak érdekében, hogy képesek legyenek felemelkedni és aktív társadalmi szereplőkké válni. Fontos az illető személyek együttműködése és aktív részvétele saját sorsuk javításában;

30. kiemeli annak fontosságát, hogy a helyi önkormányzatok, karitatív egyesületek, egyházi és civil szervezetek által működtetett sürgősségi vagy átmeneti szállások tisztességes minőségűek, helyileg, vagy legalábbis regionálisan hozzáférhetőek legyenek, valamint feleljenek meg a felhasználók igényeinek, de legalkalmasabb megoldásnak azokat a koncepciókat tartja, melyek a lakóhelyiség rendelkezésre bocsátását helyezik a középpontba, mint például a „Housing First”;

31. rámutat arra, hogy a hajléktalanok és alacsony jövedelmű emberek számára kulcskérdés a helyben rendelkezésre álló és megfizethető állandó lakhatáshoz való hozzáférés biztosítása. Hangsúlyozottan ez csak akkor érhető el, ha az adott helyi viszonyokhoz igazított, megfelelő partnerséget sikerül létrehozni valamennyi érintett fél bevonásával;

⁽⁶⁾ CdR 1999/2013 fin.

⁽⁷⁾ CdR 26/2013 fin.

32. támogatja a hajléktalanság kezelésének további uniós szintű célzott erőfeszítéseit a releváns uniós ágazati politikákon keresztül, különösen gazdaság, a pénzügyek, a társadalombiztosítás, a regionális fejlesztés, az egészségügy, az emberi jogok, az ifjúság, a nemek közti egyenlőség, a migráció és az integráció területein;
33. támogatja a hajléktalanság ügyének további integrációját az Európa 2020 stratégia megvalósítási folyamatába, esetleg kiegészítve a tagállami erőfeszítéseket országspecifikus ajánlásokkal különösen azokban a tagállamokban, ahol a hajléktalanság ügyében sürgős előrelépésre van szükség;
34. felhívja az Európai Bizottságot arra, hogy az országspecifikus ajánlásokkal együtt ösztönözze a tagállamokat további erőfeszítésekre és a hajléktalanság ügyének inklúziójára a nemzeti reformprogramokba;
35. hangsúlyozza, hogy a hajléktalanok stigmatizálása nélkül átfogó és összehasonlítható adatokat kell gyűjteni a hajléktalanság tekintetében. Ezeket az adatokat differenciálni kellene a hajléktalanság okai és a jelenség intenzitása alapján, és legalább NUTS 2 szintű regionális lebontásra lenne szükség. Az adatbázis előfeltétele a fejlesztési politikák hatékonyságának és végső soron a hajléktalanság teljes felszámolásának;
36. megjegyzi, hogy mivel a hajléktalanság elleni küzdelemben döntő szerepe van a regionális és helyi szintű fellépésnek, az EU-nak az összhatékonyságot kellene szem előtt tartania, megvizsgálva, hogy az ESZA és az ERFA mellett milyen esetekben érdemes más finanszírozási eszközöket (Progress, E@SI, JESSICA, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, LEADER, a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap) felhasználni a hajléktalanság leküzdésére;
37. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a hajléktalanok helyzetének javítása érdekében használják a releváns európai alapokat, és hozzanak létre átjárást a társadalmi befogadás és a foglalkoztatási integráció között;
38. fontos, hogy ösztönzést kapjon az önkéntes munka a hajléktalanoknak nyújtott szolgáltatások terén, hogy az önkéntesek kivegyék a részüket a szociális problémák megoldásából, ezzel is tudatosítva a nagyközönségben a lakosság ezen részének gondjait, végső soron pedig bevonva őket a társadalmi befogadás folyamataiba;
39. erősíteni kellene a hajléktalan emberek sajátosságaihoz igazodó részvételi mechanizmusokat, lehetővé téve eredményes bevonásukat, ösztönözve a valamennyi érintett szereplő részvételével történő, közös döntéshozatalt, s végső soron javítva az ellátás minőségét azáltal, hogy az érintetteket aktív szereplőként bevonjuk társadalmi integrációjuk folyamatába.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Adriai- és jón-tengeri európai uniós stratégia (EUSAIR)

(2014/C 271/08)

Előadó Gian Mario SPACCA (IT/ALDE), Marche régió elnöke**Referenciaszöveg** COM(2014) 357 final

SWD(2014) 190 final

SWD(2014) 191 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlí a 2012. decemberi európai tanácsi következtetéseket, amelyben az Európai Tanács felkérte az Európai Bizottságot, hogy 2014 végéig nyújtson be uniós stratégiát az adriai- és jón-tengeri térségre vonatkozóan (EUSAIR). Az RB már a *Területi együttműködés a földközi-tengeri térségben az adriai- és jón-tengeri makrorégióon keresztül* című, 2011. október 11-én elfogadott saját kezdeményezésű véleményében⁽¹⁾ ajánlotta ezt;

2. egyetért azzal az európai tanácsi meghatározással, melynek értelmében a makroregionális stratégiák olyan tagállamokra és harmadik országokra vonatkozó integrált keretek, amelyek egyazon földrajzi területen találhatók, közös problémákkal küzdenek, és úgy próbálnak megoldásokkal szolgálni, hogy elmélyült együttműködést folytatsnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén; ⁽²⁾

Uniós integráció és a külső dimenzió

3. üdvözlí az EUSAIR-re vonatkozó javaslatot, amely négy uniós tagállamra (Horvátországra, Görögországra, Olaszországra és Szlovéniára) valamint négy, az EU-ban nem tag országra (Albániára, Bosznia-Hercegovinára, Montenegróra és Szerbiára) terjed majd ki, és jelentős hozzájárulást jelent majd a régióbeli tagjelölt/potenciális tagjelölt országok uniós integrációjának vonatkozásában. Az uniós integrációval kapcsolatos elem komoly hozzáadott értékkel bír ebben a makroregionális stratégiában; ⁽³⁾

4. hangsúlyozza, hogy egyéb, nem uniós országokkal folytatott együttműködés révén, melyek a jövőben csatlakozhatnának ehhez a makrorégióhoz, növelhető lenne az adriai- és jón-tengeri régióban a béke, a biztonság és a stabilitás. Ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kiemelt szereplők a demokrácia, a decentralizáció, a nagyobb helyi és regionális önkormányzatiság és a kapacitásépítés elősegítésében;

5. megjegyzi, hogy – ahogy az Európai Parlament is kiemelte – az adriai- és jón-tengeri európai uniós stratégia az első lépés lehet egy olyan integráltabb megközelítés, illetve stratégia irányába, amely az egész mediterrán térségre kiterjed; ⁽⁴⁾

6. megjegyzi, hogy az ARLEM (helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlése) is makroregionális megközelítést szorgalmaz az egész földközi-tengeri medencére, amely az alábbi három integrált makrorégióból áll össze: a földközi-tengeri térség nyugati része, az adriai- és jón-tengeri térség és a földközi-tengeri térség keleti része; ⁽⁵⁾

Többszintű kormányzás

7. egyetért az Általános Ügyek Tanácsának 2013. októberi ülésén született következtetésekkal, melyek szerint a makrorégiókban felül kell vizsgálni az irányítási rendszereket, ezért üdvözlí az Európai Bizottság által 2014. május 20-án publikált jelentést, csakúgy mint az Európai Bizottság 2014. június 17-i közleményét az adriai- és jón-tengeri európai uniós stratégiáról. Egyetért a Tanáccsal abban is, hogy fontos az érintett országok felelősségvállalása, ezért a szóban forgó helyi és regionális szereplők helyzetének megerősítésére, illetve az érintett felek egyértelmű és hosszú távú elkötelezettségére van szükség. ⁽⁶⁾ Kéri továbbá a régiók és a Régiók Bizottsága nagyobb mértékű bevonását a koordinációs szakaszba – támogatva ezzel az Európai Bizottságot –, csakúgy mint a végrehajtási szakaszba. Egyetért azzal, hogy a cselekvési tervben vázolt irányítási struktúra az egyes pillérekért felelős minisztériumokból érkező koordinátorokon alapuljon, és hangsúlyozza, hogy utóbbiak érkehetnek a regionális kormányzatoktól is;

⁽¹⁾ CdR 168/2011 fin.

⁽²⁾ COM(2013) 468 final.

⁽³⁾ COM(2013) 468 final.

⁽⁴⁾ P7_TA(2012) 0269. sz. európai parlamenti állásfoglalás.

⁽⁵⁾ Az RB-s ARLEM 2013/02318 sz. jelentése.

⁽⁶⁾ COM(2013) 468 final.

8. úgy véli, hogy olyan intelligens és koordinált irányításra van szükség, amely az alábbi négy egymással összekapcsolódó kormányzási szintből áll össze: határozott politikai vezetés a részt vevő országok részéről megvalósuló egyértelmű döntéshozattal (az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága támogatásával), hatékony koordináció, egyetértés a területi végrehajtást illetően, valamint széles körű elkötelezettség;
9. hangsúlyozza, hogy a EUSAIR-hez határozott politikai irányításra van szükség, és hogy az adriai- és jón-tengeri térségre vonatkozó kezdeményezés (amelyben az érintett országok nyolc külügyminisztere is részt vesz) fontos koordinációs szerepet tölthet be ebben. Emellett egy többszintű kormányzási platformra is szükség van a EUSAIR-hez, a régiók és helyi önkormányzatok pedig kimagasló ismereteikkel segíthetik a projektek integrált makroregionális megközelítésre épülő megvalósítását;
10. szorgalmazza, hogy a regionális és helyi önkormányzatok vállaljanak nagyobb szerepet a stratégia irányításában és megvalósításában;
11. ennek fényében megjegyzi, hogy január 30-án felállt a Régiók Bizottsága „Adriai- és jón-tengeri” régióközi csoportja, melynek az a feladata, hogy támogassa az Európai Bizottságot az adriai- és jón-tengeri európai uniós stratégia 2014 végére történő kidolgozásában, illetve hogy a régióban rejlő lehetőségek hangsúlyozása érdekében segítsen kialakítani annak közös identitását;
12. megjegyzi, hogy az Európai Bizottságnak szóló európai tanácsi „felkérés” a régió országai közös erőfeszítésének gyümölcse. A felkérés több kezdeményezésre épül. Ilyen például a 2000-ben az Anconai Nyilatkozattal útjára indított adriai- és jón-tengeri kezdeményezés (All), illetve más adriai- és jón-tengeri fórumok és hálózatok, például az adriai- és jón-tengeri városok fóruma, az adriai- és jón-tengeri kereskedelmi kamarák fóruma, az „Uniadrión” hálózatba tartozó egyetemek fóruma és adriai- és jón-tengeri eurorégió;
13. hangsúlyozza, hogy a területi szükségletek kielégítéséről az alulról felfelé irányuló, többszintű kormányzási megközelítésen keresztül lehet gondoskodni annak érdekében, hogy az adriai- és jón-tengeri régió közös problémáit és kihívásait széles körben támogatott megoldásokkal lehessen kezelni; ez a kulcsa ezen uniós stratégia sikerének;

Az adriai- és jón-tengeri régió kihívásai és feladatai

14. egyetért azzal, hogy a javasolt stratégia fő célkitűzése az legyen, hogy az Európa 2020 stratégia céljaival összhangban támogassák a régióban a fenntartható gazdasági és szociális fellendülést, a növekedést és a munkahelyteremtést úgy, hogy erősítik a régió vonzerejét, versenyképességét és infrastrukturális összeköttetését, védve a környezetet, illetve a tengeri és tengerparti ökoszisztémákat is;
15. örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság elfogadta az Adriai- és Jón-tengerre irányuló tengeri stratégiát,⁽⁷⁾ amelyet beépítenek a EUSAIR-be;
16. üdvözlí, hogy a régió érintettjeivel folytatott széles körű konzultáció eredményeként a EUSAIR négy pillérébe az alábbi területek kerültek: „kék növekedés”, „a régió összeköttetéseinek megteremtése”, „környezeti minőség” és „fenntartható idegenforgalom”. Örömmel fogadja, hogy az olyan több területet átfogó témák közé, mint a „kapacitásépítés” és a „kutatás, innováció és a kis- és középvállalkozások (kkv) fejlesztése” bekerült a kommunikáció témaköre is;
17. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a EUSAIR-hez kapcsolódóan dolgozza ki a makrogazdasági helyzet értékelésének és a hatáselemzésnek az alapjait, ami az első lépést jelenti a kapacitásépítés, a stratégia könnyebb végrehajtása és a négy pillér/kiemelt intézkedés gyakorlati megvalósítása felé. Mindez a célok hatékonyabb kitűzését és az elérésük érdekében tett lépések pontosabb mérését szolgálná;
18. azt kéri, hogy foglalkozzanak többet a területi és a társadalmi kohézióval, illetve az olyan kérdésekkel, amelyeket egyes országok szintjén nem lehet hatékonyan kezelni. Ez utóbbiakra példa az egészségügy, az aktív időskor témája, a régió országai közötti, illetve azokon belüli demográfiai és gazdasági egyenlőtlenségek, valamint a biztonsággal/szervezett bűnözéssel/illegtális bevándorlással kapcsolatos problémák, a vállalatok áthelyezése és a fiatalok munkanélkülisége. Ezekkel a kérdésekkel mind a négy pillérben foglalkozni kell, szem előtt tartva, hogy az Európa 2020 stratégia intézkedéseivel és céljaival összhangban sikerüljön elérni az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, illetve növelni a EUSAIR-regiók versenyképességét és vonzerejét;
19. azt javasolja, hogy vegyék számba a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia és a Duna-stratégia nyomán szerzett tapasztalatokat és évente rendezzenek egy EUSAIR-fórumot. Ez megkönnyítené a gazdasági-társadalmi párbeszédet, illetve hozzájárulna ahhoz is, hogy a szociális és gazdasági szereplőkkel (szakszervezetekkel, munkaadói szervezetekkel, ngo-kkal, ifjúsági szervezetekkel, civil szervezetekkel stb.) folytatott tényleges konzultációk révén ez utóbbiak jobban magukénak érezhessék az adriai- és jón-tengeri stratégiát;

⁽⁷⁾ COM(2012) 713 final.

Finanszírozás

20. üdvözlí, hogy az időzítésnek köszönhetően a EUSAIR-t be lehet építeni az uniós strukturális és beruházási alapok (ESIF) és az IPA alapok 2014–2020-as időszakra szóló, új generációs tervezési és programozási dokumentumaiba (azaz a partnerségi megállapodásba, az IPA stratégiai dokumentumokba és operatív programokba), valamint az olyan idevonatkozó uniós politikákba és programokba is, mint a Horizont 2020, a COSME stb.;

21. megjegyzi, hogy a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR), az európai területi együttműködésről szóló (ETC) rendelet és az IPA rendelet tényleges lehetőségeket jelentenek a EUSAIR-nek, mivel megkövetelik az összes ESIF és IPA alaptól a makroregionális prioritások figyelembevételét is;

22. hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi önkormányzatokat nagyobb mértékben be kell vonni az adriai- és jón-tengeri régió számára elsődleges projektek kijelölésébe; kedvezően fogadja a természeti katasztrófák kockázatkezelésének integrálását az Európai Bizottság EUSAIR-közleménye négy pillérének horizontális elveibe, és kéri, hogy a progresszív cselekvési terv fordítson nagyobb figyelmet az olyan horizontális témákra, mint a migráció, az egészséghez való jog és egy adriai- jón-tengeri felsőoktatási intézet által biztosított adminisztratív képzés;

23. azt kéri, hogy a Nyugat-Balkáni Befektetési Keret (WBIK) esetében történetekhez hasonlóan az olyan európai és nemzetközi pénzüzetek, mint az EBB, az EBRD, a Világbank és a többiek, aktívan nyújtsanak támogatást;

24. javasolja, hogy az EBB-vel és nemzetközi pénzügi szervezetekkel együttműködve hozzanak létre egy végrehajtási eszközt, amely lehetővé tenné „megtérülést ígérő projektek”⁽⁸⁾ benyújtását;

25. azt kéri, hogy a rendelkezésre álló finanszírozási források közé vegyék fel a magán társfinanszírozást is;

26. elismeri „a három »nem« szabályát”: nem az új jogszabályokra, nem az új intézményekre és nem a többletforrásokra, és közben hangsúlyozza „a három »igen« szabályát”, amelyre sok fórumon hivatkoznak: több kiegészítő finanszírozást, fokozott intézményi koordinációt és több új projektet;

27. hangsúlyozza, hogy a makroregionális stratégiára vonatkozó technikai segítségnyújtásra szánt uniós szintű pénzügi támogatás már bizonyította, hogy fontos eszköze a balti-tengeri stratégiának, és ezt az adriai- és jón-tengeri stratégiára is ki kellene terjeszteni; kéri külön költségvetési tétel létrehozását az adriai és jón-tengeri térség makrorégiójai számára biztosítandó technikai segítségnyújtáshoz, a balti-tengeri és a dunai makrorégió számára 2014-ben létrehozott költségvetési tétel mintájára, makrorégióként 2,5 millió euro kötelezettségvállalási előirányzat és kifizetés mellett;

Kommunikáció

28. azt kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a kommunikáció több területet felölelő kérdésére, hogy a nyilvánosság jobban magáénak érezhesse a stratégiát, és hogy hatékonyabb legyen az irányítás. Erre utalt a Régiók Bizottsága „Adriai- és jón-tengeri” régióközi csoportja által az érdekelteknek címzett 2013. decemberi hozzájárulás is, amelyet megküldtek az Európai Bizottságnak;

29. hangsúlyozza, hogy a kommunikáció jó eszközt jelent arra, hogy a civil társadalomban tudatosítsuk, mit is jelent ez a stratégia a polgároknak, illetve milyen hozzáadott értékkel rendelkezik abból a szempontból, hogy megerősítsük az adriai- és jón-tengeri régió identitását;

Kapacitásépítés

30. egyetért azzal, hogy a kapacitásépítés egy olyan több területre kiterjedő, fontos kérdés, amely segíthet sikerre vinni a EUSAIR-t, hiszen az adriai- és jón-tengeri régió egy olyan nagy földrajzi térség, amely magában foglal uniós és tagjelölt, illetve potenciális tagjelölt országokat is, azok eltérő adminisztratív struktúráival együtt;

31. megjegyzi, hogy az uniós és a nem uniós országoknak is fejleszteniük kell készségeiket és kapacitásaikat, hogy intelligens, fenntartható és inkluzív megoldásokkal szolgálhassanak a humánerőforrás-menedzsment, a nemzetközi kapcsolatok, illetve az egyéb téren felmerülő közös problémákra. Lehetséges intézkedésként a francia ENA (Ecole Nationale d'Administration) mintájára létre kellene hozni egy adriai- és jón-tengeri államigazgatási főiskolát, ahol a régió köztisztviselői elsajátíthatnák a többszintű kormányzásban szükséges készségeket és ismereteket, hogy ezáltal innovatív módszereket alkalmazhassanak a közigazgatásban;

⁽⁸⁾ COM(2011) 381 final.

32. úgy véli, hogy az érintett régiókban élő fiatalok következetes bevonása nélkül nem lehet tartós, a békés párbeszédben és hatékony együttműködésben érdekelt adriai- és jón-tengeri térséget építeni. Ezért arra kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy támogassák, mozdítsák elő és tegyék hatékonyabbá az EUSAIR keretében működő ifjúsági mobilitási programok végrehajtását;

33. kiemeli, hogy a régió sürgető politikai kérdéseit – például a migrációt – az integráció tényezőiként és a foglalkoztatás motorjainak kellene tekinteni, amelyek hozzájárulhatnak az adriai- és jón-tengeri régió és az egész földközi-tengeri régió fő kihívásainak kezeléséhez;

34. hangsúlyozza, hogy a biztonság kérdése szintén azok közé a problémás területek közé tartozik, amelyeket nem lehet egy-egy ország szintjén megoldani. Arra kéri ezért az Európai Bizottságot, hogy a stratégia négy pillérébe építsen be olyan konkrét intézkedéseket, amelyek ezzel a területtel foglalkoznak;

35. üdvözlzi az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Egy nyitott és biztonságos globális tengeri területért: a tengerhajózási biztonságra vonatkozó uniós stratégia elemei” címmel megjelent közös közleményét,⁽⁹⁾ hangsúlyozva, hogy a tengerészettel kapcsolatos európai érdekek szorosan összekapcsolódnak az európai polgárok és közösségek jólétével, prosperitásával és biztonságával;

36. rámutat arra, hogy az állampolgárok jóléte alapvető jelentőséggel bír a régió harmonikus fejlődése szempontjából; hangsúlyozza, hogy az egészségügyi szolgáltatásokat és a kutatás területét össze kell hangolni egymással, hogy garantálni lehessen az egészségügyi ágazat hatékonyságát;

Kék növekedés

37. hangsúlyozza a „halászat és akvakultúra”, a „kék technológia” és a „tengerészeti/tengeri szolgáltatások” témáinak fontosságát;

38. üdvözlzi a tengeri területrendezés és az integrált partiövezet-gazdálkodás keretének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvet,⁽¹⁰⁾ és azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó konkrét intézkedések tervezésekor vegye figyelembe ezt az irányelvet;

39. hangsúlyozza, hogy a közös halászati és halállomány-megőrzési szabályoknak és protokolloknak, illetve a szabványosított menedzsmentrendszereknek és eljárásoknak köszönhetően a tengergazdálkodási és tengergazdasági növekedésben érdekelt felek bevonásával megvalósuló többszintű kormányzás rendkívül fontos tényezőt jelent az adriai- és jón-tengeri régió hatékony irányítása szempontjából;

40. kiemeli, hogy az ökológiai innováció, párhuzamban a halászat, az akvakultúra és (szorosan kapcsolódva a második pillérhez) a tengeri szállítás és a kikötők, valamint az azokhoz tartozó szárazföldi infrastruktúra és tengerészeti klaszterek modernizációjával, nagyon fontos abból a szempontból, hogy egyszerűen lehessen kiaknázni a tengeri erőforrásokat és a tengeri rendszereket. Egy olyan közös márkajellel, amely a jó minőségű és nyomon követhető haltermékeket jelöli, nagymértékben támogatható ez a terület;

A régió összeköttetéseinek megteremtése

41. hangsúlyozza, hogy milyen fontos témát jelent a „tengeri szállítás”, az „intermodális kikötői háttér” és az „energiahálózatok”, illetve a nem fizikai jellegű ikt-infrastruktúrák megerősítése. Az adriai- és jón-tengeri felhő olyan eszközt jelent, amellyel összeköthetők a már meglévő platformok, hogy szabványosítani lehessen a közös eljárásokat és protokollokat, lehetővé váljon a hatékony intermodális áru- és személyszállítás, meg lehessen könnyíteni a szolgáltatásokat és a környezetvédelmet, és növelni lehessen a tengerbiztonságot;

42. véleménye szerint az adriai- és jón-tengeri régióknak el kell érnie, hogy Délkelet-Európából könnyebben meg lehessen közelíteni a világ többi részét, így a földközi-tengeri területeket is. Ehhez pedig az Adria mentén meg kellene hosszabbítani a Balti-tenger és az Adriai-tenger között húzódó folyosót. Fejleszteni kell a térségben az intermodális közlekedési rendszereket, hogy a régió sokkal inkább nemzetközi közlekedési csomóponttá válhasson;

Környezeti minőség

43. hangsúlyozza, hogy milyen fontos témát jelent a „tengeri biodiverzitás”, a „tengerek szennyezettsége” és a „határokon átnyúló szárazföldi élőhelyek és a biodiverzitás”;

⁽⁹⁾ JOIN(2014) 9 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2013) 133 final.

44. hangsúlyozza, hogy az adriai- és jón-tengeri régióknak meg kell őriznie az élőhelyeket és az ökoszisztémákat, miközben komoly éghajlat-változási kihívásokkal néz szembe. Ennek a problémának a megoldásához olyan integrált, többszintű kormányzásra van szükség, amely egy közösen kialakított és integrált eljárás keretében minden érintett szereplőt bevon;

45. felhívja a figyelmet arra, hogy a Földközi-tenger egy félig zárt tenger, amelyben a világon a legalacsonyabb a vízcseré mértéke. Ezért kiemelt védelemben kell részesíteni ezt az érzékeny ökoszisztémát, és kiforrott kísérleti projektekre van szükség;

46. üdvözlí az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó, 2013 áprilisában elfogadott uniós stratégiát,⁽¹¹⁾ amely ösztönzi a bevált gyakorlatok cseréjét és makroregionális cselekvési tervek kidolgozását, melyek példákat jelentenek a jobb kockázatelemzés és sebezhetőségi értékelés globális megközelítésére;

Fenntartható idegenforgalom

47. hangsúlyozza, mennyire fontosnak tartja a „diverzifikált idegenforgalmi termékek és szolgáltatások” és a „fenntartható idegenforgalmi menedzsment” témákat, melyek az Athénban tartott konferencián az érdekeltekkel folytatott konzultáció során merültek fel;

48. felhívja a figyelmet arra, hogy a régió vonzereje elsősorban az idegenforgalomban ölt testet, és ez az egyik legjelentősebb olyan ágazat, amely növekedést tud generálni, illetve komoly lendületet tud adni a térség gazdasági fejlődésének, mind a tengeri, mind pedig a szárazföldi területeken. Az ágazat fejlődéséhez többszintű kormányzásra van szükség, melynek keretében a döntéshozatalba bevonják a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, illetve valamennyi helyi szereplőt is, a kereskedelmi kamarától kezdve egészen az egyetemekig;

49. hangsúlyozza, hogy a közös természeti kincsek, a kulturális és történelmi örökség, a kiváló élelmiszer-ipari termékek, a professzionális vendéglátási hagyományok és a vonzó tájak révén, melyeket egyébként egy adriai/jón-tengeri márkanévvel kellene reklámozni, az idegenforgalom jelentős mértékben segítheti a fenntartható növekedést, a fiatalok foglalkoztatását és a társadalmi befogadást, hiszen manapság az európai tengerparti munkahelyek és az értéktérítés fele a földközi-tengeri térségre összpontosul;⁽¹²⁾

Következtetések

50. nagyon fontosnak tartja ezt a – már létező, hasonló stratégiák tapasztalataira épülő – harmadik uniós makroregionális stratégiát ahhoz, hogy új, innovatív és intelligens együttműködést, illetve egy többszintű, egyfajta „gyakorlat teszi a mestert” megközelítésre épülő innovatív módszert lehessen kialakítani, szem előtt tartva közben a más uniós stratégiákkal kialakítható szinergiákat és az ebből nyerhető tapasztalatcserét is;

51. kiemeli továbbá, hogy a EUSAIR-nek fontos szerepe van abban is, hogy friss lendületet adjon a régió közös problémáinak megoldásához, illetve hogy az Európa 2020 stratégia céljaival is összhangban elősegítse a fenntartható gazdasági és társadalmi fellendülést, különös tekintettel a növekedésre és a munkahelyteremtésre. Mindezt azáltal, hogy növeli a régió vonzerejét és versenyképességét, illetve javítja összeköttetéseit, hogy az adriai- és jón-tengeri régió fontos központtá válhasson;

52. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság játsszon központi szerepet egy, a többszintű kormányzás elvére épülő, innovatív, koordinációval és végrehajtással foglalkozó platformban, ahol közösen hoznak döntéseket, hogy így – a szubszidiaritás elvével is összhangban – minden európai, nemzeti, regionális és helyi szereplő politikai elkötelezettséget és felelősséget érezhessen. A stratégia széles körű és komoly elfogadottságának érdekében a döntésekbe be kell vonni a magánszektor és a civil társadalmat is. Ehhez kétirányú (alulról felfelé, illetve felülről lefelé irányuló) kommunikációra, elszámoltathatóságra és átlátható eredményekre van szükség, többek között például egy adatokat tartalmazó nyitott portállal vagy egy olyan fórummal, amelyet évente rendeznek a EUSAIR-ről a gazdasági és társadalmi párbeszédhez;

53. hangsúlyozza, hogy az uniós integráció kulcsfontosságú elemet jelent a EUSAIR-en belül, amely négy uniós és négy nem uniós országra terjed ki. Ezzel kapcsolatban rámutat arra is, hogy a szorosabb együttműködéssel növelhető a térségben a béke, a biztonság, a stabilitás és a prosperitás, a régiók pedig kiemelt szerepet játszanak a regionális önkormányzatiság erősítésében, a kapacitásépítésben, valamint a decentralizáció és a demokrácia előmozdításában.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

⁽¹¹⁾ COM(2013) 216 final.

⁽¹²⁾ COM(2014) 86 final.

A Régiók Bizottsága véleménye – A többszintű kormányzás az EU 2020-ig teljesítendő, biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának népszerűsítésében és a nemzetközi aichi célkitűzések elérésében

(2014/C 271/09)

Előadó: Kadri TILLEMANN (EE/EPP)

Keila községi önkormányzatának elnöke

Referenciaszöveg Az Európai Bizottság alelnökének 2013. december 13-i levele

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. A többszintű kormányzás az EU 2020-ig teljesítendő, biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának és az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye X/22. sz. határozatának végrehajtásában

1. méltányolja, hogy 2011. márciusában az EU vezetői elkötelezték maguk az EU 2020-ra vonatkozó alábbi kiemelt célkitűzésének teljesítése mellett: „A biológiai sokféleség csökkenésének és az ökoszisztéma-szolgáltatások romlásának megállítása az Európai Unióban 2020-ig, valamint állapotuknak a lehetőségekhez mért szintű helyreállítása, ezzel együtt a biológiai sokféleség globális csökkenésének megelőzésére tett erőfeszítésekhez való uniós hozzájárulás fokozása.” Az EU 2020-ig teljesítendő, az Európai Bizottság által 2011. májusban elfogadott ⁽¹⁾, majd a Tanács által jóváhagyott ⁽²⁾ biológiai sokféleségi stratégiája 6 fő célt és 20 intézkedést tartalmaz annak elősegítésére, hogy az EU elérje 2020-as biológiai sokféleségi célkitűzését;

2. méltányolja, hogy az uniós stratégia globális mandátumot foglal magában. Tükrözi azokat a globális célokat és kötelezettségvállalásokat, amelyeket az EU az Egyesült Nemzetek Biológiai Sokféleség Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) részes feleinek 10. konferenciáján (COP 10) 2010-ben vállalt. Konkrétan a 2011–2020-ra szóló biológiai sokféleségi stratégiai tervről (X/2. sz. határozat) van szó, amely tartalmazza a 2020-ig teljesítendő 20 aichi biológiai sokféleségi célkitűzést ⁽³⁾;

3. emlékeztet arra, hogy a biológiai sokféleség csökkenése világszerte tapasztalható probléma, amely súlyos környezeti, egészségi és társadalmi-gazdasági következményekkel jár, és kihat az emberek életminőségére. A jelenségnek számos oka van, melyek közül kiemelkedik az emberi tevékenység;

4. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ⁽⁴⁾ rendkívül fontos szerepet játszanak az uniós és nemzetközi biológiai sokféleségi célkitűzések helyi szintű teljesítésében, így a tagállami kormányok abban történő támogatásában, hogy megakadályozzák a biológiai sokféleség további csökkenését. A számos tagállamban folyó decentralizáció eredményeként az önkormányzatokra egyre nagyobb felelősség hárul a biológiai sokféleséggel kapcsolatos szakpolitikák végrehajtásával kapcsolatban;

5. kiemeli annak fontosságát, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós stratégia és az aichi célkitűzések végrehajtásakor alkalmazzák a Régiók Bizottsága többszintű kormányzásról szóló fehér könyvének ⁽⁵⁾ és az európai többszintű kormányzás (MLG) RB által 2014. áprilisban elfogadott chartájának az elveit. Az RB a többszintű kormányzást az Unió, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok olyan partnerségen alapuló összehangolt cselekvéseként fogja fel, amely a szakpolitikai ciklus valamennyi szakaszában érvényes, az uniós szakpolitikák kidolgozásától azok végrehajtásáig. A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányítása koherens szakpolitikai eszközöket és mandátumokat kíván meg valamennyi kormányzati szinten;

6. felkéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje az egyes tagállamokban a biodiverzitás többszintű kormányzását és határozza meg a helyi és regionális önkormányzatoknak abban betöltött aktív szerepét. Azonosítania kellene továbbá azokat a területeket, amelyeken a biodiverzitás veszélybe kerül a tagállamokat, a helyi és regionális önkormányzatokat és az érintett gazdasági és társadalmi szereplőket összekötő kormányzási modell hiánya miatt, és javaslatokat kellene adnia ezen veszélyek kezeléséhez;

⁽¹⁾ COM(2011) 244 final.

⁽²⁾ A Környezetvédelmi Tanács 2011. június 21-i és december 19-i ülésének következtetései.

⁽³⁾ <http://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=12268>.

⁽⁴⁾ A vélemény a „helyi és regionális önkormányzatok” kifejezést használja, ahogyan az az uniós szövegekben használatos. Az ENSZ és közelebbről az Egyezmény összefüggésében, amely szerint a régiók nemzeti feletti/világszintű térségekként értelmezendők, ez „szubnacionális kormányzatokat és helyi önkormányzatokat” jelent.

⁽⁵⁾ CDR273-2011_FIN_AC, COR 2014-01728-00-00-RES-TRA.

7. üdvözlí e tekintetben, hogy az EU 2020-as biológiai sokféleségi stratégiája megállapítja, hogy az „Unió és a Biológiai Sokféleség Egyezmény közös céljait szubnacionális, nemzeti és uniós szintű fellépések ötvöztetésével kell megvalósítani”, és hogy az Európai Bizottság eredményes, hosszú távú partnerségek kialakítására törekszik „a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiák valamennyi szinten történő végrehajtása során a területrendezésben és a földhasználat szabályozásában részt vevő (...) érdekelt felekkel”;

8. hangsúlyozza a Biológiai Sokféleség Egyezmény X/22. sz. határozatának⁽⁶⁾ – amely magában foglalja a „Szubnacionális hatóságok, városok és más helyi önkormányzatok a biológiai sokféleségért (2011–2020)” c. cselekvési tervet – és a XI/8(A)⁽⁷⁾ határozatának jelentőségét. Az RB egyedülállónak tartja az Egyezmény X/22. sz. határozatát abban az értelemben, hogy egy többoldalú környezetvédelmi megállapodás (MEA) legelőrehaladottabb „többszintű kormányzati” döntését képezi;

9. emlékeztet arra, hogy a COP 10 előkészületeként kidolgozott RB-vélemény⁽⁸⁾ és a konferencián részt vevő RB-delegáció is határozottan támogatta az Egyezmény X/22. sz. határozatának elfogadását; emellett az UNEP-pel kötött 2012-es egyetértési megállapodásában az RB vállalta e határozat végrehajtásának előmozdítását;

10. felkéri a tagállamokat, hogy teljesítsék az Egyezmény X/22. sz. határozatában arra vállalt kötelezettségeiket, hogy javítsák irányítási mechanizmusait, valamint jogszabályi és önkéntes eszközeit annak érdekében, hogy támogassák az önkormányzatokat helyi és regionális biológiai sokféleségi fellépéseikben, számításba véve az Egyezmény X/22. sz. határozatában megjelölt küldetést, célkitűzéseket és tájékoztató jellegű fellépéssort, valamint az EU 2020-as biológiai sokféleségi stratégiájának céljait és fellépéseit;

11. üdvözlí, hogy az Egyezmény részes feleinek 2014. októberi, 12. konferenciájával kapcsolatos 2014. június 12-i következtetéseiben⁽⁹⁾ a Tanács utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak fontos szerepük van az Egyezmény 2020-ig szóló stratégiai tervének gyorsabb végrehajtásában és az aichi célkitűzések elérésében. Arra kéri a Tanácsot, hogy az Egyezmény részes feleinek konferenciájával kapcsolatos jövőbeli következtetéseiben hangsúlyozza ki a többszintű kormányzásra épülő megközelítést azzal, hogy jobban elismeri, hogy az Egyezményhez kapcsolódó folyamat egyéb, nem kormányzati érdekeltjeitől eltérően a helyi és regionális önkormányzatok kormányzati érdekcsoportként milyen fontos szerepet játszanak;

12. arra törekszik, hogy megossza tapasztalatait a világ más régióinak önkormányzataival a biológiai sokféleséggel kapcsolatos többszintű kormányzásról és az Egyezmény X/22. sz. határozatának végrehajtásáról, azáltal, hogy 2014. októberben megfigyelőként elkíséri az EU delegációját az Egyezmény részes feleinek 12. konferenciájára (COP 12), az RB COP 10-en való részvételére és az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programjával (UNEP) kötött egyetértési megállapodásra építve, annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően képviseltek legyenek az uniós önkormányzatok szempontjai;

B. Az európai önkormányzatok szerepe és a tagállami támogatás szükségessége az EU 2020-ig teljesítendő biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájának és az aichi célkitűzéseknek a végrehajtásában

13. felhívja a figyelmet arra, hogy „Többszintű kormányzás a természeti tőkénk kapcsán”⁽¹⁰⁾ címmel tanulmány készítésére adott megbízást e vélemény alátámasztása, valamint a tagállamok és önkormányzataik közti együttműködés, az innovatív önkormányzati fellépés és az aktuális legjobb gyakorlatok elemzése, továbbá részletesebb gyakorlati javaslatok nyújtása céljából a többszintű kormányzás javítása érdekében;

14. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy járjanak elől jó példával, és határozottan üdvözlí a számos helyi és regionális önkormányzat által bevezetett stratégiákat, fellépéseket és innovatív megközelítéseket, melyeknek célja, hogy megóvják és fenntartható módon kezeljék a helyi biodiverzitást és ökoszisztémákat; üdvözlí továbbá azokat a jó kezdeményezéseket, melyeket egyes tagállamok helyi és regionális önkormányzataik támogatására indítottak. Az alábbi szakpolitikai ajánlások mindezen fellépések alapján készültek;

⁽⁶⁾ <http://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=12288>.

⁽⁷⁾ <http://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=13169>.

⁽⁸⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽⁹⁾ A Környezetvédelmi Tanács következtetései, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/envir/143185.pdf

⁽¹⁰⁾ A tanulmányt végezte az Ecologic/ICLEI, 2014 júniusában: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies-2014.aspx>

Részvétel a tagállami stratégiákban és a kormányzásban

15. felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák vagy javítsák az önkormányzatok részvételét a nemzeti biológiai sokféleségi stratégiák és cselekvési tervek kidolgozásában, felülvizsgálatában és végrehajtásában, például azáltal, hogy képviseltetik a tagállami önkormányzati szövetségeket a biológiai sokféleséggel foglalkozó nemzeti bizottságokban/irányítóbizottságokban;

16. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tagállami önkormányzati szövetségeikkel együttműködve dolgozzanak ki további iránymutató dokumentumokat, kapacitásépítő kezdeményezéseket és gyakorlati tanácsadási szolgáltatásokat a helyi és regionális biológiai sokféleségi stratégiákkal, cselekvési tervekkel és intézkedésekkel kapcsolatban;

17. határozottan arra bátorítja a regionális önkormányzatokat, hogy dolgozzanak ki regionális biológiai sokféleségi stratégiákat és cselekvési terveket, a városokat és községeket pedig arra, hogy készítsenek helyi biológiai sokféleségi stratégiákat és cselekvési terveket, és elismeri az e téren már megtett kezdeményezéseket. Ezek átfogó jövőképet és gyakorlati keretet egyaránt nyújthatnak a biológiai sokféleség szubnacionális szintű fenntartható kezelését illetően, figyelembe véve a tagállami és európai szinten, valamint a Biológiai Sokféleség Egyezmény által meghatározott célokat;

18. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy például a helyi és regionális önkormányzatok országos szövetségeivel együttműködésben támogassák az önkormányzataik közötti, a biodiverzitás-kezelés javítását célzó kapcsolatok kiépítését, és hozzanak létre vagy anyagilag támogassanak a helyi és regionális önkormányzatok biodiverzitással kapcsolatos fellépéseit ösztönző, országos díj-, illetve jutalmazási programokat;

19. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy minden adminisztratív szervet bevonva, átfogóan kezeljék a biodiverzitás kérdését, és növeljék apparátusuk kapacitását, a leghatékonyabban kiaknázva a nemzeti, európai vagy nemzetközi szinten az önkormányzatoknak kínált kapacitásépítést célzó projekteket, képzési csomagokat és iránymutatásokat; arra is bátorítja az önkormányzatokat, hogy az országos, uniós és nemzetközi szintű önkormányzati szövetségek, hálózatok vagy platformok keretében fokozzák a biodiverzitással kapcsolatos együttműködésüket, ez ugyanis fontos eszköz az erőforrások és tapasztalatok megosztásához annak érdekében, hogy szembe lehessen szállni a közös problémákkal, és közösen kialakított szakpolitikai tanácsot adhassanak egyes tagállamoknak, az EU-nak és az Egyezménynek;

20. felhívja a tagállamokat, hogy javítsák koordinációjukat az önkormányzataikkal az EU biológiai sokféleségi stratégiájának közös végrehajtási keretével összefüggő tagállami álláspontok kidolgozásakor és nyomon követésekor, illetve az Egyezménnyel kapcsolatos tagállami (jelentéstételi) tevékenységeket illetően;

21. felkéri a tagállamokat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal egyeztetve, közösen dolgozzanak ki kompatibilis mutatókat, amelyek segítségével az adott biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiák keretébe foglalt intézkedési területeken belül össze lehet hasonlítani a különböző intézkedési szintek helyzetét és az azokkal kapcsolatos fejleményeket;

Az uniós természetvédelmi joganyag végrehajtásának megerősítése

22. ismét kiemeli annak szükségességét, hogy a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok eredményesen és hatékonyan működjenek együtt a Natura 2000-hez kötődő azon gazdálkodási tervek vagy hasonló eszközök végső formába öntésében, amelyek az uniós biológiai sokféleségi stratégia 1. célkitűzése eléréséhez megkívánt megőrzési és helyreállítási intézkedéseket vázolják fel;

Az ökoszisztémák és szolgáltatásaik fenntartása és helyreállítása

23. reméli, hogy a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok közösen fellépnek az EU 2020-as biológiai sokféleségi stratégiája második célkitűzésének megvalósítása érdekében, amely 2020-ig a leromlott ökoszisztémák legalább 15 %-ának helyreállítására, a biológiai sokféleség csökkenésének és az ökoszisztémák leromlásának megállítására, valamint az ökoszisztémáknak az EU teljes területén – és nem csak a Natura 2000 területeken – történő helyreállítására törekszik;

24. ismételtén arra kéri⁽¹¹⁾ az önkormányzatokat, hogy alkalmazzák „a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások nettó csökkenésének elkerülése” elvét a városi és regionális tervezéskor, továbbá a lakhatási, ipari, mezőgazdasági, halászati, erdészeti, szabadidős, turisztikai, energetikai és szállítási infrastruktúra engedélyezésekor és pénzügyi támogatásakor, azáltal hogy kompenzációs/ellensúlyozási intézkedéseket biztosítanak arra az esetre, ha bármilyen elkerülhetetlen káros hatás lépne fel a biológiai sokféleségre vagy az ökoszisztéma-szolgáltatásokra;

⁽¹¹⁾ CDR4577-2013_00_00_TRA_AC.

25. felhívja a figyelmet arra, hogy az ökoszisztémák leromlásának megelőzése és a leromlott állapotú ökoszisztémák működőképességének helyreállítása különösen kiemelten kezelendő, mivel az ökológiai egyensúly emberi tevékenység okozta felborulásának következményeit kezelő intézkedések mindig költségesebbek és hosszadalmasabbak, és főként bizonytalanabb eredményeket hoznak;

26. kiemeli a tagállami, regionális és helyi TEEB („Az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség gazdaságtana”) tanulmányok jelentőségét, amelyek megvizsgálják az ökoszisztéma-szolgáltatások értékét, és rámutat arra, hogy e megközelítést alkalmazni kell a helyi projektekre, annak kimutatása céljából, hogy milyen társadalmi-gazdasági előnyökkel járnak e szolgáltatások például a tagállami, regionális és helyi szinten védett területek számára; hangsúlyozza továbbá, hogy a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós stratégia 5. fellépését támogatva a természeti tőke értékét figyelembe kell venni az országos, regionális és helyi tervezési, elszámolási/jelentéstételi és költségvetési gyakorlatokban;

27. úgy véli, hogy bár az ökoszisztéma-szolgáltatások gazdasági értékelése hasznosnak bizonyulhat egyes költség-haszon elemzésekben ahhoz, hogy egymással ellentétes célkitűzések között dönthessünk, az bizonyos módszertani és etikai nehézségekkel is jár. Az RB ezért alternatív és rugalmas módokat támogat a biológiai sokféleség csökkenése jelentette költségek felmérésére, köztük a CDR4577-2013_00_00_TRA_AC számú véleményében említetteket;

28. szükségesnek tartja, hogy az önkormányzatok támogatást nyerjenek arra irányuló erőfeszítéseikhez, hogy növeljék a biológiai sokféleséggel, az ökoszisztémákkal és szolgáltatásaikkal kapcsolatos ismereteket, és javítsák a földrajzi információs rendszerrel való feltérképezésüket, a helyi/regionális tervezésre és az ökoszisztémák állapotváltozásának nyomon követésére alkalmas felbontást alkalmazva, és figyelembe véve e szükségleteket az európai ökoszisztéma-szolgáltatások feltérképezése és értékelése során; valamint hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatást kapjanak ahhoz, hogy a környezetvédelmi téradatokat az INSPIRE irányelvnek megfelelően kezeljék, elősegítendő az adatcserét és a környezetbarát infrastruktúra határokon átnyúló összekapcsolását;

29. rámutat annak szükségességére, hogy hozzanak létre az önkormányzatok és a nagyközönség számára fő hivatkozási pontul szolgáló, online és naprakész biológiai sokféleségi információt nyújtó, rendszeresen felülvizsgált és karbantartott portálokat. Üdvözli emellett az EU-beli ökoszisztéma-szolgáltatások feltérképezésére és értékelésére szolgáló digitális atlasz létrehozását;

30. rámutat, hogy a városiasodás nemcsak kihívás, hanem lehetőség is az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzését és kezelését illetően. Egyértelmű, hogy figyelembe kell venni azon negatív tényezők és hatóerők, valamint a mindkét irányba ható erők kölcsönhatását, amelyek összekapcsolják a városokat az azok határain belül és kívül levő ökoszisztémákkal. A városi régiókat ösztönözni kell arra, hogy vállaljanak nagyobb felelősséget a természeti környezetet az emberi szükségletekkel és jóléttel szervesen összekapcsoló módszerek kialakítása és népszerűsítése terén, és támogatni kell őket ebben; Kiemeli a táj jelentőségét az embernek a környezetével való kapcsolata kifejezéseként, valamint a felelősséget a táj megóvása iránt, amely számottevő hatással jár a biológiai sokféleségre. Felhívja a figyelmet a 2000. évi Európai Tájvédelmi Egyezmény fontosságára, és hangsúlyozza a biológiai sokféleségi stratégiával való szinergiák elérésének lehetőségét;

31. felhívja a figyelmet az ökoszisztéma-szolgáltatások kifejlesztésének gazdasági kilátásaira, vagyis arra, hogy az egészséges ökoszisztémák túrérszélhatárain belüli életmód és értékfelfogásuk megőrzésére természetes módon fogja támogatni a zöld gazdaság legfontosabb vonatkozásait: a fenntartható gazdasági előrehaladást, a mérsékelt szennyezést és az erőforrás-hatékonyságot. Ahhoz, hogy ki lehessen aknázni a zöld gazdaság ökoszisztéma-kezelési előnyeit, a folyamatokat be kell építeni valamennyi kormányzati szint (pl. helyi, regionális, tagállami és globális) döntéshozatali folyamataiba, az erőforrás-használat ésszerűsítésének támogatása érdekében;

32. kiemeli, hogy integrált és több funkciós területi eszközként milyen nagy lehetőségek rejlenek a zöld infrastruktúrában a többszintű kormányzás elveinek a biológiai sokféleség kezelésében és megóvásában, valamint a régiók ökoszisztéma-szolgáltatásainak javításában való alkalmazásával kapcsolatban, és hogy ez a potenciál a kohézió és a területi identitás megerősítésének révén elősegíti az Európa 2020 stratégia területi menetrendjének megvalósulását;

A zöld infrastruktúra megvalósítása

33. ismételt felkéri⁽¹²⁾ az önkormányzatokat, hogy fejlesszék ki, tartsák fenn, és kísérjék figyelemmel a vidéki és városi zöld infrastruktúrát, különösen területrendezési és -fejlesztési, valamint városfejlesztési felelősségük, földhasználati szabályozásuk, területfejlesztési engedélyezési eljárásaik, építési normáik, szabályzataik és kódexaik keretében;

⁽¹²⁾ CDR4577-2013_00_00_TRA_AC.

34. felkéri a tagállamokat, hogy támogassanak a zöld infrastruktúra helyi és regionális kezelésére és tervezésére irányuló kezdeményezéseket azáltal, hogy ellátják őket a szükséges erőforrásokkal és egyértelmű iránymutatásokkal (a tagállami zöld infrastruktúra/ökológiai hálózatok kijelölését is beleértve), és rendelkezéseket illesztenek a tagállami területtervezési jogszabályokba/politikákba azzal a céllal, hogy az önkormányzatok fontolóra vegyék zöld infrastruktúra beépítését területrendezési és -fejlesztési, valamint városfejlesztési rendszerükbe;

35. kiemeli, hogy a zöld infrastruktúra eredményes megvalósításához döntő fontosságú, hogy a tagállamok és az önkormányzatok új rendszereket alakítsanak ki, illetve megőrizték és továbbfejlesszék a meglévőeket a makroregionális és páneurópai szintű, határon átnyúló önkormányzati együttműködésre, valamint a decentralizált fejlesztési együttműködésre irányulóan, a biológiai sokféleség közös és integrált védelmének és kezelésének megerősítése és kiaknázása érdekében;

A nagyközönség, az érintettek és a partnerek bevonása

36. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi közösségek ismeretei gyakran hagyományos vagy személyes tapasztalatokon alapulnak azzal kapcsolatban, hogy a természeti erőforrások el tudják-e látni közösségeik szükségleteit, és fedezni képesek-e megélhetésüket. E képesség elősegítheti ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartását és helyreállítását, ha megfelelően támogatják és eredményesen beillesztik a biológiai sokféleségi politika tervébe; olyan kezdeményezések kidolgozására ösztönzi a tagállamokat, amelyek célja a biológiai sokféleséggel kapcsolatos országos célkitűzések teljesítéséhez hozzájáruló, önfenntartó helyi közösségi partnerségek támogatása;

37. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok számottevő szerepét az ismeretterjesztésben, a tájékoztatásban és a figyelemfelkeltésben (CEPA-tevékenységek). A nagyközönség nem ismeri igazán a biológiai sokféleséggel kapcsolatos szakpolitikai célkitűzéseket. Igen lényeges azonban, hogy a polgárok és a tágabb körű érdekcsoportok tudatában legyenek annak, mi is forog kockán. Az RB fontos módszernek tekinti a civil tudományos népszerűsítést a lakosság bevonása és oktatása és a helyi ismeretek eredményes felhasználása szempontjából; ösztönzi továbbá a tagállamokat, hogy támogassák önkormányzataik CEPA-tevékenységeit, például megfelelő országos szintű információcsere-mechanizmus révén;

38. rámutat annak szükségességére, hogy az önkormányzatok fenntartsák és fokozzák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy az érdekelt felekkel és a nagyközönséggel jobban megismertessék a biológiai sokféleségi célkitűzéseket, és ehhez hajtsanak végre célzott figyelemfelhívó programokat, illetve mozgósítsák elő a már létezők megvalósulását;

39. ösztönzi az önkormányzatokat, hogy támogassák új, több érintettet összefogó partnerségek kialakulását magáncégekkel, civil szervezetekkel, köztük környezetvédő nem kormányzati szervezetekkel és kutatóintézetekkel, illetve hogy lépjenek együttműködésre ezekkel a partnerekkel a tagállami vagy uniós pénzügyi támogatások hatékony felhasználása céljából (pl. Horizont 2020), valamint előmozdítva az olyan kulcsfontosságú ágazatok önkéntes kötelezettségvállalását, mint a mezőgazdaság, az idegenforgalom és a szabadidő sportokkal foglalkozó szövetségek vagy vállalkozások;

40. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy valamennyi érintett kormányzati szint biztosítsa az érdekeltek sikeres és átfogó részvételét a biológiai sokféleségi szakpolitikák tervezési és végrehajtási folyamatában, mivel ez valószínűleg olyan kedvező társadalmi hatásokkal járna, mint az érdekcsoporti értékrend jobb megértése, a fokozott bizalom és tanulás; ide tartoznak az eredményes, részvételen alapuló eljárások is, pl. a természetvédelmi területek kijelölésekor;

Az idegenhonos özőnfajok elleni küzdelem

41. reméli, hogy az idegenhonos özőnfajok betelepítésének és elterjedésének a megelőzéséről és féken tartásáról szóló jövőbeli európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹³⁾ segíteni fogja a helyi és regionális önkormányzatokat ennek a helyi szintű biológiai sokféleségre, az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, az emberi egészségre és a gazdaságokra komoly veszélyt jelentő jelenségnak a kezelésében. Az idegenhonos özőnfajokra vonatkozó uniós jogi keret kapcsán és a tagállami jogszabályok és programok, valamint a határokon átnyúló kezdeményezések figyelembevételével a helyi és regionális önkormányzatok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy hatásosan lépjenek fel e fajok terjedésének figyelemmel kísérése és megakadályozása, illetve a kiirtásuk, megfékezésük és felügyeletük érdekében, továbbá ahhoz, hogy helyi ismeretekkel is támogassák a kellő egyensúly kialakulását a szóban forgó társadalmi-gazdasági és környezeti érdekek között, és előmozdítsák a probléma nagyközönség általi megértését;

⁽¹³⁾ COM(2013) 620 final jelű európai bizottsági javaslat.

A biológiai sokféleség ügyének népszerűsítése és finanszírozása

42. megjegyzi, hogy a biológiai sokféleség több ágazatot érintő probléma. A szakpolitika eredményes végrehajtásához a biológiai sokféleség megőrzését általánosan fel kell venni a tagállami, regionális és helyi kormányzás különböző területeinek (területrendezés, várostervezés, tájtervezés, mezőgazdaság, erdészet, halászat, energiaügy, éghajlatváltozás, egészségügy, szállítás, lakhatás, földhasználat stb.) a napirendjére, az EU 2020-as biológiai sokféleségi stratégiája javaslatainak és az Egyezmény aichi célkitűzéseinek megfelelően;

43. felhívja a figyelmet annak különös fontosságára, hogy valamennyi kormányzati szint elismerje és kezelje a mezőgazdasági biológiai sokféleség problémáját, tekintettel a mezőgazdaság és általában az agrár-ökoszisztéma szempontjából érdeklődésre számot tartó fajokban, fajtákban/változatokban és genetikai erőforrásokban rejlő számottevő biológiai sokféleségi potenciálra;

44. felhívja az önkormányzatokat és a tagállamokat, az EU biológiai sokféleségi stratégiájának megfelelően, hogy irányítsák az EMVA-forrásokat célzottabban a biológiai sokféleség megőrzésére, és így arra, hogy mennyiségi biológiai sokféleségi célokat foglaljanak bele a regionális vidékfejlesztési programokba, továbbá arra, hogy koherensen határozzák meg a mezőgazdasági-környezetvédelmi intézkedések célterületét és költségvetési keretét. Ebből a szempontból igencsak hasznos lenne a biológiai sokféleséggel kapcsolatos közösségi szinten irányított helyi fejlesztési kezdeményezések (pl. mezőgazdáké és erdészeké a tájkép egységének megőrzésére, vagy a genetikai erőforrások védelmére) ösztönzése;

45. arra ösztönzi a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy biztosítsák az ERFA által kínált finanszírozási lehetőségek optimális kiaknázását, mivel most először a biodiverzitás és az ökoszisztémák is szerepelnek a célkitűzések között, így további források állnak rendelkezésre a környezetbarát infrastruktúrák kiépítésének finanszírozására;

46. hangsúlyozza a LIFE program jelentőségét a helyi és regionális önkormányzatok biodiverzitással és környezetbarát infrastruktúrával kapcsolatos projektjei szempontjából, és sürgeti a nemzeti LIFE-kapcsolattartókat, hogy a LIFE-pályázatok kapcsán szorosan működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal és a regionális LIFE-kapcsolattartókkal; emellett reméli, hogy a LIFE új, integrált projekteket célzó finanszírozási kategóriája növeli a regionális léptékű projektek támogatását, és előmozdítja más uniós, tagállami és magánforrások igénybevételét; ⁽¹⁴⁾

47. bátorítja az önkormányzatokat, hogy tagállamaik támogatásával vizsgálják meg a finanszírozás újító jellegű eszközeit, így az alábbiakat: magán-/üzleti vagy közjog alá tartozó alapítványok; regionális/országos sorsjátékok, köz-magán partnerségek, szén-dioxid-megkötő erdőkre/tőzeglápok helyreállítására irányuló projektek, adójellegű ösztönzők, ökoszisztéma-szolgáltatásokért nyújtott díjak, önkéntes címkézés/tanúsítás, helyi vállalkozási partnerségek. A területrendezési és építési engedélyek kiadásából befolyó bevételeket közvetlenül olyan helyi és regionális kezdeményezésekre kellene fordítani, amelyek a biodiverzitással kapcsolatosak;

48. arra ösztönzi a helyi önkormányzatokat, hogy minden finanszírozási szinten tegyenek hatékony lépéseket annak érdekében, hogy megszűnjenek a biológiai sokféleségre káros támogatások és finanszírozási eszközök;

49. kiemeli az uniós projektek tagállami társfinanszírozásának a jelentőségét abból a szempontból, hogy az önkormányzatok pályázhassanak társfinanszírozott, uniós, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos projektekre, hogy javítsák arra való képességüket, hogy kihasználják a lehetőségeket az uniós alapok operatív programjaiban javasolt, területhez igazított biológiai sokféleséggel és környezetbarát infrastruktúrával összefüggő megoldások finanszírozására, és beruházzanak a szükséges ágazatközi kapacitásépítésbe, társfinanszírozásba és hálózatepítésbe; elismeri továbbá azon tagállami finanszírozási programok jelentőségét, amelyek a helyi és regionális önkormányzatoknak az országos biodiverzitási célok teljesítését elősegítő (kísérleti) tevékenységeit finanszírozzák;

C. Az Európai Bizottság által a biológiai sokféleséggel kapcsolatos 2020-as uniós stratégia félidei felülvizsgálata során megfontolandó elemek

50. úgy véli, hogy az Európai Bizottság félidei felülvizsgálatának számításba kellene vennie minden, a stratégia 2011-es meghirdetése és a 2015-ös félidei felülvizsgálat között bekövetkező változást, elsősorban az új pénzügyi keret és a 2014–2020-as uniós forrásokat, valamint a stratégia számos, a felülvizsgálat előtt végrehajtandó intézkedését. E tekintetben az RB határozottan egyetért a Tanács azon véleményével, amely szerint az Európai Bizottságnak további fellépéseket kellene ajánlania ⁽¹⁵⁾, tovább fokozva ezzel a stratégia végrehajtása második szakaszának eredményességét, annak biztosítása érdekében, hogy 2020-ig megvalósuljon a stratégia legfőbb célkitűzése;

⁽¹⁴⁾ CdR 86/2012 fin.

⁽¹⁵⁾ A Környezetvédelmi Tanács 2011. december 19-i ülésének következtetései.

51. egyetért az Európai Parlamenttel abban, hogy az EU által a biológiai sokféleségi célok elérésére vállalt kötelezettség döntő próbája az új, 2014–2020-as uniós forrásoknak a célra való végleges kiutalása lesz. Az első uniós stratégia kudarcát 2010-ben az okozta, hogy a biológiai sokféleség védelme nem kellő mértékben jelent meg az egyéb uniós politikákban; ⁽¹⁶⁾ E tekintetben módszerekre van szükség a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásoknak az egész uniós költségvetésben való nyomon követésére, az éghajlati kiadásokra jelenleg kialakított módszerekhez hasonlóan;

52. hangsúlyozza a környezetbarátabbá tételnek („greening”), mint a közös agrárpolitika (KAP) reformja központi elemének a jelentőségét a biológiai sokféleség céljainak eléréséhez. Elengedhetetlen, hogy a KAP félidei felülvizsgálata egyértelműbb lépést jelentsen annak biztosítása érdekében, hogy a környezetbarátabbá tétel tényleges javulásokhoz vezet a környezetvédelem terén, beleértve a biodiverzitást Európa valamennyi vidéki területén;

53. hisz abban, hogy jelentős potenciállal bír a zöld infrastruktúra, amely hatékony eszköz a biológiai sokféleség csökkenésének megállítására és az élőhelyek felaprózódásának megelőzésére, ezért reméli, hogy a stratégia felülvizsgálata kimutatja majd, mely fő elemek vizsgálандók meg az Európai Bizottság által a zöld infrastruktúráról 2017 végéig elkészítendő előrehaladási jelentésben, és főként azt szeretné, ha 2018-ban uniós jogszabályjavaslat születne a transzeurópai zöld infrastruktúrára (TEN-G) vonatkozóan, az EU 2020 utáni költségvetésének részeként, és megismétli korábbi ezzel összefüggő ajánlásait;

54. emlékeztet az Európai Bizottsághoz intézett azon kérésére ⁽¹⁷⁾, hogy jelenítsék meg az európai joganyagban azt a célt, miszerint meg kell előzni a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások bármilyen csökkenését, figyelembe véve az EU 2020-as biológiai sokféleségi stratégiájának 7.b. fellépése kapcsán végzett európai bizottsági munkát;

55. kéri az Európai Bizottságot, hogy vezessen be uniós kötelezettségvállalási/díjazási rendszert a biológiai sokféleség kapcsán eredményeket elérő városok és régiók számára, valamint fórumot, amelyen az európai helyi és regionális önkormányzatok beszámolhatnak sikeres és számottevő hozzájárulásukról az EU biológiai sokféleségi stratégiájának megvalósításához. Az RB elismeri ennek kapcsán az új Natura 2000 díjat, amely az érdekeltek széles körét célozza;

56. kéri, hogy az Európai Biodiverzitási Információs Rendszerben (BISE) növeljék az ökoszisztéma-szolgáltatások lokalizáltabb, részletesebb adatainak és más nyomonkövetési adatoknak az elérhetőségét úgy, hogy beépítik a regionális biodiverzitási megfigyelőközpontok által gyűjtött adatokat és a városspecifikus aggregált adatokat (pl. az uniós városok értékelését a városi biodiverzitási mutató/szingapúri mutató alapján) is, ennek célja a városok és régiók közti adat- és információcsere előmozdítása, az uniós szakpolitikai iránymutatások régióspecifikusabbá tétele, valamint a regionális/helyi szintű fejlesztésekről szóló jelentéstétel megkönnyítése egész Európában;

57. rámutat arra, hogy eredményesen folytatandó az EU által a főbb partnerekkel a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban megkezdett párbeszéd és együttműködés, hogy segítse őket olyan szakpolitikák kidolgozásában, illetve a meglévők olyan kiigazításában, hogy teljesíthessék a 2020-as biológiai sokféleségi célkitűzéseket. Az uniós önkormányzatok képesek megadni azt a támogatást, amelyre az Unión kívülieknek szükségük van ahhoz, hogy előmozdítsák az uniós és globális biológiai sokféleségi célok elérését, ismereteik és bevált gyakorlataik megosztása révén, valamint az RB illetékes konzultatív vegyes bizottságain és munkacsoportjain, továbbá az ARLEM-en és a CORLEAP-en keresztül; Az RB arra hívja fel e tekintetben az Európai Bizottságot, hogy újonnan létrehozott „Biodiverzitás az életért” (B4Life) nevű eszközének révén ösztönözze a decentralizált fejlesztési együttműködést az EU és a fejlődő országok helyi és regionális önkormányzatai között;

58. kéri, hogy az uniós stratégia ismerje el a helyi önkormányzatokat mint kulcsfontosságú partnereket részvételét a BEST kezdeményezésben, amely előmozdítja az egyedi biológiai sokféleség megőrzését és fenntartható használatát az EU legkülső régióiban, valamint tengerentúli országaiban és területein, és biztosítson ehhez további támogatást;

D. Az Európai Bizottság által a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek az Egyezmény X/22. sz. határozatáról a későbbiekben küldendő jelentésében fontolóra veendő elemek

59. kéri az Európai Bizottságot annak hangsúlyozására, hogy számottevő jelentőséget tulajdonít az Egyezmény X/22. sz. határozatának és európai végrehajtásának;

⁽¹⁶⁾ 2011/2307 (INI) jelű európai parlamenti állásfoglalás.

⁽¹⁷⁾ CDR4577-2013_00_00_TRA_AC.

60. kéri továbbá az Európai Bizottságot, mutasson rá, hogy egyetértés alakult ki az EU-ban annak kapcsán, hogy az uniós intézményeknek, a tagállamoknak és az önkormányzatoknak többszintű és integrált együttműködési megközelítést kell határozottan alkalmazniuk ahhoz, hogy megvalósuljanak az aichi biológiai sokféleségi célkitűzések és az EU biológiai sokféleségi stratégiájának kapcsolódó céljai. Jóllehet már történt jelentékeny előrehaladás a fentiek elérése felé, és a tagállamokban számos helyes gyakorlat létezik, úgy érezzük, hogy a többszintű együttműködés és kormányzás folyamata továbbra sem terjedt el kellőképpen EU-szerte, és ezért tovább javítandó;

61. kéri az Európai Bizottságot, ismerje el jelentésében, hogy több uniós önkormányzat is aktívan részt vesz a biológiai sokféleséggel összefüggő globális fellépésekben és hálózatokban, és így az Egyezmény X/22. sz. határozata értelmében felállított tanácsadó bizottságokban, mint például a nemzeti alatti szintű kormányzatokkal foglalkozó tanácsadó bizottság, vagy a biológiai sokféleség megőrzését célzó helyi és egyéb nemzeti szint alatti fellépésre létrehozott világszövetség városokkal foglalkozó tanácsadó bizottsága;

62. elismeri, hogy az Európai Bizottság hozzájárul az Egyezmény X/22. sz. határozatának végrehajtásához az alábbiakon keresztül: jelen előretekintő vélemény és a kapcsolódó RB-tanulmány tárgyában folytatott együttműködés, az RB bevonása az EU-stratégia közös végrehajtási keretébe, emellett például a kapacitásépítés és a bevált gyakorlatok megosztása támogatása a LIFE és az Interreg programon át, továbbá új lehetőségek kínálása az új biogeográfiai folyamat és a hozzá kötődő Natura 2000 fórum keretében;

63. bátorítja az Európai Bizottságot, hogy foglalja bele a helyi és regionális önkormányzatok által az EU külső tevékenységében betöltött egyedi szerepet az Egyezmény részes feleinek a X/22. sz. határozatról tett jelentésében, mivel ez az egyik fő fellépés, amelyet az Európai Bizottság/EU a jövőben tovább szeretne hangsúlyozni abból a célból, hogy az RB-vel együttműködésben további módjait tárja fel az EU, a szomszédos és a fejlődő országok önkormányzatai között a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák fenntartható kezelése terén, az Egyezmény X/22. sz. határozata (g) intézkedése tárgyában folyó decentralizált együttműködés támogatására.

Brüsszel, 2014. június 26.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

A Régiók Bizottsága véleménye – Az uniós költségvetés végrehajtása

(2014/C 271/10)

Előadó Adam STRUZIK (PL/EPP), Mazóvia vajdaság elnöke**I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. felhívja a figyelmet arra, hogy első alkalommal készít véleményt az uniós költségvetés végrehajtásának tárgyában, mégpedig azzal a céllal, hogy mind a jelenlegi pénzügyi tervvel, mind pedig a 2014–2020-as évekkel összefüggésben ismertesse a helyi és regionális önkormányzatok álláspontját;
2. megállapítja, hogy az uniós költségvetés végrehajtásáról szóló vélemény színvonalának javítása érdekében felmérés készült a helyi és regionális önkormányzatok körében,⁽¹⁾ amelyre nagyon sok válasz érkezett; ez is tükrözi az ezzel a témával kapcsolatos érdeklődést, valamint azt, hogy igény van a problémák megoldásának felkutatásában és a területi megközelítésben rejlő potenciál kihasználásában történő együttműködésre;
3. kiemeli, hogy az uniós költségvetés igen fontos eszköz az uniós célkitűzések elérésének elősegítése szempontjából. Jelenleg különösen nagy szükség van szerepének hangsúlyozására a sok ország államháztartását még mindig sújtó válság miatt, valamint azért, mert ösztönözni kell az európai gazdaság versenyképességének támogatását, a munkahelyteremtést és a közös európai értékeket;
4. megjegyzi, hogy az uniós költségvetés forrásokat biztosít az Európai Unió legmagasabb politikai szinteken (a Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által) elfogadott és a Szerződésekben rögzített céljainak eléréséhez, egyúttal azonban elengedhetetlen a közpolitikai célkitűzések tagállami megvalósításához, illetve a helyi és regionális önkormányzatok intézkedéseire nyújtott támogatás szempontjából is. Ezzel összefüggésben úgy véli, hogy egy eredményorientáltabb szemlélet elő fogja segíteni a különböző uniós területek eltérő helyzetét tükröző célok és eszközök jobb megválasztását, egyúttal hozzájárul ahhoz, hogy sikeresebb és hatékonyabb legyen az uniós költségvetés;
5. úgy véli, hogy az uniós költségvetés végrehajtásában a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen kedvezményezettként és az uniós alapok kezelőiként vesznek részt, a költségvetés helyi és regionális szintű végrehajtásának felelősségében azonban a tagállamok, az Európai Bizottság és a többi európai intézmény is osztozik;
6. megelégedéssel nyugtázza, hogy a 2014–2020-as tervezési időszak jogi rendelkezéseivel összhangban megerősítették a területi dimenzió szerepét az európai szakpolitikák megvalósításában, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok szerepe is tovább fog nőni az uniós költségvetés végrehajtásában;
7. e vélemény a helyi és regionális önkormányzatok szempontjából legnagyobb jelentőséggel bíró alapokra összpontosít, és ezeken belül is elsősorban az európai strukturális és beruházási alapokra: az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA), a Kohéziós Alapra, az Európai Szociális Alapra (ESZA), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra (EMVA) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra (ETHA). Emellett azonban arra is rámutat, hogy a HORIZONT 2020-hoz hasonló alapok is jelentős szerepet játszanak az európai, országos, regionális és helyi szinten meghatározott fejlesztési célok elérésében;

A költségvetés végrehajtásának üteme

8. úgy véli, hogy tekintettel a jelenlegi társadalmi-gazdasági helyzetre, a 2007–2013-as uniós alapokra vonatkozó keret szabályozásnak a tervezettnél későbbi elfogadására, valamint arra, hogy sok uniós politikát a rövid távú kínálati hatás ösztönzése helyett a hosszú távú strukturális célkitűzések teljesítésének céljával fogalmaztak meg, az uniós költségvetés végrehajtásának ütemét kielégítőnek kell tekinteni;
9. aggodalmának ad hangot, hogy bár az uniós költségvetés végrehajtásának sebessége általában véve kielégítő, jelentős eltérések tapasztalhatóak a tagállamok és a különböző alapok között a költségvetés végrehajtásának ütemét tekintve;

⁽¹⁾ Az online felmérés eredményei/konzultáció az uniós költségvetés végrehajtásáról, Régiók Bizottsága; E2 osztály – Szubszidiaritási hálózat/az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platform/Polgármesterek Szövetsége/EGTC. Az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platform csapata.

10. úgy véli, hogy a költségvetés végrehajtási sebességének tagállamok között tapasztalható eltérései számos tényezőre vezethetők vissza, és ezek közül csak néhány kapcsolódik közvetlenül a kiadások helyi és regionális önkormányzatok szintjén történő végrehajtásához. Az uniós költségvetés végrehajtásának sebességére hatást gyakoroló tényezők közé a következők tartoznak:

- az egyes tagállamok irányítási rendszereinek hatékonysága,
- az egyes alapok eljárási szabályai közötti eltérések és ezek összetettségének foka,
- a nemzeti jogalkotási keretrendszerek minősége,
- a társfinanszírozás céljából rendelkezésre álló pénzügyi források hozzáférhetősége,
- a közigazgatási kapacitás,
- a koordinációs, a többszintű kormányzást szolgáló és a partnerségi rendszerek hatékonysága;

11. megállapítja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok véleménye szerint európai szinten a tagállamok gyakorolják a legnagyobb hatást az uniós költségvetés végrehajtásának sebességére, az uniós költségvetésből társfinanszírozott projektek megvalósításának gyorsaságát azonban a helyi és regionális önkormányzatok adminisztratív kapacitásai befolyásolják a legnagyobb mértékben, amit a társfinanszírozásra szolgáló (állami és nemzeti) források hozzáférhetősége és az egyes alapok szabályainak bonyolultsági foka követ;

12. ezzel összefüggésben megállapítja, hogy csak részben indokoltak azok a panaszok, amelyek szerint az uniós költségvetésből társfinanszírozott projektek lassú megvalósítása a helyi és regionális önkormányzatok nem kielégítő adminisztratív kapacitásának tulajdonítható. A helyi és regionális önkormányzatok tudatában vannak adminisztratív kapacitásuk gyakran nem kielégítő voltának, de az uniós alapok helyi és regionális szintű végrehajtásának sebességét azok az ügyek is befolyásolják, amelyek a tagállamok és az Európai Bizottság hatáskörébe tartoznak;

13. a fentiekkel összefüggésben felkéri a tagállamokat, hogy az operatív programok és az egyes végrehajtási megoldások előkészítésekor jobban működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal és szorosabban koordinálják velük intézkedéseiket annak érdekében, hogy biztosítható legyen az uniós alapok végrehajtásának maximális sebessége és minősége, valamint a kedvezményezettek terheinek minimalizálása;

14. felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy az új pénzügyi tervvel összefüggésben tanúsítsanak aktívabb magatartást, ennek keretében pedig az uniós költségvetés végrehajtása sebességének és minőségének fokozása érdekében biztosítsanak információs és képzési programokat a helyi és regionális önkormányzatok számára;

15. utal arra, hogy a költségvetés végrehajtásának sebességét az Európai Bizottság által meghatározott, a bevált gyakorlatokra vonatkozó projektek is befolyásolhatják, különösképpen azokon a területeken, amelyek sok alapot, programot és partnert összefogó, integrált megközelítést tesznek szükségessé, ideértve az integrált területi beruházásokhoz (ITB) vagy a közösségi szinten irányított helyi fejlesztésekhez hasonló új eszközök keretében megvalósított programokat;

16. emellett olyan egyéb lehetőségekre is felhívja a figyelmet, amelyekkel a helyi és regionális önkormányzatok szintjén fokozható az EU által társfinanszírozott projektek megvalósításának sebessége:

- nagyobb figyelmet kell fordítani a kedvezményezettekkel szembeni eljárások egyszerűsítésére,
- biztosítani kell, hogy a tagállamok határidőre teljesítsék azokat az előzetes feltételeket, amelyek az esetek többségében kívül esnek a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörén,
- az egyszerűsített költséglehetőségek szélesebb körű alkalmazása,
- az uniós társfinanszírozás lehető legnagyobb arányú felhasználása,
- egyszerűsített hozzáférés a nemzeti, a magán- és az EBB által biztosított egyéb finanszírozási eszközökhöz,
- az Európai Bizottságnak mérlegelnie kell a mentességet azon kötelezettség alól, hogy az államháztartási hiány kiszámításakor az uniós projektek társfinanszírozását is figyelembe kell venni;

17. meggyőződésének ad hangot, hogy az európai strukturális és beruházási alapokra vonatkozó új szabályozás kedvező hatást gyakorol az EU által társfinanszírozott projektek megvalósításának sebességére a helyi és regionális önkormányzatok szintjén. A 2014–2020-as tervezési időszak elindítását előkészítő jelenlegi szakaszban nem lehet azonban megbecsülni ennek a gyorsulásnak a mértékét, sem azt, hogy milyen területeken kerül majd erre sor;

18. üdvözli az Európai Bizottság „Véglegesített egyszerűsítési eredménytábla a 2014–2020 közötti többéves pénzügyi kerethez” című közleményének ⁽²⁾ közzétételét;

19. a következő (2020 utáni) tervezési időszakkal kapcsolatban szükségesnek tartja, hogy javuljon annak a párbeszédnek a minősége és hatékonysága, amelyet az európai intézmények és a tagállamok részvételével folytatnak, annak érdekében, hogy megfelelő időben előterjesszék a rendeletervezeteket, lefolytassák a tárgyalásokat és lezárják a jogalkotási javaslatokról szóló vitát ahhoz, hogy 2021 elején meg lehessen kezdeni az uniós költségvetés végrehajtását;

20. megállapítja, hogy nem állnak rendelkezésre teljes statisztikai adatok a helyi és regionális önkormányzatoknak az uniós költségvetés végrehajtásában való részvételéről. Ezért felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy rendszeresen tegyék közzé az erre a tárgyra vonatkozó adatokat (az éves végrehajtási jelentésekben és az időszakos kohéziós jelentésben is), valamint hogy e témában rendszeresen készítsenek felméréseket, amelyek megtárgyalásába a Régiók Bizottságát is be kell vonni;

Hibaszint és az irányításhoz kötődő egyéb kérdések

21. rámutat arra, hogy az Európai Bizottság és az Európai Számvevőszék adatai alapján a hibák főleg a következő területeken következnek be:

— a kiadások nem támogatható volta,

— a közbeszerzési szabályoknak való meg nem felelés;

22. megjegyzi, hogy a kohéziós kiadások auditjához kapcsolódó ellenőrzések költsége 860 millió euróra becsülhető, ami az ERFA, a Kohéziós Alap és az ESZA költségvetésének 0,2 %-át tesz ki ⁽³⁾;

23. üdvözli, hogy 2009 óta a Számvevőszék azt állapította meg, hogy a 2007–2013-as tervezési időszakban tapasztalt, kohéziós kiadásokkal kapcsolatos szabálytalanságok szintje egyértelműen alacsonyabb a 2000–2006-os időszakban megfigyelt szintnél ⁽⁴⁾;

24. úgy véli, hogy az ezeken a területeken előforduló hibák szintje nem a pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos csalást (trükközést), hanem azt tükrözi, hogy mennyire képesek a kedvezményezettek csoportjai, pl. a helyi és regionális önkormányzatok az elfogadott szabályoknak megfelelni, illetve hogy milyen a nemzeti és uniós koordinációs, ellenőrzési és irányítási rendszerek minősége;

25. ezzel összefüggésben megállapítja, hogy a hibák számának e két területen való csökkenése a helyi és regionális önkormányzatok, a tagállamok, az Európai Bizottság és a többi uniós intézmény közötti együttműködéstől függ. Ezért az együttműködés megerősítésére szólít fel, nemcsak az EU által társfinanszírozott programok és projektek megvalósítása során, hanem a jogszabályok és az iránymutatások elkészítésekor is. Rámutat arra, hogy az Európai Bizottság szolgálatainak már a programok és projektek elindítása előtt – és nem csupán ezek végrehajtása során – ellenőrizniük kell a nemzeti rendszerek uniós joggal való összhangját a jogosultság és a közbeszerzések vonatkozásában;

26. emlékeztet arra, hogy a szabálytalanságok feltárása nyomán pénzügyi korrekciókat alkalmaznak, ami nemcsak az uniós alapok végrehajtásának sebességét befolyásolja, hanem csökkenti az elvárt eredmények elérésének valószínűségét is;

27. üdvözli, hogy az új tervezési időszakban rugalmasabban alkalmazzák majd a kiadások támogathatóságának szabályait. Ezzel összefüggésben különösen kedvezően kell megítélni az ESZA keretébe tartozó javaslatokat, amelyek a tényleges költségek visszatérítése helyett az átalányösszegű kifizetések és a rögzített ráták szélesebb körű alkalmazását teszik lehetővé. A kedvezményezettre háruló adminisztratív teher csökkenése miatt ez várhatóan kedvezően fog hatni, feltéve, hogy az Európai Bizottság figyelmesen nyomon követi a helyzetet, hogy azokat a tagállamokat, amelyek haboznak, a javasolt egyszerűsített mechanizmus alkalmazására bátorítsa;

⁽²⁾ COM(2014) 114 final, 2014. március 3.

⁽³⁾ Ugyanott, 43. és 45. oldal.

⁽⁴⁾ Vö.: Martin Weber, Chrysoula Latopoulou and Jorge Guevara López: „The Cost of Control’ of Auditing Cohesion Expenditure”, EStIF 1/2014, 39. o.

28. mivel a közbeszerzési projektek esetében nem alkalmazzák az egyszerűsített költségeket, felkéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a hasonló egyszerűsítések bevezetésének lehetőségét az ESZA-tól eltérő alapokból finanszírozott projektek esetében is;

29. elismeri azokat az eddigi lépéseket, amelyeket az összes európai strukturális és beruházási alap szabályainak és eljárásainak összehangolása irányába tettek, megállapítja azonban, hogy nagy a bizonytalanság a helyi és regionális önkormányzatok körében a tekintetben, hogy milyen hatást gyakorol majd az új szabályozás a végrehajtás egyszerűsítésére, valamint az európai strukturális és beruházási alapok és más alapok, például a HORIZONT 2020 közötti koordináció megerősítésére. Ez rámutat annak szükségességére, hogy az Európai Bizottság, az Európai Számvevőszék és a tagállamok információs és képzési programokat szervezzenek, többek között az egyszerűsített költségmodellek alkalmazásának népszerűsítésére⁽⁵⁾;

30. megállapítja, hogy ritkábban fordulnának elő szabálytalanságok, ha az összes európai strukturális és beruházási alapra vonatkozóan közös alapszabályokat állapítanának meg, illetve ha a tagállamok a konkrét helyi igények figyelembevételével kidolgoznák a kiadások támogathatóságára vonatkozó saját előírásait;

31. az ellenőrzési rendszerekkel kapcsolatban azt javasolja, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet a különböző irányítási és auditálási intézmények – országos és regionális testületek, Európai Bizottság, Európai Számvevőszék – által végzett ellenőrzések koordinálására. Emlékeztet arra, hogy az ellenőrzéseknek teljesíteniük kell feladatukat, vagyis javítaniuk kell a projektek végrehajtásának minőségét. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok véleménye szerint a pénzügyi korrekciók gyakran nem állnak arányban az elkövetett szabálytalanságokkal;

32. aggodalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az adminisztratív kapacitás és az erőforrások hiánya miatt az ellenőrző hatóságok audittevékenységeiket egyre gyakrabban magánszektorbeli auditcégekkel végeztetik (48 %), és ezáltal növelik az ellenőrzés közzsféra által viselendő összköltségeit, és elvesztik a projektek tervezésére gyakorolt befolyásukat;

Az uniós költségvetés likviditása és a pénzügyi tervezés kérdései

33. úgy véli, hogy az uniós költségvetés tekintetében évről-évre egyre nagyobb gondot jelent a tagállamokból érkező bevételek stabil áramlásának biztosítása. Ez a minden költségvetési év végén jelentkező, egyre nagyobb számú ki nem fizetett követelésre vezethető vissza;

34. úgy véli, hogy e probléma jelentős hatást gyakorolhat a helyi és regionális önkormányzatok tevékenységére, mivel hosszabb ideig kell a költségek visszatérítésére várni, ami különösen a válság által leginkább sújtott országokban kelt aggodalmakat;

35. megállapítja, hogy az uniós költségvetés szintjén jelentkező, növekvő számú ki nem fizetett követelés okai a következők:

— a tagállamoknak az éves kiadásaik pontos megtervezésével kapcsolatos nehézségei, valamint a kifizetési előirányzatok Európai Bizottság általi nagyon mechanikus tervezése,

— az egyes tagállamoknak az uniós költségvetés éves kiadásaihoz való hozzájárulásával kapcsolatos viták;

36. aggodalommal állapítja meg, hogy ez egy olyan helyzethez vezethet, amelyben nőne a RAL⁽⁶⁾ összege. Ez a probléma főleg a kohéziós politikát és a vidékfejlesztést érinti. Feltételezve, hogy a kötelezettségvállalás automatikus visszavonására vonatkozó szabály alkalmazása elvileg nem vezet a tagállamok költségvetési előirányzatainak jelentős elvesztéséhez, a 2014. és 2015. évi uniós költségvetés jelentős növelésére lehet szükség;

37. úgy véli, hogy a kötelezettségvállalás automatikus visszavonására vonatkozó szabály N+3 évre történő meghosszabbítása az új tervezési időszakban potenciálisan a fennálló kötelezettségvállalások még magasabb szintjéhez vezethet. Ez azonban nem jelenthet ösztönzést az Európai Bizottság számára arra, hogy még több forrást vonjon vissza, hanem inkább azt kell érzékeltetnie, hogy a pénzügyi tervezést az összes – helyi, nemzeti és uniós – szinten is javítani kell;

⁽⁵⁾ Lásd a Számvevőszék éves jelentését a 2012-es pénzügyi év költségvetésének végrehajtásával kapcsolatban, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.331.01.0001.01.ENG.

⁽⁶⁾ RAL: „reste à liquider” (az angolban általánosan használt francia kifejezés), amelynek jelentése: fennálló kötelezettségvállalások. A kötelezettségvállalások szintje és a vonatkozó éves kifizetések szintje közötti különbség jelenti az adott évre vonatkozó pótlólagos RAL-t.

38. véleménye szerint a helyi és regionális szintű pénzügyi tervezés javításának kedvező módja egyrészt a nagyobb átláthatóság biztosítása lenne a tekintetben, hogy miként használják fel a kedvezményezettek azokat az előlegeket, amelyeket az Európai Bizottság tesz hozzáférhetővé a tagállamok számára, másrészt a kedvezményezetteknek történő kifizetések 90 napos határidejének belefoglalása a kohéziós politikára vonatkozó új szabályokba;

Eredményorientáltság

39. úgy véli, hogy az uniós források felhasználásának eredményei mindig sokkal világosabban láthatók helyi és regionális összefüggésben, mint makrogazdasági szinten. Nagyon gyakran azonban amiatt, hogy az elemzések nem kielégítő minőségűek és a figyelem a tervezett célok elérésének vizsgálata helyett a kiadások eszközzésének sebességére irányul, lehetetlen pontosan kimutatni azt a hatást, amelyet az uniós költségvetés Európa, az egyes tagállamok és régiók fejlődésére gyakorol;

40. ezzel összefüggésben elégedettséggel fogadja, hogy a 2014–2020-as tervezési időszakban valamennyi uniós alap, ezen belül pedig főképpen az európai strukturális és beruházási alapok célorientáltabbak lesznek. A felmérés eredményei szerint ennek köszönhetően a tematikusan és területileg célzott intézkedéseken keresztül lehetővé válik majd az uniós alapok hatékonyabb felhasználása, valamint az uniós célkitűzések nagyobb fokú megvalósítása;

41. úgy véli, hogy a nagyobb fokú célorientáltság annak biztosításával érhető el, hogy a kitűzött célok, teljesítménymutatók, eredménymérési keretek, valamint nyomonkövetési és értékelési rendszerek logikus módon kapcsolódjanak egymáshoz;

42. megállapítja azonban, hogy a fokozottabb célorientáltságra vonatkozó elgondolást akkor lehet majd csak teljességgel kihasználni, ha magas színvonalú lesz a célok, mutatók és ezek értékeinek operatív programok szintjén történő kitűzésének folyamata, és nem csupán az európai, de specifikusan a regionális különbözőségeknek megfelelő célokat is tükrözni fogja;

43. tekintettel az uniós költségvetés célorientáltabb jellegének jelentőségére és újdonságára, arra kéri az Európai Bizottságot, hogy indítson tájékoztatási és képzési programokat, melyek a célok kitűzésével, a mutatók és a hozzájuk rendelt értékek meghatározásával, valamint az eredménymérési keretek kidolgozásával foglalkoznak. Rámutat arra, hogy tovább kell javítani a tagállamokbeli nyomonkövetési és értékelési rendszereket, figyelembe véve a helyi és regionális önkormányzatok szerepét és szükségleteit;

44. megállapítja, hogy a fokozottabb célorientáltságra vonatkozó elgondolás sikere szempontjából nagy jelentőséggel fog bírni az operatív programokkal kapcsolatos tárgyalások minősége, amelyeket az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak is kölcsönös tanulási folyamatként kell kezelniük;

45. újfent hangoztatja abbéli aggodalmát, hogy a növekedésre és munkahelyteremtésre, valamint vidékfejlesztésre előirányzott beruházásokra vonatkozó kohéziós költségvetés 6 %-át kitevő teljesítménytartalék nem megfelelő eszköz e követelmények teljesítéséhez;

A helyi és regionális önkormányzatok bevonása a stratégiai vitákba

46. úgy véli, hogy az uniós alapok hasznosságának és hatékonyságának növelése csak az összes érintett fél aktív közreműködésével valósítható meg, főként azokéval, akik a kiadások többségéért felelősek, ugyanakkor pedig a legnagyobb mértékben járulnak hozzá az uniós politikák célkitűzéseinek eléréséhez, különösképpen ideértve a helyi és regionális önkormányzatokat;

47. a felmérés eredményeivel összhangban kijelenti, hogy kész aktívan közreműködni a legfontosabb uniós szintű tárgyalásokban, valamint a tagállamok és az uniós intézmények hiteles partnere kíván lenni az uniós költségvetés előkészítésében és végrehajtásában. Első helyen kell megemlíteni, hogy nagyobb mértékben részt kíván venni a többi uniós intézmény munkájában, ideértve a (jelen dokumentumhoz hasonló) saját kezdeményezésű vélemények, elemzések és jelentések elkészítését azokban a témákban, amelyek a legfontosabbak az uniós polgárok számára.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Michel LEBRUN

A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU 2015. évi költségvetésének tervezete

(2014/C 271/11)

Előadó Agnès DURDU (LU/ALDE), Wincrange községi tanácsának tagja**I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. kiemeli, hogy ez a vélemény az EU költségvetésének III. szakaszáról szól, és nem foglalkozik az V. fejezet alá tartozó igazgatási kiadásokkal;
2. emlékeztet arra, hogy másodszor készít saját kezdeményezésszerű véleményt az EU éves költségvetési eljárása tárgyában;
3. hangsúlyozza, hogy az EU éves költségvetésének összeállítása közvetlen hatással van a helyi és regionális önkormányzatokra és költségvetésükre, illetve politikai és stratégiai jellegű folyamat;
4. sajnálja, hogy a 2014 és 2020 közötti többéves pénzügyi keretet (MFF) az előző, 2007–2013 közötti időszakra vonatkozóhoz képest hat hónapos késéssel fogadták el, és megállapítja, hogy ennek következményei lesznek a kötelezettségvállalási előirányzatok felhasználása és a kifizetések középtávú alakulása terén;
5. sajnálatosnak tartja, hogy az Európai Bizottság a 2015. évi éves költségvetésre vonatkozó javaslatát csak június 11-én fogadta el, azaz az év folyamán majdnem 2 hónappal később, mint azt 2013-ban és 2014-ben tette. Ez a halasztás megnehezíti a különféle érdekcsoportok, köztük a Régiók Bizottsága lehetőségeit arra, hogy a tanácsi állásfoglalást megelőzően idejében véleményt nyilvánítsanak;
6. sajnálatosnak tartja, hogy hiányoznak azok a statisztikai adatok, amelyek lehetővé teszik, hogy a Régiók Bizottsága betöltsen konzultatív szerepét és összehasonlító elemzést végezzen a tagállamokat illetően. A megfelelő adatokkal az RB jobban feltárhatná a többszintű kormányzás erősségeit és gyengeségeit, valamint javaslatokat tehetne az EU költségvetésének optimális felhasználása érdekében;
7. ennek megfelelően szeretné, ha az Európai Bizottság rendszeresen tájékoztatná az EU költségvetésének végrehajtásáról;
8. megismétli ezenkívül azt a kérését, hogy az Európai Bizottság a lehető legrövidebb időn belül bocsássa rendelkezésre az alábbiakat:
 - a. konszolidált adatok a szubnacionális önkormányzatok által kapott pénzüsségekről;
 - b. konszolidált adatok a fennálló kötelezettségvállalásokról költségvetési tételenként és programonként;
 - c. a fennálló kötelezettségvállalások bontása nemcsak országonként, hanem a kedvezményezettek kategóriái szerint is (nemzeti hatóságok vs. szubnacionális hatóságok);
 - d. a megosztott irányítás keretében végrehajtott uniós programok társfinanszírozásához a nemzeti és szubnacionális hatóságoktól származó pénzeszközök összege;
9. rámutat, hogy az utóbbi években jelentős számú költségvetés-módosítás készült, és úgy véli, hogy ezek miatt sérül az éves költségvetésekkel kapcsolatos hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és az átláthatóság;
10. felkéri az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy az eljárás érthetőségének és átláthatóságának, valamint a demokratikus ellenőrzési folyamatnak a megkönnyítése érdekében harmonizálják a költségvetés-tervezetekben bekövetkező módosítások előterjesztésének módját;

A 2015. évi költségvetés jelentősége az aktuális helyzetben

11. emlékeztet arra, hogy annak ellenére, hogy mutatkoznak bizonyos jelei a gazdaság talpra állásának, az EU tagállamainak többségében továbbra is válság van, és a nemzeti és szubnacionális szintű kormányzatok költségvetési megszorításokkal szembesülnek; hangsúlyozza, hogy a 2015. évi költségvetés számottevő szerepet tölthet be a gazdasági fellendülés trendjének megerősítésében, az Európa jövője érdekében szükséges beruházások végrehajtásában és a válság által az európai polgárokra kifejtett hatás csökkentésében;

12. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az unióbeli gazdasági fellendülés és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén meghatározó szerepet töltenek be, mivel a közkiadások egyharmadát és a közberuházások kétharmadát ők valósítják meg, illetve jelentős mértékben vesznek részt az EU költségvetésének kezelésében és/vagy felhasználásában. Ez is indokolja az európai költségvetés közvetlen hatását a helyi és regionális önkormányzatok költségvetésére, és illusztrálja azt, hogy milyen káros hatással lehet a realgazdaságra a kötelezettségvállalási előirányzatok átvitele;

13. megjegyzi, hogy az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek elérése felé mutató eredmények kiábrándítóak, és hogy a 2015. évi költségvetésnek meghatározó szerepe van ezeknek a céloknak az elérésében;

14. kiemeli, hogy a 2014-ben, a többéves pénzügyi keret első évében teljesített új kötelezettségvállalások alacsonyak lesznek, és 2015, mivel az az MFF második éve, meghatározó szerepet tölt be a 2014–2020 közötti új többéves programok sikerében. Emlékeztet, hogy az új, 2015-ös eljárásban a kötelezettségvállalások felhasználása várhatóan alacsony lesz, amit különösen súlyosbít az n+3 szabály. Felkéri ezért az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a régiók bevonásával mielőbb hagyják jóvá az összes partnerségi megállapodást és operatív programot, hogy lehetővé tegyék gyors megvalósításukat;

15. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a lehető legnagyobb mértékben előrehozzák a beruházásokat, csökkentendő az időszak végére történő koncentrálódás káros hatásait, és sajnálja, hogy az Európai Bizottság által már tervbe vett programokon kívüli kezdeményezésekkel (mint amilyen a fiatalok foglalkoztatására vonatkozó, a Horizont 2020, az Erasmus+ és a COSME) kapcsolatos előirányzatok előreütemezését nem tervezi az Európai Bizottság. Ez az előrehozatal érinthetne más, központosított irányítású programokat is, amilyen például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (és különösen az energiahálózatok), ugyanis a decentralizált irányítású programok végrehajtása időigényes, és ezért nem hozható előre 2014–2015-re;

16. jelentősnek tartja a fiatalok munkanélküliségének problémáját, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy tisztázza a fiatalok foglalkoztatására irányuló kezdeményezésre szánt és 2014–2015-re koncentrálandó 6 milliárd euro kiutalásának módját, valamint az ifjúsági garancia megvalósítását szolgáló partnerségi megállapodások és nemzeti tervek közötti kapcsolatot. Kétségeinek ad hangot azt illetően, hogy a 6 milliárd eurót fel lehet-e használni 2014–2015 folyamán, mivel az operatív programok elfogadása késedelmet szenvedett és kevés tagállam választotta a kiadások előreütemezését 2013. szeptember 1-jére; hangsúlyozza ennek kapcsán, hogy 2015 elején be kell számolni az e kezdeményezés terén elért eredményekről. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy tisztázza, milyen összegeket irányoz elő ennek a hosszú távú kihívásnak 2016-tól kezdve, és osztja az Európai Parlament álláspontját, amely szerint minden finanszírozási lehetőséget – köztük a többéves pénzügyi keret bizonyos kötelezettségvállalásokra létrehozandó globális tartalékát – meg kell vizsgálni, hogy biztosítható legyen ennek a költségvetési tételnek a fenntartása 2015 után is;

17. kéri külön költségvetési tétel létrehozását az adriai és jón-tengeri térség makrorégiójai számára biztosítandó technikai segítségnyújtáshoz, a balti-tengeri és a dunai makrorégió számára 2014-ben létrehozott költségvetési tétel mintájára, makrorégióként 2,5 millió euro kötelezettségvállalási előirányzat és kifizetés mellett;

Nyomás alatt álló kifizetési előirányzatok

18. sajnálatosnak tartja a kifizetetlen számlák felgyülemlését (2013-ban csak a három strukturális alap és a Kohéziós Alap kapcsán 23,4 milliárd euro); sajnálja, hogy ez a jelenség az utóbbi években mind nagyobb méreteket ölt. Megjegyzi, hogy elfogadhatatlan, hogy az Európai Bizottság ne tudja teljesíteni kötelezettségvállalásait és hogy a jogosultak elegendő előirányzat hiányában ne kapják meg költségtérítésüket. Örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság az MFF által 2015-re tervbe vett összes kifizetési előirányzat felhasználását javasolja. Határozottan aggódik azonban az előirányzatok elégtelen összege és a cash-flow korlátok miatt, amelyek miatt a Bizottság valószínűleg nem fogja tudni gyorsan teljesíteni az összes kifizetési kérelmet, ami számottevő problémákat okozhat a régiókban;

19. sajnálja, hogy a kifizetési előirányzatok felső küszöbe megakadályozza az EU-t abban, hogy megoldja a sürgősségi helyzeteket, amint azt a humanitárius politika területén is láthattuk, ahol a humanitárius szervezetek munkáját nehezíti a kifizetések késedelmessége. 2013 végén az ilyen szervezetek felé ki nem fizetett számlák végösszege elérte a 160 millió eurót;

20. aggodalmának ad hangot a kötelezettségvállalási és a kifizetési előirányzatok összege közötti szakadék miatt, miközben a fennálló kötelezettségvállalások mértéke gyorsan növekszik. Helyteleníti az EU költségvetésének strukturális hiányát és kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki világos cselekvési tervet azzal a céllal, hogy a költségvetési egyensúly a 2014–2020 közötti költségvetési eljárás végére visszaálljon. E témában utal az RB által az EU költségvetésének végrehajtásáról készített véleményre (előadó: Adam STRUZIK);

21. örömmel fogadja, hogy a 2015. évi költségvetés-tervezet a 2014. évhez hasonlóan nagy jelentőséget tulajdonít a 2007–2013 közötti időszakban teljesített kötelezettségvállalások kifizetésének annak érdekében, hogy elkerüljük a kifizetési hátralékok felgyülemlesztését és a 2014–2020 közötti időszakban 2016-tól kezdve a lehető legnagyobb mértékben teljesíteni tudjuk a kifizetéseket;

22. javasolja, hogy kapjon prioritást azon tagállamok költségtérítése, amelyek a leginkább megszenvedték a válságot és amelyekről az EU jelentős erőfeszítéseket kért az államadósság és a költségvetési egyensúlyhiányok leszorítása érdekében, illetve amelyeknek a legnagyobb szükségük van az EU támogatására ahhoz, hogy segítsék a növekedést és a leginkább kiszolgáltatott polgáraikat;

23. sajnálattal állapítja meg, hogy az EU 2015. évi költségvetés-tervezete nem irányozza elő a rendkívüli tartalék használatát, amely pedig hozzájárulhatna a cash-flow problémák enyhüléséhez, és elősegíthetné a kifizetési kérelmek gyors teljesítését;

2015 utáni kilátások

24. kéri, hogy a növekedést és a foglalkoztatást támogató 2014-es és 2015-ös globális tartalékot 2016-tól kezdődően a kohéziós politikához kapcsolódó fejezet alatt használják fel;

25. örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa elnöke megbízására létrejött egy az EU saját forrásaival foglalkozó magas szintű munkacsoport, amelynek célja, hogy jobbra tegye az EU költségvetésének jelenlegi bevételi rendszerét, amelynek megmutatkoztak a korlátai. Elkerülhetetlen ugyanis a rendszer megreformálása annak érdekében, hogy az EU költségvetése kevésbé függjön a tagállamok közvetlen hozzájárulásaitól, eközben pedig növekedjenek az EU saját forrásai, és így könnyebbé váljanak a kifizetési előirányzatokról szóló tárgyalások;

26. megismétli azt a kérését, hogy kapjon konzultációs felkérést az RB a következő évek költségvetései tárgyában;

27. szeretné, ha az RB-t a jelenlegi és a jövőbeli, az MFF-hez kapcsolódó intézményközi megállapodás mellékletének 36. pontjában rögzített eljárás során bevonná a költségvetés végrehajtásának állásáról és kilátásairól szóló intézményközi megbeszélésekbe;

28. kéri, hogy vizsgálják felül a 60 napos fizetési határidőt szabályozó jogi keretet, hogy kötelező erővel bírjon a megosztott irányítású programokat illetően, és a határidő be nem tartása esetén pénzügyi szankcióval sújtsa a nemzeti hatóságokat.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

A Régiók Bizottsága véleménye – A 2015 utáni hyogói cselekvési keret: kockázatkezelés az ellenálló képesség kiépítéséért

(2014/C 271/12)

Előadó

Harvey SIGGS önkormányzati képviselő, Somerset megyei tanács (UK/ECR)

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2015 utáni hyogói cselekvési keret: kockázatkezelés az ellenálló képesség kiépítéséért – COM(2014) 0216 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések**

1. üdvözli az európai bizottsági közleményt, mivel a katasztrófák komoly gazdasági, szociális, ökológiai és biztonsági következményekkel járnak és jelentős kihívások elé állítják a helyi és regionális önkormányzatokat;
2. úgy véli, hogy a kockázatmegelőzéssel és -kezeléssel foglalkozó politikák rendkívül fontosak a gazdasági növekedés és a fenntartható fejlődés biztosítása, illetve az emberi élet védelme szempontjából. Véleménye szerint a katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok csökkentésére szolgáló új nemzetközi keret nagy segítséget jelent majd a jövőben felmerülő problémák megoldásában, az éghajlatváltozásból eredőeket is beleértve, és elismeri az Európai Unió és a helyi és regionális önkormányzatok által az éghajlatváltozás enyhítésében és az ahhoz való alkalmazkodásban, valamint az ellenállóképes infrastruktúrák kiépítésében betöltött szerepet;
3. aggodalommal jegyzi meg, hogy az elmúlt években egyre több és egyre súlyosabb katasztrófa következett be. A természeti katasztrófák 2002 és 2012 között átlagosan évente több mint 100 000 emberéletet követeltek és világszerte egyre nagyobb gazdasági károkat okoznak, melyek éves szinten átlagosan 100 milliárd eurónál is nagyobb összegeket tesznek ki. Bár minden ország ki van téve ilyen jellegű kockázatoknak, a fejlődő országokban magasabb a halálos áldozatok száma, a fejlett országoknak pedig nagyobbak a költségeik. Az elmúlt évtizedben az EU-ban a természeti katasztrófák 80 000 emberéletet követeltek és 95 milliárd eurónyi kárt okoztak a gazdaságnak;
4. úgy látja, hogy bár az uniós polgári védelmi mechanizmus hatálybalépését követően az EU most aktívabb szerepet játszik a polgári védelem terén, a területet uniós szinten bonyolítja az a széles körű és sokféle közigazgatási és jogi rendszer, amely Unió-szerte kezeli a különböző nemzeti polgári védelmi mechanizmusokat;

A katasztrófák jobb megértése – adatok, célok és mutatók

5. véleménye szerint minden katasztrófa hatása csökkenthető kockázatkezeléssel, illetve azzal, ha ellenállóbbá tesszük a már meglévő és a jövőbeli infrastruktúrákat. A politikusok azonban nehéz pénzügyi, környezetvédelmi, szociális és kulturális döntések előtt állnak azzal kapcsolatban, hogy miként szavatolható az alapvető biztonság és életminőség a katasztrófakockázatok fényében, legyen szó akár természeti csapásokról, akár szándékos támadásokról. Szintén különleges figyelmet kell fordítani az újonnan felmerülő kihívásokra;
6. úgy véli, hogy a tengerparti és a tengeri területeknek még ezen felüli problémákkal is meg kell küzdeniük a katasztrófakockázatok csökkentése terén. Jobban ki vannak téve a tengerszint emelkedéséből, az óceánok felmelegedéséből, az árhullámokból, a tartós esőzésekkel vagy bozóttüzekből eredő kockázatoknak, nehezebben közelíthetők meg és adott esetben a mentési munkálatok is nehezebben valósíthatók meg ezeken a területeken, mint máshol. Arra kéri az EU-t, hogy a part menti és a tengeri idegenforgalomra vonatkozó uniós stratégiában vegye figyelembe ezt a kiszolgáltatott helyzetet. A földrajzi és demográfiai kihívásokkal küzdő régióknak – így például a hegyvidéki területeknek és a különleges környezeti értékkel rendelkező területeknek – is nagyobbak az ilyen jellegű problémái; ezek jobban ki vannak téve az olyan természeti katasztrófák kockázatának, mint a földcsuszamlások, az erdőtüzek és az aszály, ami bonyolulttá teszi a megelőzési, védekezési és készenléti intézkedések alkalmazását;

7. úgy látja, hogy a tragikus és végzetes kimenetelű európai katasztrófákat igen gyakran még két fontos tényező is súlyosbítja: a terület eleve érzékeny jellege és a múltbeli hibás fejlesztések;

8. kéri, hogy ismét vállaljanak kötelezettséget arra, hogy az ágazati és a fejlesztési tervekbe beépítsenek olyan intézkedéseket, amelyek a katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok csökkentését célozzák. A cél egy olyan átfogó megközelítés kialakítása, amely az ellenálló képesség növelését hivatott biztosítani;

9. úgy véli, hogy a katasztrófák jobb megértéséhez és az ismeretek bővítéséhez mindenképpen az kell, hogy átfogó, megbízható és pontos adatok álljanak rendelkezésre, és hogy így olyan terveket lehessen kidolgozni, amelyek segítenek egyfelől az ellenálló képesség fokozásában, enyhítve az esetleges jövőbeli katasztrófák hatásait, másfelől a pénzügyi beruházásoknak kedvező környezet megteremtésében. Bár már most is készülnek jelentések a kockázatokról és a veszélyekről, ezek országokon belüli, illetve országok közötti felhasználásán van még mit javítani;

10. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy kezeljék teljesen nyilvánosan az idevonatkozó adatokat, és információk visszatartása kapcsán csak abban az esetben hivatkozzanak védelmi, biztonsági vagy kereskedelmi szempontokra, amennyiben ez alaposan indokolt és mindenképpen szükséges. A kereskedelmi érdekek nem lehetnek előrébbvalók a közbiztonság és a közegészség szempontjainál;

11. azt javasolja, hogy mélyítsék el az információs rendszerekkel kapcsolatos együttműködést és e rendszereket határokon átnyúlóan kapcsolják össze, és kerítsenek sort további idevonatkozó beruházásokra, illetve dolgozzanak együtt a magánszférával (amely jelentős adatállománnyal rendelkezik a katasztrófákkal kapcsolatban), hogy későbbi katasztrófákra való felkészüléshez, illetve azok hatásainak enyhítéséhez archiválhatóak, visszakereshetőek, elemezhetőek, illetve felhasználhatóak lehessenek a katasztrófákkal és a katasztrófavédelemmel kapcsolatos adatok;

Elszámoltathatóság, átláthatóság és irányítás – döntéshozatali protokollok és eskaláció

12. leszögezi, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat intézményi és politikai felelősség terheli polgáraik védelméért, és gyakran ők jelentik az első kormányzati szintet a szükséghelyzetekre való reagálásban azzal, hogy katasztrófák bekövetkeztekor ők biztosítanak alapszolgáltatásokat és felügyeletet, illetve kezelik a kialakult helyzetet. A helyi és regionális önkormányzatok a katasztrófaelhárítás elsődleges szereplői, ők felelősek a megelőzésért, az azonnali reagálásért és a mentési munkálatokért, és ők azok, akik mélyrehatóan ismerik a helyi adottságokat és közösségeket. Ismeretekre, eszközökre, kapacitásokra és forrásokra van szükségük ahhoz, hogy elláthassák az élet- és vagyonvédelemmel, illetve a gazdaság és a környezet megóvásával kapcsolatos feladataikat;

13. utal arra, hogy a polgári védelem biztosítása gyakran a helyi és regionális szint dolga anélkül, hogy ehhez elegendő forrással rendelkezne. Arra kéri ezért a nemzeti kormányokat, hogy a feladatkörökhöz rendeljenek megfelelő forrásokat is;

14. átfogó tanulmányok készítését szorgalmazza arról, hogy miként lehetne a legjobban megerősíteni a helyi önkormányzatok kapacitásait, illetve biztosítani azt, hogy nagyobb mértékben részt vehessenek a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességgel és a kockázatok csökkentésével kapcsolatos döntések meghozatalában;

15. utal arra, hogy méretüket és következményeiket tekintve a katasztrófák lehetnek helyiek, regionálisak, országosak vagy akár nemzetközi is, ezért azt ajánlja, hogy készüljenek protokollok, amelyek segítségével jobban össze lehet hangolni egymással a regionális és országos katasztrófaelhárítási intézkedéseket és terveket, jobban be lehet vonni a döntésekbe a helyi politikusokat és szakembereket, illetve olyan közös eljárásokat lehet kidolgozni, amelyek egynél több régióra kiterjedő katasztrófahelyzetek eskalálódásakor követendőek. Megjegyzi emellett, hogy a kockázati tényezők számszerűsíthetőek, és kiemeli, hogy a népsűrűség hatással van a kockázatra;

16. felhívja a figyelmet arra, hogy vannak határokon átnyúló kockázatok és olyan katasztrófák, amelyek két vagy több tagállamban levő régiókra is kiterjednek. Azt kéri, hogy a szomszédos régiók jobban működjenek együtt annak érdekében, hogy közösen lehessen megelőző intézkedéseket hozni, illetve hogy össze lehessen hangolni a válsághelyzetekre adandó válaszokat. A határ menti területeken hatékony információs rendszereket kell létrehozni helyi és regionális szinten, melyek valós időben szolgáltatnak információt a határ mindkét oldalán, és összekapcsolják a válságkezelésért felelős szerveket;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe katasztrófák esetén

17. véleménye szerint a helyi és regionális önkormányzatoknak háromféle különböző szerepük van a katasztrófaelhárítás terén:

- megelőzés és felkészülés
- a reagálás összehangolása és kommunikáció
- helyreállítás

A) Megelőzés és felkészülés

18. meggyőződése, hogy – a katasztrófák előfordulásainak valószínűségét mérlegelve – a felkészültséget és az ellenálló képességet erősítő beruházások jelentik a leghatásosabb és legköltséghatékonyabb módját annak, hogy csökkentsük a katasztrófák következményeit, illetve az elhárítás és a helyreállítás költségeit. Ennek része a katasztrófáknak ellenálló infrastruktúrákba való beruházás, legyen szó épületekről, (közúti, vasúti, légi) közlekedésről, szolgáltatásokról (tájékoztatás, energiaellátás, vízszolgáltatás, csatornahálózat) vagy közösségi infrastruktúráról;

19. kiemeli az Európai Unió Szolidaritási Alapját, amely a katasztrófák utáni segítségnyújtást szolgálja, és örömmel veszi, hogy a Régiók Bizottsága által javasolt módosítások beépültek a rendelet végleges változatába. Az Alap mostantól lehetővé teszi például a sérült infrastruktúra oly módon történő újjáépítését, hogy ellenállóbbá váljon esetleges jövőbeli katasztrófákkal szemben, de az infrastruktúra áthelyezése is az opciók között szerepel. A Régiók Bizottsága mindazonáltal kéri, hogy a Szolidaritási Alap számára elegendő pénzügyi forrást különítsenek el az EU költségvetésében. A Régiók Bizottsága arra is kéri a tagállamokat, hogy minél hatékonyabban használják fel a 2014–2020-as időszakra vonatkozó kereten belül kidolgozott, katasztrófakockázat-megelőzéssel és -kezeléssel foglalkozó projektekhez igénybe vehető finanszírozási lehetőségeket;

20. úgy véli, hogy a pénzügyi források elosztása kapcsán új szemléletre és megközelítésre van szükség ahhoz, hogy az eddigi, elsősorban a reagálást és a helyreállítást előtérbe helyező katasztrófaelhárításról átállhassunk a megelőzésre, felkészülésre és ellenálló képességre összpontosító megközelítésre. Ehhez inkább jól megtervezett, előzetes beruházásokra van szükség a reagálással kapcsolatos kiadások helyett. Hosszú távon – a katasztrófák előfordulásainak valószínűségét felmérve – kifizetődőbb és előnyösebb ez a szemlélet;

21. elismeri, hogy nehézséget jelent az egyes közösségek ellenálló képességének számszerűsítése, felmérése és kiértékelése (kivéve egy konkrét katasztrófát követően), illetve egy, az ellenálló képességgel kapcsolatos beruházásokról szóló üzleti modell kidolgozása;

22. szilárd meggyőződése, hogy építőipari kódexekkel, gondos tervezéssel és a földhasználat ellenőrzésével jelentősen csökkenthető a katasztrófáknak való kitettség mértéke;

23. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy végezzen kutatást és dolgozzon ki iránymutatásokat arról, hogy a helyi és regionális önkormányzatok miként tudják a legjobban szavatolni, hogy minden fejlesztést (pl. az épületek, a közlekedés és a szolgáltatások terén) az ellenálló képesség szigorú szem előtt tartásával tervezzenek meg. Leszögezi azt is, hogy a helyi és regionális önkormányzatok felelőssége az ellenálló képesség szempontjait figyelembe vevő tervezési szabványok alkalmazásának felügyelete, illetve az azoknak való megfelelés ellenőrzése;

24. megjegyzi, hogy bár – a katasztrófák előfordulási valószínűségének ésszerű mérlegelése mellett – az ellenálló képesség hosszú távon kifizetődő, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességet célzó fejlesztésekhez jelentős mértékű finanszírozásra lehet szükség. A biztonságosabb szerkezetekhez olyan tervezési változtatásokra van szükség, amelyek jellemzően 10–50 %-kal többbe kerülnek (illetve még többbe, ha az energia-, a közlekedési vagy a vízhálózatot is át kell helyezni). Hangsúlyozza, hogy ha már most cselekszünk, az sokkal költséghatékonyabb, mint a nem biztonságos épületek utólagos átalakítása. Az UNISDR becslése szerint a költség-haszon arány 1:4. Ráadásul az új, ellenállóbb rendszerekhez új technológiákra és képzésre is szükség van, amely viszont sokszor még nem áll rendelkezésre a fejletlenebb régiókban;

25. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy az ellenálló képesség szempontjából mérjék fel a meglévő építményeket, főként azokat, amelyekben alapszolgáltatásokat nyújtanak; ilyenek például a kórházak és a víztisztító létesítmények;

26. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt arról, hogy miként lehetne legjobban olyan ellenállóképes közösségeket kialakítani, amelyek felkészültek és képesek arra, illetve rendelkeznek a megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy katasztrófák esetén megvédjék magukat;

27. üdvözli, hogy az Európai Bizottság az ellenálló képességet helyezi előtérbe, és egyetért azzal, hogy így a helyi, regionális és nemzeti hatóságok valóban jobban fel tudnak készülni váratlan katasztrófákra, a tervezésnek és (a helyi és regionális önkormányzatok, a vállalkozói szféra és egyéb csoportok által végzett) kockázatelemzésnek köszönhetően eleve csökkentve a katasztrófák okozta veszteségeket ahelyett, hogy csak várnának ezek bekövetkeztére, majd fizetnék a helyreállítás költségeit;

28. támogatást szorgalmaz az ENSZ „Ellenállóképes városok” kampányához és annak önértékelési eszközéhez, melynek segítségével a helyi kormányzat egy 10-es lista alapján ellenőrizheti saját ellenálló képességét;

29. utal az UNISDR 2012-es, a helyi szint ellenálló képességének a védett kulturális örökség vonatkozásában történő erősítéséről és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra szolgáló stratégiákról szóló velencei nyilatkozatára. Arra is felhívja a figyelmet, hogy foglalkozni kell azzal, hogy miként lehet a legjobban megóvni a műemlékeket a katasztrófáktól;

30. leszögezi, hogy katasztrófákra a jövőben is számítani kell, ráadásul akár nagyobb számban is. Az ENSZ éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoportjának (IPCC) jelentései rávilágítanak, hogy minden kétséget kizáróan olyan infrastruktúrákat kell tervezni és építeni, amelyek megfelelően figyelembe veszik az éghajlatváltozás révén kialakult új helyzetet;

B) a reagálás összehangolása és kommunikáció

31. megjegyzi, hogy sok katasztrófhelyzetre jellemző a gyenge kommunikáció és a helyzet rossz kezelése. A katasztrófhelyzetek kezelése interdiszciplináris feladat, amelyben sokféle szervezetnek kell részt vennie. Külön öröme szolgál tehát, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló szövegben szerepelnek olyan rendelkezések, amelyek képzési programokat irányoznak elő az elhárításban részt vevők számára, illetve workshopokat, szemináriumokat és kísérleti projekteket polgári védelmi vezetők kiképzéséhez;

32. arra buzdítja a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy ne feledkezzenek meg arról a gyakran alulértékelt szerepről, melyet az önkéntesek és a közösségek játszhatnak katasztrófhelyzetek után, és hogy készítsenek tervek arra, hogy miként lehet fejleszteni és kiaknázni ezt az erőforrást. A tájékozott és figyelmes polgárok alapvetően fontosak az ellenálló képesség kiépítéséhez. Megállapítja, hogy az ellenállóképes közösségek fejlesztésében a nemekkel kapcsolatos szempontok is határozottan megjelennek;

33. leszögezi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok feladata, hogy közösségeiket folyamatosan tájékoztassák a lehetséges és közelgő veszélyekről, és hogy az érintettekkel közösen már előre megtervezzék, hogy miként lehet ezeket a veszélyeket úgy kommunikálni, hogy közben ne keltsenek pánikot és ne riasszák el a megletelepni szándékozó vállalkozásokat;

34. úgy véli, hogy a mobiltechnológiának, az internetnek és a közösségi médiának egyre nagyobb szerepe van a katasztrófákkal kapcsolatos tájékoztatásban, és azt kéri, hogy készüljenek további tanulmányok arról, hogy milyen bevált gyakorlatok léteznek a katasztrófhelyzetekben alkalmazható digitális kommunikáció terén. Egyéni és közösségi szinten is egyre inkább a digitális kommunikáció jelenti a tájékozódás eszközt és gyakran az elsődleges információforrást is. Ezek a kommunikációs eszközök fontos módját jelentik annak is, hogy információhoz jussunk az áldozatokról és hogy össze tudjuk hangolni a válságkezelő intézkedéseket;

35. egyetért azzal, hogy a figyelemfelhívó intézkedések nagyon fontosak abból a szempontból, hogy eljuttassuk az üzenetet a helyiekhez. A közösség minden tagját be kell vonni, még hozzá minél hamarabb, és arra kell ösztönözni a közösségeket, hogy készítsenek tervek saját maguk megsegítésére, mivel gyakran igen sok időbe telik, míg megérkezik a külső segítség. Nagyon fontos ezért, hogy külön programok és cselekvési tervek készüljenek a vészhelyzetekre történő iskolai felkészülésre, hogy már a gyerekkortól kezdve kialakuljon egy olyan tájékozottság és tudatosság, amely növeli a lakosság ellenálló képességét;

36. arra szólítja fel a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy hozzanak létre hatékony kommunikációs csatornákat, hogy időben el lehessen érni a legkiszolgáltatottabb helyzetben levőket, illetve hogy dolgozzanak ki mechanizmusokat arra, hogy ezeket az embereket biztonságba tudják helyezni szélsőséges időjárási és egyéb katasztrófhelyzetek alatt és azokat követően. Az európai társadalmak egyre idősödnek, a népességen belül pedig egyre nagyobb a mozgáskorlátozottak és a fogyatékkal élők aránya. Katasztrófa esetén gyakran ők vannak a legrosszabb helyzetben és ők az első áldozatok;

37. szorgalmazza, hogy költsenek katasztrófhelyzetekkel kapcsolatos képzésekre és gyakorlatozásra, hiszen ezek életet menthetnek és csökkenthetik az éles bevetések során a fennakadásokat. A közbiztonsági szakemberek, például a közösségi vezetők, a szociális munkások, a mentő- és tűzoltószolgálatok és az egészségügyi dolgozók számára tartott célirányos továbbképzések és oktatások révén csökkenthetők a válsághelyzet során és azt követően bekövetkező halálesetek;

C) helyreállítás

38. utal rá, hogy a katasztrófa utáni helyreállítás éveket vehet igénybe, és hogy a biztosítás fontos szerepet játszik az időben történő, hatékony helyreállítás garantálásában. Kiemeli azt a pozitív szerepet, amelyet az állami-magán partnerségek tölthetnek be, és az ösztönzésükre hív fel. A magánbiztosítás hozzájárulhat az államháztartások fenntarthatóságához és pozitív szerepet játszhat a katasztrófakockázat-kezelésben. Segít a gazdasági következmények enyhítésében és megkönnyíti a helyreállítást. Megfelelően kialakított biztosítási politikákkal el lehet érni, hogy az emberek kerüljék a kockázatot rejtő magatartásmódokat, és tudatosítani lehet magukat a kockázatokkal is. Az állami-magán partnerségeknek jól meghatározott tevékenységi területtel és közösen kitűzött célokkal kell rendelkezniük;

39. aggodalmának ad hangot, amiért az egyre nagyobb kockázatok miatt bizonyos rétegek számára elérhetetlenné és megfizethetlenné válhat a biztosítás. Ez csak tovább fokozza a kiszolgáltatottságot és növeli a társadalom sebezhetőségét, ami adott esetben komoly kiadásokkal járhat az állami hatóságok számára;

40. úgy véli, hogy a helyreállítás jó lehetőséget jelenthet arra, hogy a jövőbeli ellenálló képesség érdekében átépítsenek épületeket és infrastruktúrákat, kiváltképp azokon a területeken, ahol periodikusan jelentkeznek a természeti katasztrófák (például folyók menti településeken). Tagállami szintű intézkedések szükségesek a finanszírozási források biztosításához – akár partnerségeken keresztül –, nem csupán a helyreállítási munkálatokra, hanem a jövőbeli katasztrófák elleni védekezésre vonatkozóan is;

41. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak a helyreállítás során kezelniük kell a katasztrófában érintettek vagy amiatt kitelepítettek elvárásait, csalódottságát és egészségügyi problémáit, ehhez pedig folyamatosan forrásokra van szükség;

Nemzetközi menetrend

42. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az ellenálló képesség kiépítésének szempontját szervesen építse be humanitárius segítségnyújtási és fejlesztési politikáiba;

43. fontosnak tartja, hogy a 2015 utáni hyogói cselekvési keret megfelelően vegye figyelembe a kockázatok és az ellenálló képesség, illetve a humán mobilitás közötti kapcsolatot. Megjegyzi, hogy katasztrófák után gyakran alakulnak ki migrációs áramlások, ez pedig kedvezőtlen hatásokkal lehet mind a kiinduló, mind pedig a célországi közösségekre;

44. megjegyzi, hogy a fejlődő országokban kevésbé fejlettek a tervezési keretek, a gazdaság motorjai részéről pedig komoly a nyomás, hogy fejlesztések történjenek. A kormányzati szervezeteknek minden szinten tudniuk kell, hogy a fejlesztések fokozhatják a katasztrófák kockázatát, és el kell fogadniuk, hogy ahol engedélyeznek bizonyos fejlesztéseket, ott ebből adódóan megnövekednek ezek a kockázatok;

Szubszidiaritás és arányosság

45. üdvözli, hogy betartják a szubszidiaritás és az arányosság elveit. A polgári védelem terén az uniós fellépés a tagállami intézkedéseket segíti, koordinálja vagy egészíti ki. Az Európai Bizottság nem kötelező érvényű közleménye és az abban általa bejelentett elvek is megerősítik az arányosság elvét.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

A Régiók Bizottsága véleménye – Mezőgazdasági genetikai erőforrások – a megőrzéstől a fenntartható használatig

(2014/C 271/13)

Előadó

Giuseppe VARACALLI (IT/PES), Gerace polgármestere

Referenciaszöveg

A Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak: Mezőgazdasági genetikai erőforrások – a megőrzéstől a fenntartható használatig – COM(2013) 838 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. megállapítja, hogy az Európai Bizottságnak az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság részére továbbított jelentésében szereplő, a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére és fenntartható használatára vonatkozó európai stratégia kiindulópontja az a kötelezettségvállalás, amelyet az Európai Unió annak érdekében tett, hogy az európai területen 2020-ig megállítsa a biológiai sokféleség fokozatos csökkenését;
2. rámutat arra, hogy a stratégia elsősorban a biológiai sokféleségről szóló, Rio de Janeiróban 1992-ben elfogadott egyezményből eredeztethető, melyet idővel fontos nemzetközi végrehajtási megállapodások követtek, többek között a Cartagena Jegyzőkönyv (2000), a FAO nemzetközi egyezménye az élelmezési és mezőgazdasági növénygenetikai forrásokról (2004), és legutóbb a Nagojai jegyzőkönyv a biológiai sokféleség hasznosításához való hozzáférésről, valamint a hasznok megosztásáról (2010);
3. megítélése szerint az európai beavatkozás két fontosabb politikai területre összpontosít: egyrészt a vidékfejlesztési politikára, amelyet számos részletesen kidolgozott agrár-környezetvédelmi intézkedés és az európai partnerség hatékony működése jellemez, másrészt a kutatási és innovációs politikára, a Horizont 2020 keretprogramon keresztül, amelynek az a célja, hogy pontosabban meghatározza és javítsa a genetikai sokféleséggel kapcsolatos ismereteket a mezőgazdaságban; továbbá úgy véli, hogy ennek a beavatkozásnak a növényi és állati termékekre vonatkozó szabályozásra kellene támaszkodnia, valamint magára az agrárpolitikára, hogy biztosítható legyen az összes mezőgazdasági termelő által használt genetikai örökség sokfélesége;
4. úgy ítéli meg, hogy a biológiai sokféleség fokozatos csökkenése, melynek okai szerteágazóak, kiemelten érinti a helyi önkormányzatokat és az azokat képviselő intézményeket, mivel ez a jelenség objektíve érezteti hatását a területeiken;
5. ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős hatáskörrel rendelkeznek a biológiai sokféleség kezelésében illetékességi területükön: csak hogy néhány példát említsünk, elég a természeti erőforrások használatának teljes engedélyeztetésére, a Natura 2000 által védett területek kezelésében való intézményi előjogaikra – az Európai Unió biológiai sokféleségre irányuló fellépésének egyik legmeghatározóbb elemére –, továbbá a vidékfejlesztési programok társfinanszírozása terén meglévő hatásköreikre gondolni, továbbá a határon átnyúló együttműködésre, amely megerősítendő az információcseré és -kezelés javítása érdekében, mivel számos genetikai erőforrás megosztható a határ menti térségek között;
6. ezért szorgalmazza, hogy egyre jobban törekedjenek a helyi és regionális önkormányzatok intézményes bevonására a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzését és fenntartható használatát célzó programokba, összekapcsolva ezt a hatékony beavatkozást lehetővé tevő jogi eszközök, valamint elegendő pénzügyi forrás rendelkezésre bocsátásával;
7. rámutat arra, különösen a pénzügyi forrásokat illetően, hogy az Európai Bizottság jelentésének következtetéseiben (9. pont) kiemeli, hogy „2020-ig a vidékfejlesztés és a Horizont 2020 program, valamint más uniós szakpolitikák keretében a genetikai erőforrások nagyobb pénzügyi támogatásban részesülhetnek, és finanszírozásukra változatosabb lehetőségek állnak rendelkezésre”; ezek az állítások objektíve ellenőrizhetők kell, hogy legyenek abból a szempontból, hogy ténylegesen és konkrétan több forrás áll-e rendelkezésre, illetve a lehető leghamarabb rendelkezésre kell állniuk, figyelembe véve azt is, hogy a mezőgazdasági genetikai sokféleség megőrzésére elkülönített uniós források nagy része a kutatási ágazatra fog irányulni;

8. hangsúlyozza a jelentésben tervezett tevékenységeket illetően annak a jogi és intézményi keretnek a jelentőségét, amelybe a genetikai erőforrások témaköre illeszkedik és tagolódik; európai szinten ez a keret lényegében a már említett eszközökből – a vidékfejlesztési politikából és az uniós kutatási és innovációs keretből –, valamint az állati és növényi termékekre vonatkozó szabályozásból és általánosabban az agrárpolitikából áll;

9. megismétli a 2013. október 9-i, „*A vidéki területek fenntartható fejlődése*” című közelmúltbeli véleményében a vidékfejlesztési politikával kapcsolatban kifejtett észrevételeit, különös tekintettel a biológiai sokféleség szempontjából a vidéki területekben rejlő lehetőségekre;

10. megismétli, hogy a témával kapcsolatos kezdeményezések egy meghatározott globális környezetbe illeszkednek, melynek sarkalatos eleme az élelmiszer- és mezőgazdasági felhasználású növényi genetikai erőforrásokról szóló fent említett nemzetközi FAO-szerződés, amelyhez az Európai Unió hivatalosan csatlakozott, és amely koordinálja és előmozdítja a növényi genetikai erőforrások kezelésével kapcsolatos kezdeményezéseket, illetve jogilag kötelezővé teszi a genetikai sokféleség megőrzését a csatlakozó államok számára;

11. megjegyzi, hogy az Európai Unió mindvégig jelentős teret biztosított a mezőgazdasági genetikai sokféleség megőrzésére vonatkozó problémakörnek, a közelmúltban a következők révén: az Unió állam- és kormányfőinek 2010. évi határozata, mely a biológiai sokféleség csökkenésének megállítását célozza az EU-ban 2020-ig, az ezzel kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, amelyeket szervesen beillesztettek a 2011-ben elfogadott európai biodiverzitási stratégiába, azonban ez az irányvonal még nem hozta meg gyümölcsét;

12. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy – ahogyan azt a jelentés is elismeri –, az idővel megerősített uniós tervezési intézkedések mégsem akadályozták meg „*a mezőgazdasági biológiai sokféleség folyamatos csökkenését*”, ezért egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság a megőrzésre irányuló megközelítésmód alkalmazását tartja a genetikai források megőrzésére és fenntartható használatára irányuló intézkedések egyik kulcsfontosságú elemének;

13. úgy ítéli meg azonban, hogy ez a módszertan, melyet tovább kell fejleszteni, illetve diverzifikálni, nem volt megfelelő hatással e források fenntartható használatára, éppen ellenkezőleg, a végfelhasználók korlátozott mértékű részvételét vonta maga után. Ennélfogva a cél az kellene, hogy legyen, hogy csökkenjen a kutatási eredmények és a genetikai források valóban fenntartható használata között még meglévő szakadék;

14. üdvözli, hogy a jelentés, mely különösen kiemeli ezt a pontot, ráirányítja a figyelmet arra, hogy irányváltásra van szükség a kutatás és a felhasználás közötti kapcsolatban, ugyanis a tudományos tevékenységeknek a gazdálkodók egyedi igényeitől kell függeniük, akik a kutatás által kínált megoldások megkerülhetetlen címzettjei, továbbá a polgárok élelmiszerbiztonságának garantálása, valamint a gyógyszer- és vegyipar számára hasznos hatóanyagok előállítása érdekében;

15. kiemeli, hogy 2013 végén létrehoztak egy a genetikai erőforrásokkal foglalkozó fókuszcsoporthat. Sajnos a fókuszcsoport munkájáról csak angolul áll rendelkezésre információ, ami korlátozza a végfelhasználóknak szóló információk terjesztését. Ezért különösen fontos, hogy az Európai Bizottság biztosítson eszközöket a szélesebb körű operatív tájékoztatáshoz;

16. kedvezően fogadja, hogy az Európai Bizottság hangsúlyt helyez az átfogó, holisztikus politikához szükséges, többszintű kormányzati alapuló megközelítésre, amellyel megteremthető a megfelelő egyensúly a kutatási és innovációs politika, valamint a vidékfejlesztési politika dimenziója között;

17. szükségesnek tartja továbbá, hogy amint a jelentésben is szerepel, a meglévő adatbázisok és gyűjtemények elérhetőbbé váljanak a hatékonyabban felhasználás érdekében, mivel sok esetben az ismeretek hiánya aláássa a potenciális használhatóságot;

18. emellett szükségesnek tartja, hogy a megőrzésre való törekvést szisztematikus integrált megközelítés kísérje, annak érdekében, hogy stabil munkakapcsolatokat lehessen kialakítani a folyamatban részt vevő különböző szereplők között. Ennek során a gazdaságok szintjén figyelembe kell venni a hagyományos és helyi állatfajtákat és növényi kultúrákat, és a mezőgazdasági üzemek biológiai sokféleségének helyreállítását és javítását célzó egymással összefüggő intézkedések segítségével törekedni kell annak előmozdítására, hogy a gazdálkodók szélesebb körben használják a hagyományos és helyi állatfajtákat és növényi kultúrákat;

19. ezzel kapcsolatban üdvözli a jelentésben kilátásba helyezett, „*az egész Unióra kiterjedő, az említett anyagokat valorizáló hálózatok*” létrehozását, mely integrációs mechanizmusként hatékony, alulról felfelé megvalósuló részvételt biztosít, a helyi és regionális intézményi szint bevonásával;

20. helyesli és támogatja azt a megállapítást, amely szerint szükség van a helyi és regionális önkormányzatok szilárd elkötelezettségére, mivel a jelentés kifejezetten felszólítja többek között a döntéshozókat és az igazgatási szerveket arra, hogy a várt eredmények elérése érdekében *„vegyenek részt a szervezeti és jogi keret oly módon történő kialakításában, hogy az összehangolt legyen...”*;

21. hasznosnak ítéli, hogy az Európai Bizottság tovább pontosítja a *„jogszabályok átfogó felülvizsgálatát”*, amelynek célja a mechanizmusok gyakorlati megerősítése az erőforrások megőrzése területén, többek között a különböző érintett ágazatok együttműködése révén, a hagyományőrző fajták piaci megjelenésének könnyebbé tételével, és azzal, hogy a gazdálkodók valóban a jelenleginél természet szerint változatosabb genetikai anyagot használnak fel, amit a tervezett uniós szabályozásnak sokkal jobban figyelembe kellene vennie;

22. egyetért az integrált döntéshozatali folyamat elvével, és reméli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ennek főszereplői lehetnek és munkálkodhatnak területeik számtalan sajátosságának és a kapcsolódó növényi és állati genetikai sajátosságoknak – melyek mind megőrzésre érdemesek – a védelmén, illetve hozzájárulhatnak a közvetlenebb módon részt vevő főbb szereplők (kutatók, gazdálkodók, nemesítők, fogyasztók) munkájának támogatásához, akiknek a különböző szerepét megfelelően összefoglalja a jelentés;

23. tudatosítani kell a társadalom tagjaiban a genetikai erőforrások értékét, valamint megőrzésük, tanulmányozásuk és fenntartható használatuk jelentőségét, és ezzel párhuzamosan képzési programokat kell ösztönözni a műszaki szakemberek és a gazdák számára, emellett koordinációs, nyomonkövetési és értékelési mechanizmusokat kell bevezetni a biológiai sokféleség agrárgazdasági védelme érdekében;

24. ezért rendkívül kedvezőnek értékeli a *„Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság”* európai innovációs partnerség mechanizmusaira fektetett erőteljes hangsúlyt (a 870/2004. sz. tanácsi rendelettel létrehozott, genetikai erőforrásokkal foglalkozó bizottság párhuzamos bevonásával), mely a kutatási tevékenységek és a különböző erőforrás-felhasználások közötti integráció megerősítésének gyakorlati eszköze, deklarált célja pedig a környezethez és a helyi igényekhez való alkalmazkodás;

25. javasolja továbbá – az ismeretek összes résztvevő közötti hatékony cseréje érdekében – a helyi közösségeken belüli és azok közötti együttműködés ösztönzését, mint a tapasztalatcsere kitűnő rendszerét, természetes módon gazdagítva egymást a vitáknak köszönhetően;

26. azt javasolja, hogy az Európai Bizottság dolgozza ki és finanszírozza a veszélyeztetett és/vagy megőrzött és fejlesztett genetikai erőforrásokból származó termékek logóját. Ehhez a logóhoz a feltételeket úgy kell kialakítani, hogy azok ösztönözzék és erősítsék a termelőket és a többi helyi/regionális szereplőt;

27. megdöbbenéssel állapítja meg, hogy – ahogyan egyébként a jelentés ezt nyíltan ki is mondja –, az évek során végzett, kiterjedt tudományos tevékenység mindeddig nem fejtett ki jelentős hatást a gazdálkodókra/végfelhasználókra. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a független szakértők által készített jelentés a Tanács említett 870/2004/EK rendelete által szabályozott, a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére, jellemzésére, begyűjtésére és hasznosítására irányuló közösségi programról megjegyezte, hogy a program kedvezményezettjei elsősorban kutatóintézetek voltak, és hangsúlyozta, hogy ösztönözni kell a végfelhasználók nagyobb mértékű részvételét az új programban, elsősorban a program céljainak megvalósítása érdekében, különös tekintettel az eredmények konkrét és eredményes helyszíni alkalmazására, többek között a végfelhasználók arra történő ösztönzésével, hogy reagáljanak a projektfelhívásokra;

28. megjegyzi, hogy a növényi szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatot (COM(2013) 262 final), amely szorosan kapcsolódik az ebben a véleményben tárgyalt kérdésekhez, az Európai Parlament 2014. március 11-én elutasította;

29. ezért fontos feladatának tartja, hogy szorosan figyelemmel kísérje a fejleményeket, azzal az abszolút prioritással, hogy a rendelettervezet felülvizsgálatra kerüljön, miközben rámutat – a tervezett tartalmára utalva – arra, hogy egyértelmű, nagy szükség van a régi, ritka, hagyományos és az úgynevezett „piaci réseket képviselő” fajtákat előállító és felhasználó kisebb és közepes piaci szereplők támogatására, mely fajták a termesztett növényfajok genetikai sokféleségének jelentős részét képezik, amelyek termelőit nem védik megfelelően a súlyos terhekkel járó elismertetési eljárás rendelkezései, és amelyek megfelelő helyi feltételek melletti használata nem kap elég támogatást. A helyi és regionális önkormányzatok közvetlen érdeke, hogy ezek a termelők, akik a legjobb helyzetben vannak ahhoz, hogy biztosítsák a biológiai sokféleséget és akik meghatározott földrajzi területeken működnek, ne találják magukat szembe túlzott operatív nehézségekkel;

30. kéri, hogy a növényi szaporítóanyagok előállítására és piaci forgalmazására vonatkozó új európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslat tegye lehetővé, hogy az organikus vetőmagok minősítése az ökológiai termeléshez igazodó kritériumok alapján történjen, ami lehetőséget ad a növények környezetnek megfelelő kialakulására, illetve a törzsek és populációk fejlődésére;

31. a korábban elfogadott véleményeivel összhangban a genetikai erőforrások tekintetében különösen fontosnak tartja, hogy saját álláspontját egyértelműen határozza meg a GMO-k befogadásával és importálásával kapcsolatban, melyeket csak kivételes esetekben kell engedélyezni, különös tekintettel a genetikai erőforrások megőrzésére vonatkozó stratégiával való kompatibilitásra;

32. ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kívánja az elővigyázatossági elv alkalmazásának fontosságát a géntechnológiával módosított szervezetek befogadásával és bevezetésével kapcsolatban. Ezzel párhuzamosan minden intézményi szinten az együtt-termesztésre vonatkozó gyakorlati intézkedéseket kell hozni valamennyi mezőgazdasági terület, és közelebbről a környezetvédelmi szempontból legsérülékenyebb területek védelmére, illetve annak pontos felmérésére, hogy a biológiai sokféleség szempontjából mekkora kockázatokkal kell számolni.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

107. PLENÁRIS ÜLÉS – 2014. JÚNIUS 25–26.

A Régiók Bizottsága véleménye – Munkavállalói mobilitás és az EURES megerősítése

(2014/C 271/14)

Előadó	José Ramón BAUZÁ DÍAZ (ES/EPP), a Baleár-szigetek kormányának elnöke
Referenciaszöveg	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatáról, a munkavállalók mobilitási szolgáltatásokhoz való hozzáféréséről és a munkaerőpiacok további integrációjáról COM(2014) 6 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános szempontok

1. kiemeli, hogy az állami struktúrák legkisebb területi egységeinek fontos szerepe van, illetve kellene hogy legyen a munkaerő-piaci gyakorlatban; ebben az összefüggésben a Régiók Bizottsága „A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a növekedés ösztönzésében és a munkahelyteremtés fellendítésében” című véleménye (HL C 62., 2013.3.2., 70. o.) azt tárgyalta, hogy a helyi és regionális önkormányzatok milyen mértékben felelnek – egyéb politikák mellett – a foglalkoztatáspolitikai végrehajtásáért;
2. üdvözli, hogy a szabad mozgáshoz való jog az uniós polgárok nagy többsége szerint az Unió egyik legnagyobb vívmánya, és úgy véli, hogy alapvetően fontos e jog megőrzése, valamint – a munkavállalók szabad mozgásának előmozdítása révén – e jog gyakorlásának elősegítése;
3. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, amelynek célja az, hogy javítsa a munkavállalóknak az EU-n belüli munkavállalói mobilitást támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférését, lakóhelyétől függetlenül elősegítse valamennyi munkavállaló szabad mozgáshoz való jogának gyakorlását, és hozzájáruljon a tagállamok között a munkanélküliség mértékében fennálló különbségek csökkentéséhez;
4. hangsúlyozza, hogy az EURES-hálózat továbbfejlesztett formában való újbóli létrehozása nagy előrelépést jelent az Európai Unió azon erőfeszítései terén, amelyek célja a tagállamok és régiók támogatása a munkanélküliség elleni küzdelemben;

5. támogatja az Európai Bizottság elhatározását, hogy az európai munkaügyi hálózatot olyan eszközzé változtatja, amelynek célja a munkaerő-piaci kínálat és kereslet közötti összhang megteremtése; ⁽¹⁾
6. hangsúlyozza, hogy az EURES szolgáltatásaihoz való hozzáférést az egész Unióban általánossá kell tenni mind a munkáltatók, mind az állásukra várók részére, ezért rámutat annak fontosságára, hogy valamennyi polgár tájékoztatást kapjon a hálózat előnyeiről, hogy teljes mértékben kiaknázhassák a benne rejlő lehetőségeket. Tájékoztató előadásokat, médiakampányokat és szemináriumokat kell szervezni, hogy az európai polgárok megismerhessék az EURES-hálózatban rejlő lehetőségeket;
7. hangsúlyozza, hogy az EURES-szolgáltatásokkal foglalkozó nemzeti koordinációs irodáknak szoros együttműködést kell kiépíteniük a helyi és regionális önkormányzatokkal, amelyek kulcsszerepet játszanak a munkavállalói mobilitás előmozdításában;
8. azok a sajátos problémák, amelyekkel a határ menti munkavállalók találják magukat szemben (szociális biztonság, adózás és biztosítás) bizonyítják a határokon átnyúló EURES-partnerségek létjogosultságát, amelyeknek döntő fontosságú konzultatív szerepük van a határ menti régiókban; ⁽²⁾ ezért aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság javaslatai a határokon átnyúló EURES-partnerségek kettős gyámság alá helyezéséhez vezethetnek: egyrészt pénzügyileg azzal, hogy a nemzeti koordinációs hivatalok kapják az EU foglalkoztatási és társadalmi innováció programja keretében a határokon átnyúló EURES-partnerségekre szánt forrásokat; másrészt azzal, hogy a rendelettervezet 8. cikkébe bevezetnek egy nemzeti engedélyezési eljárást a határokon átnyúló EURES-partnerségek kapcsán, mely ellentmond az Európai Unió foglalkoztatási és társadalmi innovációs programját létrehozó 2013. december 11-i 1296/2013/EU rendelet 21. cikke a) pontja gyakorlati érvényesülésének, melynek értelmében a határ menti térségek tekintetében illetékes szolgálatok tehetnek javaslatot a határokon átnyúló EURES-partnerségek létrehozására és tevékenységeire;
9. ismételten hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EURES-hálózat munkaerő-közvetítést és -toborzást támogató összeurópai rendszerre való bővítése oly módon valósuljon meg, hogy a hálózat megőrizze tanácsadó funkcióját, és továbbra is az EURES-tanácsadók által a külföldi munkavállalással és társadalombiztosítással kapcsolatos kérdésekben nyújtott gyakorlati segítség legyen az elsődleges; ⁽³⁾

A munkavállalói mobilitásról

10. ismételten hangsúlyozza, hogy intézkedéseket kell hozni az európai munkaerőpiac fejlesztésére, és a szakmai képzések megfeleltetését szolgáló rendszerek létrehozásával, az adózási akadályok megszüntetésével, valamint a munkanélküli ellátás és a nyugdíjjogosultság átvitelének lehetővé tételével elő kell segíteni az uniós polgárok és munkavállalók országok közötti mozgását; ⁽⁴⁾
11. megjegyzi, hogy a jelenlegi társadalmi-gazdasági körülmények között és annak érdekében, hogy az Európa 2020 stratégia foglalkoztatási célkitűzései megvalósulhassanak, az EURES korszerűsítésére irányuló vizsgált javaslat konkrét elképzelésekkel járul hozzá azokhoz a folyamatban lévő erőfeszítésekhez, amelyek célja a foglalkoztatási szintet növelő innovatív megoldások megtalálása;
12. kiemeli a jelenlegi gazdasági viszonyok között kiigazító mechanizmusként működő munkavállalói mobilitás előnyeit, és hangsúlyozza az EURES mint hálózat jelentőségét, amely hozzájárul az uniós migráns munkavállalók toborzásán alapuló tisztességtelen versenyz gyakorlatok előfordulásának visszaszorításához;
13. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az Európai Álláshelyfigyelő kimutatása szerint a magas európai munkanélküliségi arány ellenére 2013 első negyedében 2 millió munkahely maradt betöltetlenül. Az Európai Bizottság egy nemrégiben kiadott tanulmánya pedig arról tanúskodik, hogy azok a migráns uniós polgárok, akik a fogadó országban inaktívak maradnak, valamennyi tagállamban az összlakosság nagyon kis hányadát képviselik, és az EU teljes népességének 0,7–1,0 %-át teszik ki;
14. megjegyzi, hogy noha az EU a múltban az egységes piacra vonatkozó olyan jogi keret létrehozására törekedett, amely valamennyi uniós polgár számára szavatolja a szabad mozgáshoz való jogot, arra gyakran nem fordított figyelmet, hogy a polgárok ténylegesen gyakorolhassák ezt a jogot, és a hatályos jogszabályok értelmezésének terén jelentős mozgásteret hagyott a tagállamoknak, amelyek igen restriktív módon alkalmazzák ezt a jelenlegi válság idején;
15. felszólítja ezért az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő intézkedéseket a személyek Unión belüli szabad mozgásának előmozdítására és elősegítésére, és dolgozzon ki egyértelmű és gyakorlatias szabályokat a társadalombiztosítási rendszerek Unión belüli összehangolására, hogy ily módon teljes mértékben érvényesüljenek a polgárok jogai;

⁽¹⁾ CDR789-2013_00_00_TRA_AC.

⁽²⁾ COR-2013-06863-00-00-AC-TRA.

⁽³⁾ COR-2013-06863-00-00-AC-TRA.

⁽⁴⁾ CDR1186-2012_00_00_TRA_AC.

Az EURES-hálózat reformjáról

A rendeletjavaslat technikai és jogi aspektusai

16. úgy véli, hogy a rendeletjavaslatnak pontosan meg kellene határoznia azon országok helyzetét az EURES-hálózatban, amelyek az Európai Uniónak nem tagjai, az Európai Gazdasági Térségnek viszont igen, például Svájc;

17. úgy véli, hogy a rendeletjavaslat technikai pontosítása biztosítékot jelent arra, hogy a tagállamok és régiók, az EURES-tagok és különösen az EURES-partnerek hatékonyabban alkalmazzák a rendeletjavaslatot, ezenkívül biztosítja a fentiek közötti jobb koordinációt;

18. kéri e tekintetben az Európai Bizottságot, hogy fontolja meg, célszerű-e a javaslatban meghatározni, hogy a nemzeti koordinációs irodák a foglalkoztatási szolgálatok állami szervezetének részét képezik-e vagy sem, és hogy a tagállamok jogosultak-e dönteni arról, hogy megbízzák-e az állami foglalkoztatási szolgálatot a támogatási szolgáltatások nyújtásával, vagy ellenkezőleg, e szolgálatok részvétele valamennyi tagállamban kötelező;

19. azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a nemzeti koordinációs irodákat a saját területükön az EURES-hálózattal kapcsolatos politikát irányító állami szervként jelenítse meg, és egyértelműen rendelje hozzájuk mindazokat a feladatokat, amelyeket a javaslat III., IV. és V. fejezete a tagállamok kezébe helyez;

20. megjegyzi, hogy pontosítani kellene továbbá a „megfelelő partnerség”, a „munkaközvetítő” vagy az „egyéni cselekvési terv” kifejezéseket, valamint az EURES-partnerek szerepét a közös informatikai platformhoz való hozzáférésben, továbbá hogy ennek kapcsán e partnerek alkalmazzák-e a közös informatikai platform alapelveit vagy adott esetben az azokból eredő kötelezettségeket;

21. felkéri az Európai Bizottságot annak tisztázására, hogy az állásajánlatok és -keresések megosztását szolgáló rendszerek és eljárások, illetve az Európai Koordinációs Irodához rendelt egyéb tájékoztatás, valamint az államok azon kötelezettsége, hogy eljárásokat állapítsanak meg a nemzeti szinten végzett tevékenységekkel kapcsolatos adatoknak a közös mutatók bizonyos kategóriái alapján történő előállítására és gyűjtésére, szükségessé teszik-e, hogy az Európai Bizottság végrehajtási aktusok útján technikai előírásokat és formátumokat vagy az azokat egységesítő modelleket és eljárásokat fogadjon el;

22. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy világosan határozza meg, hogy ki a felelős az információk folyamatos frissítéséért. Ez főként azokban az országokban fontos, ahol a szociális partnerek olyan kollektív szerződéseket kötnek, amelyek számos munkaerő-piaci szektorban érvényesek;

23. különösen fontosnak tartja, hogy a rendeletjavaslat a nemzeti koordinációs irodák és az EURES-bizottság összetételére vonatkozó kritériumokat határozzon meg, amelyek biztosítják az e szervek, illetve a tagállamok és az Unió régiói közötti koordinációt;

24. arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet a munkaerő-piaci kirekesztés kockázatának kitett munkavállalók, köztük a szakképzetlen vagy alacsonyan képzett munkavállalók sajátos helyzetére, és ennek érdekében külön említse meg őket a javaslat szövegében, valóra váltva ezzel a 5. cikk célkitűzéseinek egyikét;

25. ezért annak hangsúlyozását javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a mobilitást a megkülönböztetésmentesség elve vezérli, és kéri, hogy a javaslat szövegében kifejezetten utaljon erre, és gondoskodjon az annak hatékonyságát biztosító mechanizmusokról;

A jogokkal kapcsolatos politikai aspektusok

26. arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy vonja be valamennyi tagállamot és azok régióit az EURES-hálózat koordinálására és fejlesztésére irányuló munkába annak érdekében, hogy a jelenlegi struktúra megerősödjön, és ne korlátozódjon bürokratikus eljárásokra;

27. úgy véli, hogy az EURES-hálózat új struktúrája olyan finanszírozási rendszert tesz szükségessé, amelynek forrásait tisztázni kell, mivel az ESZA egy regionalizált strukturális alap, ellentétben a társadalmi változás és innováció programjának pénzeszközeivel;

28. úgy véli továbbá, hogy az említett finanszírozási rendszerben pontosan meg kell határozni azt a sajátos helyzetet, amikor a hálózatban EURES-partnerként részt vevő, nyereségérdekelt magán foglalkoztatási szolgálatoknak juttatnak pénzeszközöket;

29. arra buzdítja az Európai Bizottságot, hogy indítson széles körű kommunikációs kampányt a továbbfejlesztett EURES-szolgáltatásokról, mivel jelenlegi formájában a hálózatot sok álláskereső és számos állást kínáló vállalkozás alig ismeri;

30. megjegyzi, hogy az álláskereső és a munkaadók többségéhez gyakran a helyi és a regionális szint áll a legközelebb, hogy a munkaerőpiac túlnyomórészt helyi piac, ⁽⁵⁾ hogy a munkaerőpiac regionális és helyi léptékben rendszerint súlyos belső problémákkal küzd, ilyen például a termelő tevékenység és ebből következően a munkaerő-szükséglet szezonális jellege;

31. fontos ezért, hogy legyenek egyértelműen kijelölt helyi és regionális képviselők, akik strukturált párbeszédet és rendszeres információcserét folytatnak a nemzeti koordinációs irodákkal annak érdekében, hogy ez utóbbiak nemzeti szinten hasznosítani tudják a helyi és regionális ismereteket és tapasztalatokat, ugyanakkor a helyi és regionális foglalkoztatási szolgálatok ismerjék a nemzeti és európai szinten biztosított EURES-szolgáltatásokat;

32. hangsúlyozza, hogy az EURES-tanácsadók tevékenységének sikere az egyes uniós régiók és települések sajátos foglalkoztatási igényeinek pontos ismeretében rejlik, ezért ajánlatos, hogy a nemzeti koordinációs irodák igyekezzenek EURES-tanácsadókat helyezni az állami struktúrák legkisebb területi egységeibe;

33. támogatja, hogy az EURES nyújtson tájékoztatást a betölthető szakmai gyakorlatokról, valamint azt javasolja, hogy visszacsatolási eszközként is működjön, lehetővé téve, hogy a tanulók szakmai gyakorlatok keretében értékeljék ismereteiket, ⁽⁶⁾ továbbá olyan új intézkedések bevezetésére buzdít, amelyek a gyakorlatok terén nyitott és átlátható kínálat megteremtésére ösztönöznek;

34. úgy véli, hogy az EURES-szolgáltatások reformjának azt a célt kell szolgálnia, hogy a fiatalok aktív támogatásban részesüljenek, és ennek jegyében a szolgáltatásokat és a kezdeményezéseket úgy kell kialakítani, hogy elérhetőbbek legyenek, valamint az alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézményekbe személyre szabott tanácsadó és iránymutató rendszereket kell telepíteni, amelyek támogatást biztosítanak a diákoknak, tanulóknak és általában a fiataloknak, hogy jobban átlássák vágyaikat, képességeiket és munkalehetőségeiket;

35. üdvözli az EURES tökéletesítésére irányuló javaslatot, különösképpen azt, hogy ez az ajánlatokról világos földrajzi áttekintést nyújtó „Match and Map” szolgáltatás bevezetésével valósul meg, és úgy véli, hogy az ajánlat közzétételekor az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) és az ESCO (kézségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozása) kritériumaival összhangban pontosan meg kellene határozni a kínált munkát, valamint tájékoztatást kellene nyújtani a szerződés lényeges elemeiről (határozott vagy határozatlan voltáról, a munkaidőről, a berről és a munkavégzés pontos helyéről). E tekintetben az RB felhívja a figyelmet arra a szerepre, amelyet a munkaközvetítő irodák programjai regionális és nemzeti szinten betölthetnek, és javasolja, hogy e programok jobban fonódjanak össze az Enterprise Europe Networkkel (EEN), a régiókkal és a kereskedelmi kamarákkal (amelyek abban az előnyös helyzetben vannak, hogy szoros kapcsolatot tartanak fenn az üzleti világgal, és ismerik annak szükségleteit és problémáit); ⁽⁷⁾

36. kéri a tagállamokat, hogy nemzeti képesítési rendszereiket kapcsolják össze az EKKR-rel, és ismertessék meg azt valamennyi állampolgárjukkal azáltal, hogy előmozdítják használatát a hivatalos bizonyítványok kiállításánál;

37. ezért kéri, hogy az EURES-portálon támogassák az Europass CV, az EKKR és a (többnyelvű) ESCO használatát ezen eszközök bevezetése céljából, és tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy e portál automatizált megfeleltetést biztosítson az állásajánlatok és -keresések és az önéletrajzok között, hogy ezek valamennyi uniós nyelven elérhetőek legyenek, és hogy a portál tartalmazza a nemzeti szinten elsajátított készségek, kompetenciák, képesítések, illetve gyakorolt foglalkozások egyértelmű meghatározásait.

Ennek során elengedhetetlen annak hangsúlyozása, hogy egy automatizált rendszer soha sem pótolhatja a szükséges személyes beszélgetést vagy a megfeleltetésnél nyújtott támogatást, mivel a kompetenciákat és készségeket, valamint azok leírásait nyelvi különbségek miatt nem lehet mindig egy az egyben lefordítani;

38. rámutat arra, hogy a munkavállalók Unión belüli fokozottabb mobilitása előnyökkel jár a vállalkozások, különösen a főleg nemzeti profillal rendelkező kkv-k számára, ezért kéri, hogy az EURES nyújtson a kkv-k sajátosságait figyelembe vevő konkrét szolgáltatásokat, ami több támogatást tehet szükségessé, noha ezek a vállalkozások gyakran nem tudnak további járulékos kiadásokat állni vagy a mobil munkavállalók szerződtetésével járó adminisztratív terheket vállalni;

⁽⁵⁾ CDR5278-2013_00_00_TRA_AC.

⁽⁶⁾ COR-2014-00111-00-00-PAC-TRA.

⁽⁷⁾ CDR1186-2012_00_00_TRA_AC.

39. hangsúlyozza, hogy jelenleg a munkavállalók Unión belüli mobilitásának legfőbb akadálya a nyelvismeret hiánya, ezért úgy véli, hogy az EU-n belüli nyelvi akadályok megszüntetése érdekében elő kell mozdítani, hogy az EURES-portálon megjelenő valamennyi információt az összes uniós nyelvre lefordítsák, és kéri, hogy az EURES-hálózat nyújtson alapvető tájékoztatást a munkavállalók számára rendelkezésre álló nyelvtanfolyamokról, és közöljön gyakorlati információkat a fogadó országba történő költözéssel kapcsolatban;

40. úgy véli, hogy a munkavállalók Európai Unión belüli szabad mozgásának hasznára válik a mobilitással összefüggő sajátos kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatás javítása, így a szociális juttatások Unión belüli földrajzi vagy szakmai mobilitás esetén történő módosításával vagy átalakításával, a szerzett jogok szintjével, a mobilitás következményeivel vagy a lehetséges alternatívákkal kapcsolatos információk pontosítása;

Szubszidiaritás és arányosság

41. úgy véli, hogy a rendeletjavaslat a szubszidiaritás és az arányosság elvei által kijelölt kereteken belül marad – célja a tagállamok közötti együttműködést szolgáló olyan közös keretrendszer létrehozása, amely összegyűjti és „készpénzre váltja” az állásajánlatokat, valamint elősegíti a munkaerő-piaci kereslet és kínálat kiegyensúlyozását, amit a tagállamok önmagukban nem tudnak elérni, így ez a cél a fellépés léptéke és hatása miatt uniós szinten jobban megvalósítható –, azaz a rendelet az említett cél elérése érdekében a szükségesnél nagyobb mértékben nem lép túl ezeken az elveken;

42. ennek ellenére emlékeztet arra, hogy az EURES egy szigorúan európai szinten létrejött hálózat, amelynek a gyakorlatban egyre inkább egy valódi európai foglalkoztatási közszolgálatná kell válnia;

43. ezért arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a szubszidiaritás és arányosság keretein belül erősítse meg az EURES-hálózat európai dimenzióját, főként pedig vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy az Európai Koordinációs Irodához rendeli az EURES-partnerek engedélyezését, továbbá a javaslatban foglalt azon lehetőséget, hogy a tagállamok kötelezettségeket írjanak elő az EURES-partnerek számára, adott esetben váltsa fel az ez utóbbiakra vonatkozó valódi kötelezettségek megállapításával;

44. úgy véli továbbá, hogy ahhoz, hogy az EURES-hálózat sikeres legyen az EU legkülső és szigeti régióiban, ahol – főként a fiatalok körében – magas a munkanélküliség, az európai és nemzeti szervezeteknek megfelelő figyelmet kell fordítaniuk az ilyen régiók sajátos korlátozó tényezőire, azaz a tartós strukturális és földrajzi hátrányokra, amelyek kimondottan megnehezítik a munkavállalói mobilitást;

Záró ajánlások

45. azzal az ajánlással és kéréssel fordul az Európai Bizottsághoz, hogy tegyen javaslatot olyan új eszközökre, amelyek a strukturális alapok felhasználása révén elősegítik a mobil munkavállalók integrációját;

46. úgy véli, hogy az EURES sikeréhez az szükséges, hogy a tagállamok fokozottabban tartsák szem előtt az Európai Unió régióinak és/vagy településeinek sajátos érdekeit, ezért azt javasolja, hogy a rendelet írja elő, hogy az EURES-partnerek közötti együttműködést a gyakorlatban az EU régióinak és/vagy településeinek jellegzetességeit figyelembe véve kell folytatni;

47. annak kiemelt figyelembevételét javasolja, hogy a helyi és a regionális szint van a legközelebb a polgárokhoz és ebből következően az álláskeresőkhöz és a munkaadókhöz, és hogy a munkaerőpiac ezért túlnyomórészt regionális piac.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1.módosítás

19. preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	CoR amendment
A közös informatikai platform számára rendelkezésre bocsátott információk – és elsősorban az állásajánlatokkal kapcsolatos adatok – tartalmi és technikai minőségének biztosításáért jogilag azon szervezetek felelősek, amelyek a szóban forgó információt hozzáférhetővé teszik az adott tagállam jogának és/vagy előírásainak megfelelően. A Bizottságnak elő kell segítenie az együttműködést annak érdekében, hogy korán észlelhetővé váljanak az információk európai szintű cseréje terén történő csalások vagy visszaélések.	A közös informatikai platform számára rendelkezésre bocsátott információk – és elsősorban az állásajánlatokkal kapcsolatos adatok – tartalmi és technikai minőségének biztosításáért jogilag azon szervezetek felelősek, amelyek a szóban forgó információt hozzáférhetővé teszik az adott tagállam jogának és/vagy előírásainak megfelelően. A Bizottságnak elő kell segítenie az <u>összes érdekelt fél – beleértve a polgárokat is – közötti</u> együttműködést annak érdekében, hogy korán észlelhetővé váljanak az információk európai szintű cseréje terén történő csalások vagy visszaélések, <u>és a feljelentéseket lehetővé tevő mechanizmusokat és eszközöket kell rendelkezésre bocsátania.</u>

Indokolás

A munkavállalók csalásoktól és visszaélésektől való védelméhez döntő fontosságú, hogy az állásajánlatokról közzétett adatok megbízhatóak és korrektek legyenek. Ezért az Európai Bizottságnak szerepet kell vállalnia, és be kell vonnia a tagállamokat a folyamatba, mechanizmusokat dolgozva ki az együttműködésre, a felderítésre és a feljelentésekre.

2. módosítás

1. cikk Tárgy

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) E rendelet célja, hogy a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés keretrendszerének létrehozásával elősegítse a munkavállalók Unión belüli szabad mozgását az EUMSZ 45. cikke értelmében.	(1) E rendelet célja, hogy <u>az EUMSZ 45. cikke értelmében a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés keretrendszerének létrehozásával</u> elősegítse a munkavállalók Unión belüli szabad mozgását <u>az EUMSZ 45. cikke értelmében egy olyan közös keretrendszer révén, amely lehetővé teszi, hogy a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata, az EURES az Unión belüli munkavállalói mobilitás elősegítésének hatékony eszközévé váljon.</u>
(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában e rendelet az alábbiak tekintetében fogalmaz meg célokat, alapelveket és szabályokat:	(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában e rendelet az alábbiak tekintetében fogalmaz meg célokat, alapelveket és szabályokat:
a) a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés az állásajánlatokkal, az állaspályázatokkal és az önéletrajzokkal kapcsolatos adatok megosztása és az ennek eredményeként történő kiközvetítés területén;	a) a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés az állásajánlatokkal, az állaspályázatokkal és az önéletrajzokkal kapcsolatos adatok megosztása és az ennek eredményeként történő kiközvetítés területén;
b) az egyes tagállamok által egyenként vagy közösen végrehajtott olyan intézkedések, amelyek az uniós munkaerő-piaci kereslet és kínálat közötti egyensúly megteremtését és ezáltal a magas szintű foglalkoztatás elősegítését szolgálják;	b) az egyes tagállamok által egyenként vagy közösen végrehajtott olyan intézkedések, amelyek az uniós munkaerő-piaci kereslet és kínálat közötti egyensúly megteremtését és ezáltal a magas szintű foglalkoztatás elősegítését szolgálják;
c) a foglalkoztatási szolgálatok tagállamokra és Bizottságra kiterjedő európai hálózatának működése;	c) <u>a foglalkoztatási szolgálatok tagállamokra és Bizottságra kiterjedő európai hálózatának az EURES-hálózat szervezete és működése;</u>
d) a munkavállalók és munkáltatók számára nyújtandó mobilitási támogatási szolgáltatások.	d) a munkavállalók és munkáltatók számára nyújtandó mobilitási támogatási szolgáltatások.

Indokolás

Fontos hangsúlyozni, hogy a jövőbeni rendelet célja a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata, az EURES használatának megszilárdítása és erősítése az Európai Bizottság 2002. december 23-i 2003/8/EK határozata és 2012. november 26-i 2012/733/EU végrehajtási határozata értelmében, mely utóbbi a rendeletjavaslat hatálybalépésével hatályát veszti. Maga a javaslat implicit módon tartalmazza ezt a célt, például 10. cikkének (3) bekezdésében, amely előírja, hogy a rendelet hatálybalépésekor már EURES-partnernek minősülő állami foglalkoztatási szolgálatok öt éven keresztül mentesülnek a 8. cikkben foglaltak alól. Másrészt, az Európai Koordinációs Iroda által elfogadott EURES-alapokmány (HL C 311., 2010.11.16., 6. o.) számos előírása, amely nem szerepel a 35. cikk szerint hatályon kívül helyezett rendelkezések között, e rendelet elfogadását követően hatályban lévőknek tekinthető. Végül, az 1. cikk (2) bekezdése d) pontjának új szövegezése a könnyebb megértést szolgálja (A magyar nyelvű változatot nem érinti).

3. módosítás**2. cikk Fogalommeghatározások**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
E rendelet alkalmazásában:	E rendelet alkalmazásában:
a) „állami foglalkoztatási szolgálatok”: olyan tagállami szervezetek, amelyek az érintett minisztériumokhoz, közszolgálati szervekhez vagy a közjog hatálya alá tartozó vállalatokhoz tartoznak, és amelyek feladata az aktív munkaerő-piaci szakpolitikai intézkedések végrehajtása és foglalkoztatási szolgáltatások közérdekből történő nyújtása;	a) „állami foglalkoztatási szolgálatok”: olyan tagállami szervezetek, amelyek az érintett minisztériumokhoz, közszolgálati szervekhez vagy a közjog hatálya alá tartozó vállalatokhoz tartoznak, és amelyek feladata az aktív munkaerő-piaci szakpolitikai intézkedések végrehajtása és foglalkoztatási szolgáltatások közérdekből történő nyújtása;
b) „foglalkoztatási szolgálatok”: olyan jogi vagy természetes személyek, amelyek egy tagállamban jogszerűen működnek, és amelyek állásukra számukra foglalkoztatás céljából, munkáltatók számára pedig munkavállalók toborzása céljából nyújtanak szolgáltatásokat;	b) „foglalkoztatási szolgálatok”: olyan <u>állami vagy magántulajdonú – ez utóbbi esetben nyereségérdekelt vagy nonprofit</u> – jogi vagy természetes személyek, amelyek egy tagállamban jogszerűen működnek, és amelyek állásukra számukra foglalkoztatás céljából, munkáltatók számára pedig munkavállalók toborzása céljából nyújtanak szolgáltatásokat;
c) „állásajánlat”: bármely alkalmazási ajánlat, ideértve a munkavégzésnek minősülő tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket és a szakmai gyakorlatokat;	c) „állásajánlat”: bármely alkalmazási ajánlat, ideértve a munkavégzésnek minősülő tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket és a szakmai gyakorlatokat;
d) „közvetítés”: információcsere, valamint az állásajánlatok, az álláspályázatok és az önéletrajzok feldolgozása;	d) „közvetítés”: információcsere, valamint az állásajánlatok, az álláspályázatok és az önéletrajzok feldolgozása;
e) „közös informatikai platform”: a közvetítés céljából európai szinten létrehozott informatikai infrastruktúra és a kapcsolódó internetes platformok;	e) „közös informatikai platform”: a közvetítés céljából európai szinten létrehozott informatikai infrastruktúra és a kapcsolódó internetes platformok;
f) „kiközvetítés” (munkavállaló munkáltatóhoz való, foglalkoztatási szolgálatok általi kiközvetítése) vagy „toborzás” (munkavállaló munkáltató részére történő toborzása): üres álláshely betöltése céljából nyújtott olyan szolgáltatás, amely a keresleti és kínálati oldal közötti közvetítésen alapul;	f) „kiközvetítés” (munkavállaló munkáltatóhoz való, foglalkoztatási szolgálatok általi kiközvetítése) vagy „toborzás” (munkavállaló munkáltató részére történő toborzása): üres álláshely betöltése céljából nyújtott olyan szolgáltatás, amely a keresleti és kínálati oldal közötti közvetítésen alapul;
g) „határ menti munkavállaló”: egy adott tagállamban foglalkoztatottként tevékenységet végző olyan munkavállaló, akinek a lakóhelye egy másik tagállamban található, ahová rendszerint naponta vagy legalább hetente egyszer visszatér.	g) „határ menti munkavállaló”: egy adott tagállamban foglalkoztatottként tevékenységet végző olyan munkavállaló, akinek a lakóhelye egy másik tagállamban található, ahová rendszerint naponta vagy legalább hetente egyszer visszatér.

Indokolás

A világos szabályozás és a jogbiztonság érdekében a tagállami „foglalkoztatási szolgálatok” meghatározását célzó jogszabályban kerülni kell az implicit megfogalmazást. A cél annak egyértelművé tétele, hogy e szolgálatok milyen jogi státuszban működhetnek, és hogy lehetnek nyereségorientáltak is. Ez összhangban van mind az uniós joggyakorlattal,⁽⁸⁾ mind pedig azzal, hogy az Európai Bizottság a foglalkoztatási szolgálatokat általános érdekű szolgáltatásokként fogja fel.⁽⁹⁾ Ez a megfogalmazás azt az elképzelést tükrözi, hogy minden olyan állami politikának, amely a teljes foglalkoztatás elérését tűzi ki célul, minden területi szinten elő kell segítenie az állami és a magánszféra közötti együttműködést, és a magánszereplők előtt meg kell nyitnia a foglalkoztatással kapcsolatos tájékoztatási, útmutatási és közvetítési szolgáltatásokat.

4. módosítás

II. fejezet

(Az EURES-hálózat létrehozása) és 3. cikk (Létrehozás)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
II. FEJEZET Az EURES-HÁLÓZAT LÉTREHOZÁSA 3. cikk Létrehozás Ez a rendelet létrehozza a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatát („EURES-hálózat”).	II. FEJEZET Az EURES-HÁLÓZAT <u>SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE LÉTREHOZÁSA</u> 3. cikk <u>Létrehozás</u> Ez a rendelet létrehozza a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatát („EURES-hálózat”).

Indokolás

Amint azt a 2. módosításnál kifejtettük, e rendeletjavaslat nem létrehozza az EURES-hálózatot, hanem megújítja annak szervezetét és működési dinamikáját. A II. fejezet címét a valódi tárgynak megfelelően kell módosítani – az EURES-hálózat szervezeti felépítése –, a 3. cikk pedig törölhető.

5. módosítás

4. cikk Összetétel, szerepek és közös feladatok

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Az EURES-hálózat az alábbi kategóriákba tartozó szervezetekből áll: a) az Európai Bizottság, amely az Európai Koordinációs Irodán keresztül segítséget nyújt az EURES-hálózatnak tevékenységei elvégzéséhez; b) az EURES-tagok, vagyis a tagállamok által kijelölt szervek, melyek feladata e rendelet alkalmazása a tagállamokban (nemzeti koordinációs irodák);	(1) Az EURES-hálózat az alábbi kategóriákba tartozó szervezetekből áll: a) az Európai Bizottság, amely az Európai Koordinációs Irodán keresztül segítséget nyújt az EURES-hálózatnak tevékenységei elvégzéséhez; b) az EURES-tagok, vagyis a tagállamok által kijelölt szervek, melyek feladata e rendelet alkalmazása a tagállamokban (nemzeti koordinációs irodák);

⁽⁸⁾ Az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy a munkaközvetítés gazdasági jellegű tevékenység, és ha e tevékenység állami szolgálatok monopóliuma, az sérti a közösségi jogot, amennyiben bizonyítható, hogy e szolgálatok nem kielégítően látják el feladatukat (Az Európai Bíróság 1997. december 11-i határozata, C-55/96. sz. ügy), és hogy „az állami foglalkoztatási irodák nincsenek abban a helyzetben, hogy minden tevékenységtípus tekintetében kielégítsék a piaci keresletet” (Az Európai Bíróság 2000. június 8-i határozata, C-258/98. sz. ügy).

⁽⁹⁾ Lásd: A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az általános érdekű szolgáltatások európai minőségi keretrendszere (COM(2011) 900 final), amely kifejti, hogy „az elmúlt évek során az általános érdekű szolgáltatások iránti igények és e szolgáltatások nyújtásának módjai jelentős változásokon mentek keresztül. Azon szolgáltatások nyújtását, amelyeket hagyományosan közvetlenül az állam biztosított, egyre több helyen más szervezetekre ruházzák át a nemzeti, regionális és helyi hatóságok. E szervezetek gyakran a magánszektorhoz tartoznak (és lehetnek nyereségérdekelt vagy nonprofit vállalkozások).”

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) az EURES-partnerek, azaz azon szervezetek, amelyeket a tagállamok felhatalmaznak arra, hogy nemzeti, regionális és/vagy helyi szinten a munkavállalók és munkáltatók számára közvetítést végezzenek és/vagy támogatási szolgáltatásokat nyújtsanak.	c) az EURES-partnerek, azaz azon szervezetek, amelyeknek amelyeket a tagállamok <u>engedélyezik felhatalmaznak</u> arra, hogy nemzeti, regionális és/vagy helyi szinten a munkavállalók és munkáltatók számára közvetítést végezzenek és/vagy támogatási szolgáltatásokat nyújtsanak, <u>valamint a határokon átnyúló EURES-partnerségek.</u>
(2) Szerepének és feladatának megfelelően minden szervezet, amely részt vesz az EURES-hálózatban, aktívan és szoros együttműködésben ösztönzi a munkavállalói mobilitást érintő lehetőségek megteremtését az Unióban, és igyekszik javítani azokat a módszereket, amelyek segítségével a munkavállalók és munkáltatók helyi, regionális, nemzeti és európai szinten élhetnek ezekkel a lehetőségekkel.	(2) Szerepének és feladatának megfelelően minden szervezet, amely részt vesz az EURES-hálózatban, aktívan és szoros együttműködésben ösztönzi a munkavállalói mobilitást érintő lehetőségek megteremtését az Unióban, és igyekszik javítani azokat a módszereket, amelyek segítségével a munkavállalók és munkáltatók helyi, regionális, nemzeti és európai, nemzeti és mindenekelőtt regionális és/vagy helyi szinten élhetnek ezekkel a lehetőségekkel.

Indokolás

A cikk (1) bekezdésének c) pontjában a határokon átnyúló EURES-partnerségeknek nem szabadna engedélyezési eljárás tárgyát képezniük a tagállamok részéről, tehát *sui generis* egységként külön kellene megjeleníteniük.

Másrészt a 4. cikk (2) bekezdésének új szövege igyekszik kiemelni azt a fontos szerepet, amelyet az állami struktúrák legkisebb területi egységei betöltenek, vagy be kellene, hogy töltsenek a munkaerő-piaci gyakorlatban. Ezzel kapcsolatosan a Régiók Bizottsága „A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a növekedés ösztönzésében és a munkahelyteremtés fellendítésében” című véleménye (HL C 62., 2013.3.2., 70. o.) tárgyalta azt, hogy a helyi és regionális önkormányzatok milyen mértékben felelnek – egyéb politikák mellett – a foglalkoztatáspolitiká végrehajtásáért.

6. módosítás

6. cikk Az Európai Koordinációs Iroda feladatai

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
6. cikk Az Európai Koordinációs Iroda feladatai	6. cikk Az Európai Koordinációs Iroda <u>szerepe</u> feladatai
(1) Az Európai Koordinációs Iroda különösen az alábbiak biztosítását vállalja:	(1) Az Európai Koordinációs Iroda különösen az alábbiak biztosítását vállalja:
a) összefüggő keretrendszer kialakítása és horizontális támogatás nyújtása az EURES-hálózat számára, amelybe az alábbiak tartoznak:	a) összefüggő keretrendszer kialakítása az <u>EURES-hálózat szervezése</u> és horizontális támogatás nyújtása az EURES-hálózat számára, amelybe az alábbiak tartoznak:
i. egy európai foglalkoztatási mobilitási portál (a továbbiakban: EURES-portál) és az ehhez kapcsolódó informatikai szolgáltatások üzemeltetése és fejlesztése, ezen belül az állásajánlatok, állás pályázatok, önéletrajzok és egyéb igazoló dokumentumok, például készségútlevélek és egyéb információk cseréje, más releváns európai uniós tájékoztató és/vagy tanácsadó szolgáltatásokkal és hálózatokkal, valamint kezdeményezésekkel együttműködésben;	i. az egy európai foglalkoztatási mobilitási portál, azaz az (a továbbiakban: EURES-portál) és az ehhez kapcsolódó informatikai szolgáltatások üzemeltetése és fejlesztése , ezen belül az állásajánlatok, állás pályázatok, önéletrajzok és egyéb igazoló dokumentumok, például készségútlevélek és egyéb információk cseréje, más releváns európai uniós tájékoztató és/vagy tanácsadó szolgáltatásokkal és hálózatokkal, valamint kezdeményezésekkel együttműködésben;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
ii. tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek; iii. közös képzési program az EURES személyzete számára; iv. a kapcsolatépítés, a bevált gyakorlat cseréje és az egymástól való tanulás elősegítése az EURES-hálózaton belül; b) a földrajzi és foglalkozási mobilitás elemzése; c) a tanulószereződéses gyakorlati képzéssel és szakmai gyakorlattal kapcsolatos uniós együttműködés és közvetítés megfelelő keretrendszerének kialakítása e rendeletnek megfelelően; d) az EURES tevékenységének és foglalkoztatási teljesítményének nyomon követése és értékelése az EURES-tagokkal együttműködésben; (2) Többéves munkaprogramjait a 11. cikkben említett EURES Koordinációs Csoporttal folytatott konzultáció mellett kell kidolgozni.	ii. tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek; iii. közös képzési program az EURES személyzete számára; iv. a kapcsolatépítés, a bevált gyakorlat cseréje és az egymástól való tanulás elősegítése az EURES-hálózaton belül; b) a földrajzi és foglalkozási mobilitás elemzése, <u>törekedve a regionális és/vagy helyi sajátosságok tükrözésére;</u> c) a tanulószereződéses gyakorlati képzéssel és szakmai gyakorlattal kapcsolatos uniós együttműködés és közvetítés megfelelő keretrendszerének kialakítása e rendeletnek megfelelően; d) az EURES tevékenységének és foglalkoztatási teljesítményének nyomon követése és értékelése az EURES-tagokkal együttműködésben, <u>különös tekintettel annak regionális és/vagy helyi dimenziójára, valamint adott esetben a javítást szolgáló, szükségesnek ítélt javaslatok megfogalmazása;</u> (2) <u>Az Európai Koordinációs Iroda Többéves munkaprogramjait</u> a 11. cikkben említett EURES Koordinációs Csoporttal <u>egyeztetve folytatott konzultáció mellett kell kidolgozni</u> többéves munkaprogramokat fogad el.

Indokolás

A „szerep” kifejezés egyértelműbb és a jogbiztonság szempontjából kedvezőbb. Az (1) bekezdés a) pontjának módosításai a szöveg technikai javítását célozzák, hangsúlyozva, hogy az EURES-portál már aktív. Az EURES foglalkoztatási teljesítményének nyomon követése és értékelése annál hatékonyabb lesz, minél több és jobb információt nyújt az állami struktúrák legkisebb területi egységeiről. Az Iroda munkáját ezenkívül ki kell egészíteni a javítást célzó javaslatok megfogalmazásával. Végül ajánlatos tisztázni a rendelet szövegében a többéves programok kidolgozására vonatkozó kötelezettséget. A (2) bekezdés eredeti szövege nem pontosítja az Iroda kötelezettségének eredetét, amely implicit módon valószínűleg az EURES-irányelvekben – az EURES-alapokmány 2.4.1. pontjában – gyökerezik.

7. módosítás

7. cikk A nemzeti koordinációs irodák feladatai

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
7. cikk A nemzeti koordinációs irodák feladatai (1) Minden nemzeti koordinációs iroda feladata:	7. cikk A nemzeti koordinációs irodák <u>szerepe</u> feladatai (1) Minden nemzeti koordinációs iroda <u>feladatait végzi a következőket:</u>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a) együttműködni a Bizottsággal és más tagállamokkal a III. fejezetben meghatározott keretrendszeren belül zajló közvetítés terén; b) megszervezni az EURES munkáját a tagállamban, ideértve a támogatási szolgáltatások IV. fejezetnek megfelelő biztosítását is; c) összehangolni az érintett tagállam által végrehajtott intézkedéseket egymással és a többi tagállam intézkedéseivel az V. fejezetnek megfelelően.	a) együttműködni <u>együttműködik</u> a Bizottsággal és más tagállamokkal a III. fejezetben meghatározott keretrendszeren belül zajló közvetítés terén; b) megszervezi megszervezni az EURES munkáját a tagállamban, többek között a IV. fejezetnek megfelelői- <u>ideértve a támogatási szolgáltatásokat</u> szolgáltatások <u>IV. fejezetnek megfelelő biztosítását is, különös figyelmet fordítva a regionális és/vagy helyi dimenzióra;</u> c) összehangolja <u>összehangolni</u> az érintett tagállam által végrehajtott intézkedéseket egymással és a többi tagállam intézkedéseivel az V. fejezetnek megfelelően.
(2) A nemzeti koordinációs iroda emellett megszervezi az Európai Koordinációs Iroda által nyújtott, a 6. cikkben említett horizontális támogatási szolgáltatások nemzeti szintű végrehajtását, adott esetben szoros együttműködésben az Európai Koordinációs Irodával és más nemzeti koordinációs irodákkal. Az említett horizontális támogatási tevékenységek közé főként az alábbiak tartoznak:	(2) A nemzeti koordinációs iroda emellett megszervezi az Európai Koordinációs Iroda által nyújtott, a 6. cikkben említett horizontális támogatási szolgáltatások nemzeti szintű végrehajtását, adott esetben szoros együttműködésben az Európai Koordinációs Irodával és más nemzeti koordinációs irodákkal. <u>E célból minden nemzeti koordinációs irodának el kell végeznie különösen az alábbiakat:</u> Az említett horizontális támogatási tevékenységek közé főként az alábbiak tartoznak:
a) olyan információk összegyűjtése és validálása – többek között az EURES-portálon való – közzététel céljával, amelyek az adott ország területén működő EURES-partnerekkel, azok tevékenységével, és az általuk a munkavállalóknak és munkáltatóknak nyújtott támogatási szolgáltatások körével kapcsolatosak; b) az EURES tevékenységéhez kapcsolódó előképzés nyújtása, a közös képzési programban és a kölcsönös tanulási folyamatban részt vevő személyzet kiválasztása; c) a 28. és 29. cikkel kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése.	a) olyan információk összegyűjtése és validálása – többek között az EURES-portálon való – közzététel céljával, amelyek az adott ország területén működő EURES-partnerekkel, azok tevékenységével, és az általuk a munkavállalóknak és munkáltatóknak nyújtott támogatási szolgáltatások körével kapcsolatosak; b) az EURES tevékenységéhez kapcsolódó előképzés nyújtása, a közös képzési programban és a kölcsönös tanulási folyamatban részt vevő személyzet kiválasztása; c) <u>éves munkaprogram kidolgozása a 28. cikkel összhangban, valamint a 28. és 29. cikkben említettekkel</u> kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése.
(3) A nemzeti koordinációs irodák – többek között az EURES-portálon való – közzététel céljából, a munkavállalók és a munkáltatók érdekében validálják, rendszeresen frissítik és kellő időben terjesztik a nemzeti szinten rendelkezésre álló információkat és útmutatásokat az alábbiakról: a) élet- és munkakörülmények; b) a foglalkoztatással kapcsolatos adminisztratív eljárások; c) a munkavállalókra vonatkozó szabályok; d) tanulószereződéses gyakorlati képzések és szakmai gyakorlatok; e) adott esetben a határ menti ingázók helyzete, főleg a határokon átnyúló régiókban.	(3) A nemzeti koordinációs irodák – többek között az EURES-portálon való – közzététel céljából, a munkavállalók és a munkáltatók érdekében validálják, rendszeresen frissítik és kellő időben terjesztik a nemzeti szinten rendelkezésre álló információkat és útmutatásokat az alábbiakról: a) élet- és munkakörülmények; b) a foglalkoztatással kapcsolatos adminisztratív eljárások; c) a munkavállalókra vonatkozó szabályok; d) tanulószereződéses gyakorlati képzések és szakmai gyakorlatok; e) adott esetben a határ menti ingázók helyzete, főleg a határokon átnyúló régiókban.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A nemzeti koordinációs irodák adott esetben az információk validálásába és terjesztésébe más tájékoztató és tanácsadó szolgálatokat és hálózatokat, valamint megfelelő nemzeti szerveket is bevonhatnak, ideértve a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben a munkavállalóknak biztosított jogok gyakorlását megkönnyítő intézkedésekről szóló 2013/.../EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében említett szerveket is. (4) A nemzeti koordinációs irodák általános támogatást nyújtanak a területükön az EURES-hálózatban részt vevő szervezeteknek a többi tagállamban működő megfelelő szervezetekkel való együttműködés tekintetében. Ide tartozik az a támogatás, amelyet az EURES-en belüli állásajánlatokhoz és toborzáshoz kapcsolódó panaszok esetében, valamint az állami hatóságokkal, például a munkaügyi felügyelőségekkel való együttműködés tekintetében nyújtanak. (5) A nemzeti koordinációs irodák ösztönzik az érdekelt felekkel, például a pályaeorientációs tanácsadókkal, egyetemekkel, kereskedelmi kamarákkal és a gyakorlati képzések és szakmai gyakorlatok lebonyolításában részt vevő szervezetekkel való együttműködést. (6) Minden tagállam biztosítja, hogy nemzeti koordinációs irodája számára rendelkezésre álljon az e rendeletben meghatározott feladatai végrehajtásához szükséges személyzet és egyéb források. (7) A nemzeti koordinációs irodát a nemzeti koordinátor vezeti, aki a 11. cikkben említett Koordinációs Csoport tagja.	A nemzeti koordinációs irodák adott esetben az információk validálásába és terjesztésébe más tájékoztató és tanácsadó szolgálatokat és hálózatokat, valamint megfelelő nemzeti szerveket is bevonhatnak, ideértve a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben a munkavállalóknak biztosított jogok gyakorlását megkönnyítő intézkedésekről szóló 2013/.../EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében említett szerveket is. (4) A nemzeti koordinációs irodák általános támogatást nyújtanak a területükön az EURES-hálózatban részt vevő szervezeteknek a többi tagállamban működő megfelelő szervezetekkel való együttműködés tekintetében. Ide tartozik az a támogatás, amelyet az EURES-en belüli állásajánlatokhoz és toborzáshoz kapcsolódó panaszok esetében, valamint az állami hatóságokkal, például a munkaügyi felügyelőségekkel való együttműködés tekintetében nyújtanak. (5) A nemzeti koordinációs irodák ösztönzik az érdekelt felekkel, például a pályaeorientációs tanácsadókkal, egyetemekkel, kereskedelmi kamarákkal és a gyakorlati képzések és szakmai gyakorlatok lebonyolításában részt vevő szervezetekkel való együttműködést. (6) Minden tagállam biztosítja, hogy nemzeti koordinációs irodája számára rendelkezésre álljon az e rendeletben meghatározott feladatai végrehajtásához szükséges személyzet és egyéb források, <u>és hogy az iroda megfelelően képviselje a hozzá tartozó területekhez kötődő regionális és/vagy helyi érdekeket.</u> (7) A nemzeti koordinációs irodát a nemzeti koordinátor vezeti, aki a 11. cikkben említett Koordinációs Csoport tagja.

Indokolás

A cikk címének és az (1) bekezdés bevezető albekezdésének módosítása összhangban van az előző módosítással. Az (1) bekezdés új b) pontja a technikai javítást célozza – a nemzeti iroda nem biztosítja, hanem megszervezi a támogatási szolgáltatásokat –, emellett azonban erősíteni is kívánja az EURES-partnerek által nyújtott támogatási szolgáltatások regionális dimenzióját. Ugyanezt a technikai javítást célozzák a (2) bekezdéshez és a (3) bekezdés bevezető albekezdéséhez fűzött módosítások. Végül a 7. cikk (6) bekezdésének új szövege azt a már említett célt szolgálja, hogy a munkavállalói mobilitáshoz kapcsolódó kérdéseket a lehető legközvetlenebb módon kezeljék.

8. módosítás

8. cikk Az EURES-partnerek engedélyezése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Minden tagállam létrehoz egy rendszert az EURES-partnerek EURES-hálózatban való részvételének engedélyezésére, azok tevékenységeinek nyomon követésére és annak ellenőrzésére, hogy e rendelet alkalmazása során betartják-e a nemzeti és az uniós jogszabályokat. Ez a rendszer átlátható, arányos és tiszteletben tartja a pályázó szervezetek tekintetében az egyenlő bánásmód, valamint a jogszerű eljárás elvét.	(1) Minden tagállam létrehoz egy rendszert az EURES-partnerek EURES-hálózatban való részvételének engedélyezésére, azok tevékenységeinek nyomon követésére és annak ellenőrzésére, hogy e rendelet alkalmazása során betartják-e a nemzeti és az uniós jogszabályokat. Ez a rendszer átlátható, arányos és tiszteletben tartja a pályázó szervezetek tekintetében az egyenlő bánásmód, valamint a jogszerű eljárás elvét. <u>A határ menti térségek tekintetében illetékes szolgálatok által javasolt határokon átnyúló EURES-partnerségek mentesülnek e nemzeti engedélyezési eljárás alól, és létrejöttüket követően teljes jogú EURES-partnereknek tekinthetők.</u>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) A tagállamok tájékoztatják az Európai Koordinációs Irodát a kialakított nemzeti rendszerükről, valamint azokról az EURES-partnerekről, amelyek számára az EURES-hálózatban való részvételt engedélyezték.	(2) A tagállamok tájékoztatják az Európai Koordinációs Irodát a kialakított nemzeti rendszerükről, valamint azokról az EURES-partnerekről, amelyek számára az EURES-hálózatban való részvételt engedélyezték.
(3) A tagállamokban jogszerűen működő foglalkoztatási szolgálatok kérelmet nyújthatnak be az adott tagállamban abból a célból, hogy EURES-partnerként részt vehessenek az EURES-hálózatban, az e rendeletben meghatározott feltételeknek és az érintett tagállam által létrehozott rendszernek megfelelően.	(3) A tagállamokban jogszerűen működő foglalkoztatási szolgálatok kérelmet nyújthatnak be az adott tagállamban abból a célból, hogy EURES-partnerként részt vehessenek az EURES-hálózatban, az e rendeletben meghatározott feltételeknek és az érintett tagállam által létrehozott rendszernek megfelelően.
(4) Az EURES-partnerek az EURES-hálózatban a mellékletben meghatározott közös minimumkövetelményeknek megfelelően vehetnek részt.	(4) Az EURES-partnerek az EURES-hálózatban a mellékletben meghatározott közös minimumkövetelményeknek megfelelően vehetnek részt.
(5) A közös minimumkövetelmények nem sértik a tagállamok által alkalmazott azon további kritériumokat és követelményeket, amelyeket az adott tagállam szükségesnek tart a területén a foglalkoztatási szolgálatok tevékenységeire vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásához és a munkaerő-piaci szakpolitikák eredményes irányításához. Az átláthatóság biztosítása érdekében ezek a kritériumok és követelmények az (1) bekezdésben említett rendszer szerves részét képezik.	(5) A közös minimumkövetelmények nem sértik a tagállamok által alkalmazott azon további kritériumokat és követelményeket, amelyeket az adott tagállam szükségesnek tart a területén a foglalkoztatási szolgálatok tevékenységeire vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásához és a munkaerő-piaci szakpolitikák eredményes irányításához. Az átláthatóság biztosítása érdekében ezek a kritériumok és követelmények az (1) bekezdésben említett rendszer szerves részét képezik.
(6) Az EURES-partnerek együttműködhetnek más EURES-partnerekkel vagy más szervezetekkel is a mellékletben leírt kritériumok együttes teljesítése érdekében. Ilyen esetekben az EURES-hálózatban való részvétel további feltétele a megfelelő partnerség huzamos fennállása.	(6) Az EURES-partnerek együttműködhetnek más EURES-partnerekkel vagy más szervezetekkel is a mellékletben leírt kritériumok együttes teljesítése érdekében. Ilyen esetekben az EURES-hálózatban való részvétel további feltétele a megfelelő partnerség huzamos fennállása, <u>valamint az, hogy e partneri együttműködés célja különösen az Unió régiói és/vagy helységei sajátos problémáinak megoldása legyen.</u>
(7) A melléklet módosításához a Bizottság a 33. cikkben említett eljárással összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el.	(7) A melléklet módosításához a Bizottság a 33. cikkben említett eljárással összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el.
(8) A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok segítségével a nemzeti rendszerek leírására szolgáló sablont, illetve a nemzeti rendszerekkel kapcsolatos információk tagállamok közötti cseréjére vonatkozó eljárásokat fogadhat el. E végrehajtási aktusokat a Bizottság a 34. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban fogadja el.	(8) A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok segítségével a nemzeti rendszerek leírására szolgáló sablont, illetve a nemzeti rendszerekkel kapcsolatos információk tagállamok közötti cseréjére vonatkozó eljárásokat fogadhat el. E végrehajtási aktusokat a Bizottság a 34. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban fogadja el.

Indokolás

(1) bekezdés: a módosítás célja az Európai Unió foglalkoztatási és társadalmi innováció programját létrehozó 2013. december 11-i 1296/2013/EU rendelet 21. cikkének a) pontja alapján a határokon átnyúló EURES-partnerségekről szóló rendelkezések gyakorlati érvényesülésének megőrzése.

(6) bekezdés: Az EURES-partnerek egymás közötti vagy más szervezetekkel való, a rendeletjavaslat mellékletében leírt kritériumok teljesítését célzó együttműködése hozzájárulhat az EURES-partnerek tevékenységének hatékonyabbá tételéhez, és a rendeletnek pontosan emiatt kell megkövetelnie, hogy ez az együttműködés a gyakorlatban az EU régiói és/vagy települései sajátosságainak figyelembevétele mellett menjen végbe.

9. módosítás

11. cikk A Koordinációs Csoport

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A Koordinációs Csoport az Európai Koordinációs Iroda és a nemzeti koordinációs irodák képviselőiből áll.	(1) A Koordinációs Csoport az Európai Koordinációs Iroda és a nemzeti koordinációs irodák képviselőiből áll.
(2) A Koordinációs Csoport információcsere és útmutatások kidolgozása révén támogatja e rendelet végrehajtását. Különösen a 14. cikk (8) bekezdésében és a 16. cikk (5) bekezdésében említett technikai előírások és formátumok tervezeteinek kidolgozásában nyújt segítséget.	(2) A Koordinációs Csoport információcsere és útmutatások kidolgozása révén támogatja e rendelet végrehajtását. Különösen a 14. cikk (8) bekezdésében és a 16. cikk (5) bekezdésében említett technikai előírások és formátumok tervezeteinek kidolgozásában nyújt segítséget.
(3) Az Európai Koordinációs Iroda megszervezi a Koordinációs Csoport munkáját, és ülésein ellátja az elnöki szerepet. Az ülésekre meghívja az uniós szintű szociális partnereket.	(3) Az Európai Koordinációs Iroda megszervezi a Koordinációs Csoport munkáját, és ülésein ellátja az elnöki szerepet. Az ülésekre meghívja az uniós szintű szociális partnereket, <u>különös figyelemmel a 28. cikk (4) bekezdésében foglaltakra.</u>

Indokolás

A rendeletjavaslat belső jogi koherenciájának módszeres javítása. Az uniós szintű szociális partnerek azon joga, hogy részt vegyenek az EURES Koordinációs Csoportjának ülésein, többek között azt az egyik fő célt szolgálja, hogy az egyes nemzeti koordinációs irodák által minden évben kidolgozandó munkaprogramok tervezetei kapcsán konzultáljanak velük.

10. módosítás

18. cikk Alapelvek

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok biztosítják, hogy a munkavállalók és munkáltatók nemzeti szinten hozzáférjenek a támogatási szolgáltatásokhoz.	(1) A tagállamok biztosítják, hogy a munkavállalók és munkáltatók nemzeti szinten hozzáférjenek a támogatási szolgáltatásokhoz.
(2) A tagállamok támogatják e szolgáltatások nemzeti szintű, koordinált megközelítésének kidolgozását.	(2) A tagállamok támogatják e szolgáltatások nemzeti szintű, koordinált megközelítésének kidolgozását, <u>arra törekedve, hogy kielégítsék a regionális és/vagy helyi területi egységek sajátos szükségleteit.</u>
(3) A tagállamok a következőképpen biztosítják a 20–23. cikkben említett támogatási szolgáltatások EURES-partnerek révén történő nyújtását:	(3) A tagállamok a következőképpen biztosítják a 20–23. cikkben említett támogatási szolgáltatások EURES-partnerek révén történő nyújtását:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a) az érintett tagállam állami foglalkoztatási szolgálatai révén, a 10. cikknek megfelelően; b) az érintett tagállam állami foglalkoztatási szolgálatainak felelőssége alatt eljáró szervezetek révén, felhatalmazás, kiszervezés vagy az ezen állami foglalkoztatási szolgáltatásokkal vagy más szervekkel az említett szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat érintően kötött egyedi megállapodások alapján; c) egy vagy több EURES-partner révén vagy d) az a)–c) pontban leírtak kombinációjával. (4) A 20–23. cikkben említett támogatási szolgáltatásokat minden tagállamban legalább a (3) bekezdés a) vagy b) pontjában említett szervezeteknek biztosítaniuk kell. (5) A munkavállalók számára a 20., 22. és 23. cikkben leírt támogatási szolgáltatásokat és a 17. cikk (1) bekezdésében említett, az EURES-portálra való regisztrációhoz nyújtott segítséget díjmentesen kell biztosítani. (6) A munkáltatóknak nyújtott, a 21. és 22. cikkben említett támogatási szolgáltatások, valamint a 17. cikk (2) bekezdésében említett, az EURES-portálra való regisztrációhoz nyújtott segítség azonban díjköteles lehet. Amennyiben díjat szabnak ki, a díj megállapításakor nem tehetnek különbséget az EURES-szolgáltatások és az érintett szervezett által nyújtott hasonló szolgáltatások között. (7) Az érintett EURES-partnereknek a rendelkezésükre álló információs csatornákon keresztül egyértelműen tájékoztatniuk kell a munkavállalókat és a munkáltatókat az általuk nyújtott támogatási szolgáltatásokról és arról, hogy ezek a szolgáltatások hol és hogyan érhetők el, valamint a szolgáltatásnyújtás körülményeiről. Ezeket az információkat közzéteszik az EURES-portálon.	a) az érintett tagállam állami foglalkoztatási szolgálatai révén, a 10. cikknek megfelelően; b) az érintett tagállam állami foglalkoztatási szolgálatainak felelőssége alatt eljáró szervezetek révén, felhatalmazás, kiszervezés vagy az ezen állami foglalkoztatási szolgáltatásokkal vagy más szervekkel az említett szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat érintően kötött egyedi megállapodások alapján; c) egy vagy több EURES-partner révén vagy d) az a)–c) pontban leírtak kombinációjával. (4) A 20–23. cikkben említett támogatási szolgáltatásokat minden tagállamban legalább a (3) bekezdés a) vagy b) pontjában említett szervezeteknek biztosítaniuk kell. (5) A munkavállalók számára a 20., 22. és 23. cikkben leírt támogatási szolgáltatásokat és a 17. cikk (1) bekezdésében említett, az EURES-portálra való regisztrációhoz nyújtott segítséget díjmentesen kell biztosítani. (6) A munkáltatóknak nyújtott, a 21. és 22. cikkben említett támogatási szolgáltatások, valamint a 17. cikk (2) bekezdésében említett, az EURES-portálra való regisztrációhoz nyújtott segítség azonban díjköteles lehet. Amennyiben díjat szabnak ki, a díj megállapításakor nem tehetnek különbséget az EURES-szolgáltatások és az érintett szervezett által nyújtott hasonló szolgáltatások között. (7) Az érintett EURES-partnereknek a rendelkezésükre álló információs csatornákon keresztül egyértelműen tájékoztatniuk kell a munkavállalókat és a munkáltatókat az általuk nyújtott támogatási szolgáltatásokról és arról, hogy ezek a szolgáltatások hol és hogyan érhetők el, valamint a szolgáltatásnyújtás körülményeiről. Ezeket az információkat közzéteszik az EURES-portálon.

Indokolás

Az EURES-hálózat sikeréhez az szükséges, hogy a tagállamok fokozottabban tartsák szem előtt az Európai Unió régióinak és/vagy településeinek sajátos érdekeit.

11. módosítás

25. cikk A mobilitási hullámokkal és mintákkal kapcsolatos információcsere

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság és a tagállamok az Eurostat statisztikai és a rendelkezésre álló nemzeti adatok alapján nyomon követik az Unióban megfigyelhető munkavállalói mobilitási hullámokat és mintákat.	A Bizottság és a tagállamok az Eurostat statisztikai és a rendelkezésre álló nemzeti és <u>regionális</u> adatok alapján nyomon követik az Unióban megfigyelhető munkavállalói mobilitási hullámokat és mintákat.

Indokolás

A munkavállalói mobilitási hullámok és minták Európai Bizottság és tagállamok általi nyomon követésének eredményei annál inkább tükrözik a valóságot, minél inkább számot vetettek az Európai Uniót alkotó régiók különböző jellegzetességeivel.

12. módosítás**26. cikk A tagállamok közötti információcsere**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Minden tagállam köteles főként az alábbiakkal kapcsolatban információkat gyűjteni és elemezni: a) munkaerőhiány és -túlkínálat a nemzeti és ágazati munkaerőpiacokon, valamint annak megállapítása, hogy e problémákat milyen mértékben enyhítheti a munkavállalói mobilitás; b) nemzeti szintű EURES-tevékenységek; c) az EURES-hálózat helyzete a toborzási szolgáltatások nemzeti szintű piacán. (2) A nemzeti koordinációs irodák feladata az információk EURES-hálózaton belüli megosztása és a közös elemzésben való részvétel. (3) Az információcserét és a közös elemzést figyelembe véve a tagállamok foglalkoztatáspolitikájuk szerves részeként mobilitási szakpolitikákat dolgoznak ki. Ezek a mobilitási szakpolitikák keretet adnak ahhoz, hogy a tagállamok végrehajthassák a 28. cikkben említett programozást. (4) Az Európai Koordinációs Iroda olyan eljárásokat hoz létre, és olyan gyakorlati intézkedéseket hoz, amelyek előmozdítják a nemzeti koordinációs irodák közötti információcserét és a közös elemzés kialakítását.	(1) Minden tagállam köteles főként az alábbiakkal kapcsolatban információkat gyűjteni és elemezni: a) munkaerőhiány és -túlkínálat a nemzeti és ágazati munkaerőpiacokon, valamint annak megállapítása, hogy e problémákat milyen mértékben enyhítheti a munkavállalói mobilitás; b) nemzeti szintű EURES-tevékenységek; c) az EURES-hálózat helyzete a toborzási szolgáltatások nemzeti szintű piacán. (2) A nemzeti koordinációs irodák feladata az információk EURES-hálózaton belüli megosztása és a közös elemzésben való részvétel. (3) Az információcserét és a közös elemzést figyelembe véve a tagállamok foglalkoztatáspolitikájuk szerves részeként mobilitási szakpolitikákat dolgoznak ki <u>szakpolitikák kidolgozására törekednek</u>. Ezek a mobilitási szakpolitikák keretet adnak ahhoz, hogy a tagállamok végrehajthassák a 28. cikkben említett programozást. (4) Az Európai Koordinációs Iroda olyan eljárásokat hoz létre, és olyan gyakorlati intézkedéseket hoz, amelyek előmozdítják a nemzeti koordinációs irodák közötti információcserét és a közös elemzés kialakítását.

Indokolás

Az EUMSZ harmadik részének IX. címe, különösen a 147. cikk (1) bekezdése és a 149. cikk utolsó része megerősíti, hogy a foglalkoztatáspolitikai területén a jogalkotói hatáskör, az EU és a tagállamok közötti megosztott jellege ellenére, ez utóbbiakat illeti meg. A tagállamok mobilitási szakpolitikák kidolgozására való kötelezése túlmutat a közösségi jogalkotó hatáskörein: iránymutatások pusztá megfogalmazásán – az EUMSZ 148. cikkének (2) bekezdése –, illetve a tagállamok foglalkoztatás terén történő fellépését ösztönző intézkedések elfogadásán – az EUMSZ 149. cikkének első része. E kötelezettséget a tagállamokhoz intézett, az e kérdésben való fellépésre vonatkozó ajánlással kell felváltani.

13. módosítás

MELLÉKLET

A szervezetek EURES-partnerként való működésének engedélyezésére vonatkozó közös kritériumok

1. Szolgáltatásnyújtás

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
1. Olyan megfelelő mechanizmusok és eljárások megléte, amelyek az alkalmazandó foglalkoztatási előírások és jogi követelmények – köztük a hatályos adatvédelmi jogszabályok, valamint az állásajánlatokkal kapcsolatos adatokra vonatkozó követelmények és előírások – teljes mértékű betartásának ellenőrzésére és biztosítására szolgálnak.	1. Olyan megfelelő mechanizmusok és eljárások megléte, amelyek az alkalmazandó foglalkoztatási előírások és jogi követelmények – köztük <u>a megkülönböztetésmentesség elve, különös tekintettel a munkaerőpiacról kirekesztett emberekre</u> , a hatályos adatvédelmi jogszabályok, valamint az állásajánlatokkal kapcsolatos adatokra vonatkozó követelmények és előírások – teljes mértékű betartásának ellenőrzésére és biztosítására szolgálnak.

Indokolás

A módosítás célja a megkülönböztetésmentesség közösségi elvének (az EUMSZ 10., 19. és 45. cikke), valamint a rendeletjavaslat 5. cikkében említett csoportoknak a figyelembevételé.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 25-én.

A Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az uniós bankok szerkezeti reformjai és az árnyékbanki tevékenység átláthatósága

(2014/C 271/15)

Előadó: Henk KOOL (NL/PES), Hága önkormányzatának tagja

Referenciaszövegek: Javaslatok európai parlamenti és tanácsi rendeletekre

— Az uniós hitelintézetek ellenálló képességét fokozó strukturális intézkedések

COM(2014) 43 final

— Az értékpapír-finanszírozási ügyletek bejelentése és átláthatósága

COM(2014) 40 final

I. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szorosan együttműködnek a pénzintézetekkel közép- és hosszú távú projektjeik finanszírozása érdekében. Tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok felelősek az állami beruházások kétharmadáért az EU-ban, és ez csak 2011-ben 179 milliárd eurót, azaz az EU GDP-jének 1,4 %-át (ez több, mint az Unió teljes költségvetése (1 %)) jelentette, teljesen egyértelmű, hogy a bankok ellenálló képessége kiemelt jelentőséggel bír a helyi és regionális önkormányzatok számára, és a bankok jelenleg zajló szabályozási reformja komoly hatást gyakorol majd rájuk;

2. hangsúlyozza, hogy politikai és gazdasági-tudományos szempontból széles körű támogatást élvez az a nézet, hogy a bankok felügyelete és a reformok ellenőrzése hatékonyabb lenne, ha végrehajtásuk nem nemzeti, hanem európai szinten történne;

3. üdvözlöi az uniós hitelintézetek ellenálló képességét fokozó strukturális intézkedésekről és az értékpapír-finanszírozási ügyletek bejelentéséről és átláthatóságáról szóló európai bizottsági rendeleteket; hangsúlyozza, hogy mindenképpen el kell kerülni újabb szabályozási és adminisztratív terhek létrehozását;

4. ugyanakkor sajnálattal látja, hogy az Európai Bizottság által 2012 februárjában kinevezett magas szintű szakértői csoport ajánlásainak hatályát és ambícióit jelentős mértékben csökkentették; megjegyzi, hogy a javaslatok csekély hatással lesznek a célcsoportként szolgáló bankokra, különös tekintettel arra, hogy Franciaország, Németország és az Egyesült Királyság már elfogadott hasonló jellegű nemzeti reformokat;⁽¹⁾

Szubszidiaritás és arányosság

5. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság által előterjesztett két rendelettervezet olyan szabályok harmonizációjára törekszik, amelyek a banki és pénzügyi intézetekre vonatkozó szabályozási keret erősítésére irányulnak. A rendeletek tárgyát képező joganyagok közötti erős összefonódások és az általuk esetlegesen képviselt rendszerkockázat miatt a szóban forgó rendeleteket csak az Európai Unió szintjén lehet végrehajtani. Az RB ezért úgy véli, hogy a jogalap (az EUMSZ 114. cikke) megfelelő, és a javasolt jogszabályok tiszteletben tartják a szubszidiaritás elvét;

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

II.A. Közös ajánlások

A bankok szerepe a helyi szintű fejlesztések finanszírozásában

6. újfent rámutat arra, hogy mennyire fontos a hitelezés ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatok finanszírozhassanak általános érdekű, például az infrastruktúrával, kutatással és oktatással kapcsolatos projektekbe történő állami beruházásokat; megjegyzi, hogy ezek a beruházások a közkiadások jelentős hányadát képezik, és kulcsfontosságúak a növekedés és a polgárok jóléte szempontjából;

⁽¹⁾ A szóban forgó három országban található 16 a teljes eszközállomány alapján rangsorolt 30 legnagyobb bank közül (a rendelet mintegy 30 bankra vonatkozik).

7. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok által felvett kölcsönök specifikus jellegét. A helyi és regionális önkormányzatokat semmi esetre sem lehet úgy kezelni, mint a magán- vagy vállalati ügyfeleket, ezért a szóban forgó hitelek jellege, nagysága és futamideje specifikus, célzott szaktudást követel meg a bankoktól;
8. elismeri a helyi, regionális, illetve a helyi és regionális önkormányzatokra szakosodott bankok kulcsfontosságú szerepét a régiók és települések fejlesztésében és finanszírozásában. Ezek a bankok a kkv-k, szövetségek és a szociális gazdaság ösztönzése révén alapvető támogatást biztosítanak a helyi szintű gazdasági fejlődés számára;
9. sürgeti a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy védjék és erősítsék meg az önszegélyező, szövetkezeti és takarékszövetkezetek helyi üzleti modelljét, különösen a kisebb bankok esetében, amelyek alapvető szerepet játszanak a reálgazdaságban a helyi és regionális közösségekben való gyakori és kiegyensúlyozott jelenlétük miatt;
10. nem ért egyet néhány olyan helyi és regionális bank aránytalan és ellenőrizhetetlen terjeszkedésével, amelyek értékvesztett eszközök felvásárlása révén komoly veszélybe sodorták származási területeik gazdaságait;

A hitellehetőségek beszűkülésének következményei a helyi szintű fejlesztésekre

11. felhívja a figyelmet a helyi és regionális önkormányzatok számára nyújtott banki hitelezés lehetőségeinek beszűkülésére, ami nemcsak a kisebb volumenben és a magasabb árrésben nyilvánul meg, hanem a hitelek futamidejének aggasztó rövidülésében is; ez egy olyan ördögi kör kifejeződése lehet, ahol az univerzális bankok visszafogják a reálgazdaságban való részvételüket és így nagyobb valószínűséggel folytatnak kereskedési és árnyékbanki tevékenységeket;
12. aggodalommal szemléli az EKB által meghatározott alapkamat (2013. novembertől 0,25 %) és a bankok által a helyi és regionális önkormányzatoknak kínált ráták közötti jelentős kamatláb-különbözetet, tekintettel arra, hogy ez a különbség nem az adott helység pénzügyi helyzetének objektív értékelésén alapul, a fizetési képtelenség kockázata pedig továbbra is igen alacsony;
13. úgy véli, hogy ezek a szigorodó feltételek jelentős nyomást gyakorolnak a helyi és regionális önkormányzatok költségvetéseire, mivel így egyre nehezebb számukra, hogy költségvetéseiket egyensúlyban tartsák, megfelelő abszorpciós kapacitást érjenek el és olyan hosszú távú projekteket finanszírozzanak, amelyek előmozdítják a növekedést és a munkahelyteremtést;
14. ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy egy későbbi időpontban terjesszen elő egy olyan jogalkotási javaslatot, amely hatékony intézkedéseket irányoz elő a kkv-k, illetve a helyi és regionális önkormányzatok számára nyújtott hitellehetőségek beszűkülésének kezelésére;

A helyi és regionális önkormányzatok által kibocsátott pénzügyi eszközök

15. felhívja a figyelmet arra, hogy néhány helyi és regionális önkormányzat tevékenységei és szakpolitikai finanszírozásának céljából pénzügyi eszközöket, például kötvényeket bocsát ki;
16. sajnálattal látja, hogy néhány bank a kapcsolódó kockázatok teljes tudatában illikvid és összetett pénzügyi termékek aránytalan mértékű vásárlására bátorította a helyi és regionális önkormányzatokat; hangsúlyozza, hogy megfelelő szakértelem hiányában a helyi és regionális önkormányzatok nem rendelkeznek a szükséges szaktudással e termékek működésének teljes körű megértéséhez; ezért sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a szóban forgó eszközök csődjének terhe kizárólag a helyi és regionális önkormányzatokra és adófizetőikre hárul;
17. sürgeti a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy a bankokat arra ösztönözzék, hogy átfogó, tisztességes és felelős megközelítést alkalmazzanak a helyi és regionális önkormányzatokkal szemben, amikor tájékoztatják őket a felmerülő kockázatokról; olyan egyszerű és átlátható pénzügyi eszközök kidolgozását szorgalmazza a helyi és regionális önkormányzatok számára, amelyek szabályait és feltételeit egyértelműen meghatározzák a szerződés megkötésekor; azt kéri, hogy ezek az eszközök egyértelmű kamatlábakat kínáljanak, biztosítandó az átláthatóságot a helyi és regionális önkormányzatok demokratikus döntéshozatali folyamatában;

II. B. Az uniós hitelintézetek ellenálló képességét fokozó strukturális intézkedések

18. egyetért azzal a célkitűzéssel, hogy a saját számlás kereskedés tilalma és a kockázatos kereskedési tevékenységek elkülönítését lehetővé tevő kapacitás megteremtése révén erősítsék a bankok stabilitását és ellenálló képességét;

19. támogatja az 1. cikkben meghatározott célokat, azaz a rendszerszintű kockázat, a pénzügyi nyomás, valamint a nagy, összetett és egymással összekapcsolódott bankok csődjének megelőzését;

20. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tanulmányozza annak megvalósíthatóságát, hogy a hasonló szabályokat az adminisztratív terhek és költségek figyelembevételével kiterjesszék az összes bankra ezek méretétől függetlenül, mivel az ilyen kezdeményezések a kisebb bankokat is biztonságosabbá tehetnék;

21. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy megtiltsa a pénzügyi eszközökkel és nyersanyagokkal való, saját számlás kereskedést, vagyis az olyan kereskedést, amelynek egyetlen célja a bank nyereségszerzése, mivel a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv (COM(2011)0656) (úgynevezett MiFID II.) nem foglalkozott kifejezetten a saját számlás kereskedéssel. A szóban forgó eszközök kibocsátását szigorúan olyan piaci szereplőkre kellene korlátozni, akik ezeket a termékeket bizonyíthatóan saját kereskedelmi vagy ipari kockázataik fedezésére használják. Máskülönben fennállna egyfelől a bankok tanácsadói és befektetési tevékenységei közötti szereptévesztés veszélye, ami ösztönző hatással lenne a spekuláció növekedésére és az árak volatilitására, másfelől rendszerszintű kockázatok jelentkeznének a bankrendszerre nézve;

22. fenntartásai vannak a nagyfrekvenciájú kereskedéssel kapcsolatban, amely komoly kockázatokkal járhat a bankrendszerre nézve, és arra kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy e terület szabályozása érdekében hatékony intézkedéseket valósítsanak meg;

A kereskedési tevékenységek elkülönítése

23. újfent hangsúlyozza, hogy a rendeletjavaslat hatálya jelentősen szűkült, mivel számos tagállam már elfogadott hasonló jellegű nemzeti jogszabályokat, illetve mérlegeli ilyen jogszabályok elfogadását, és hogy a Liikanen-csoport ajánlásait érezhetően meggyengítették;

24. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy uniós szintű egységességet biztosítsanak egy ilyen erősen integrált ágazatban, annak érdekében, hogy biztosítsák a megfelelési terhek és költségek minimalizálását, egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek és megakadályozzák a verseny és a belső piac működésének torzulásait ebben az ágazatban;

25. üdvözli az Európai Bizottság abbéli szándékát, hogy ezeket a jogszabályokat felülvizsgálatnak vessék alá a végrehajtást követően, és az esetleges negatív következmények alapos vizsgálatát sürgeti, különösen ami a reálgazdaság finanszírozására gyakorolt hatást illeti az uniós városokban és régiókban;

26. felteszi a kérdést, hogy az a tény, hogy a bizonyos kereskedési tevékenységek elkülönítésére vonatkozó döntés egy szűk hatókörű teszten alapul, elegendő jogi eszközt biztosít-e a rendelet általános céljainak megvalósításához, és hogy ezt nem lehetett volna-e hatékonyabban kezelni egy átfogóbb jellegű teszt segítségével, amely az összes célkitűzést tartalmazza;

27. megkérdőjelezi a rendkívül összetett megközelítés alkalmazásának hatékonyságát, ami egyrésztől megnehezítheti és költségessé teheti a jogszabályok végrehajtásának értékelését és ellenőrzését, másrésztől pedig lehetővé teheti a szabályozástól való eltéréseket, illetve lehetőségeket teremthet szabályozási arbitrázs folytatására;

28. sajnálatát fejezi ki a rendelettervezet szűkített hatálya és elsősorban amiatt is, hogy a derivatívákkal folytatott kereskedést kizárták a döntéshozatali folyamatból. Felmerültek olyan aggályok, hogy a túlzó spekulatív kereskedés túlzottan nagy piacokat eredményez, és torzulásokhoz vezet mind a pénzügyi piacon, mind pedig a reálgazdaságban. Ezek a torzulások a helyi és regionális gazdaság szempontjából nélkülözhetetlen mezőgazdasági, energia- és fémnyersanyagok derivatív piacainak félrearázásához vezethetnek;

29. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az értékpapírok hosszú távú tartását (az ún. *buy and hold* stratégia) vegye ki az uniós hitelintézetek ellenálló képességét fokozó strukturális intézkedésekről szóló rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében rögzített meghatározás hatálya alól, mivel ez az alapvető banki tevékenységek körébe tartozik;

A szimmetria elve

30. felkéri az Európai Bizottságot, hogy vegye fel a szimmetria elvét bankszanálási mechanizmusai közé. Ez azt jelenti, hogy a szanalási hatóságoknak jogukban állna, hogy a hitelezőkre ráterheljék a veszteségeket, ahogy ezek a hitelezők az esetleges nyereségekből is profitáltak volna; ez a szabályozás minden típusú hitelezőre egyaránt vonatkozna;

II.C. Az értékpapír-finanszírozási ügyletek bejelentése és átláthatósága

31. üdvözli az értékpapír-finanszírozási ügyletek bejelentéséről és átláthatóságáról szóló rendeletet, és ezeket az intézkedéseket az olyan strukturális banki reformok kiegészítésének tekinti, amelyek alapvető fontosságúak egy már azonosított jogházag megszüntetése érdekében;

32. elismeri, hogy a hagyományos bankok és az árnyékbankok közötti szoros kapcsolatokra való tekintettel szükség van a szabályozásra, már csak azért is, mert az árnyékbankok – megfelelő ellenőrzés nélkül – ugyanazokat a gazdasági funkciókat töltik be, mint a bankok, azaz: hitelközvetítés, hitelkockázat-átruházás, likviditási és lejárat transzformáció;

33. sürgeti az EKB-t, az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő és átfogó tájékoztatást kapjanak az árnyékbankokról. A tájékoztatás az a kulcsfontosságú tényező, amely lehetővé teszi az állami hatóságok számára, hogy a rendkívül gyors változások és a jogszabályok kijátszására irányuló kísérletek ellenére is megfelelően reagáljanak a rendszer szabályozása terén;

A kereskedési adattárak nyilvántartása és felügyelete

34. üdvözli az összes ügylet egy közös adatbázisba történő bejelentésének kötelezettségére irányuló javaslatot, úgy véli, hogy ez elő fogja mozdítani az értékpapír-finanszírozási ügyletekkel kapcsolatos kockázatok és kitettségek ellenőrzésének javulását; üdvözli, hogy ezek az intézkedések a befektetők számára is javítják majd az átláthatóságot, és olyan eszközöket biztosítanak számukra, amelyek lehetővé teszik, hogy a meghozott befektetési döntések az értékpapír-finanszírozási ügyletek sajátosságainak nagyobb mértékű figyelembevételén alapuljanak;

Az újbóli elzálogosítás átláthatósága

35. támogatja az olyan minimumkövetelmények meghatározását, amelyek azáltal javítják az újbóli elzálogosítás átláthatóságát, hogy biztosítják az ügyfelek beleegyezésének szükségességét, és azt, hogy az ügyfelek döntéseiket az ezekből adódó kockázatok teljes körű ismeretében hozzák meg.

III. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

III.A. Az uniós hitelintézetek ellenálló képességét fokozó strukturális intézkedések COM(2014) 43

1. módosítás

Új preambulumbekzdés a (21) preambulumbekzdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>A nyersanyagokkal való kereskedelemhez kapcsolódó pénzügyi eszközök kibocsátását és értékesítését szigorúan olyan fogyasztókra és termelőkre kellene korlátozni, akik ezeket a termékeket bizonyíthatóan saját kereskedelmi vagy ipari kockázataik fedezésére használják.</u>

2. módosítás

Új preambulumbekzdés a (24) preambulumbekzdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>A nagyfrekvenciájú kereskedés (HFT) jelensége különösen aggodalomra ad okot, mivel úgy tűnik, hogy a rendszer pillanatok alatt összeomolhat, és néhány kereskedő cég túl könnyedén veszi a felmerülő kockázatokat azzal, hogy folyamatosan és azonnal elnagyolt, új kereskedési algoritmusokat bocsát ki. Az a hanyagság, amelyet bizonyos szereplők tanúsítanak, arra számítva, hogy a kereskedésben érintett többi fél majd kompenzálja téves ügyleteiket vagy irányíthatatlan algoritmusait, azt mutatja, hogy a kockázatkezelés továbbra is alapvető fontosságú ahhoz, hogy megóvja a bankokat saját termékeik finomhangolási problémáitól, és ezért az állami hatóságokat arra kötelezi, hogy intézkedések révén fellépjenek ez ellen. A tagállamoknak vagy az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kellene, hogy e piac ellenőrzése érdekében további szabályozási intézkedéseket írnak elő.</u>

Indokolás

Magától értetődik.

3. módosítás

(27) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az önszegélyező, szövetkezeti vagy takarékinézménynek vagy ezekhez hasonló intézménynek minősülő csoportok speciális tulajdonosi és gazdasági struktúrával rendelkeznek. Az elkülönítési szabályok egy részének előírása messzeható változásokat tehet szükségessé az említett jogalanyok szervezeti felépítésében, e változások költségei pedig nem feltétlenül állnának arányban az előnyökkel. Amennyiben az említett csoportok e rendelet hatályába tartoznak, az illetékes hatóság határozhat úgy, hogy az 575/2013/EU rendelet 49. cikke (3) bekezdésének a) vagy b) pontjában meghatározott követelményeket teljesítő maghitelintézet tőkeinstrumentumokat vagy szavazati jogokat birtokoljon a kereskedési egységben, amennyiben az illetékes hatóság úgy véli, hogy az ilyen tőkeinstrumentumok vagy szavazati jogok birtoklása nélkülözhetetlen a csoport működéséhez, és hogy a maghitelintézet kielégítő intézkedéseket hozott a vonatkozó kockázatok megfelelő mérséklésére.	<u>Azok a csoportok, melyeknek üzleti modellje jellegénél fogva Az önszegélyező, szövetkezeti vagy takarékinézménynek típusú, vagy ezekhez hasonló intézménynek minősülő csoportok</u> speciális tulajdonosi és gazdasági struktúrával rendelkeznek. Az elkülönítési szabályok egy részének előírása messzeható változásokat tehet szükségessé az említett jogalanyok szervezeti felépítésében, e változások költségei pedig nem feltétlenül állnának arányban az előnyökkel. Amennyiben az említett csoportok e rendelet hatályába tartoznak, az illetékes hatóság határozhat úgy, hogy az 575/2013/EU rendelet 49. cikke (3) bekezdésének a) vagy b) pontjában meghatározott követelményeket teljesítő maghitelintézet tőkeinstrumentumokat vagy szavazati jogokat birtokoljon a kereskedési egységben, amennyiben az illetékes hatóság úgy véli, hogy az ilyen tőkeinstrumentumok vagy szavazati jogok birtoklása nélkülözhetetlen a csoport működéséhez, és hogy a maghitelintézet kielégítő intézkedéseket hozott a vonatkozó kockázatok megfelelő mérséklésére.

Indokolás

Fontos annak biztosítása, hogy a szóban forgó intézmények ne bújhassanak alapszabályaik mögé annak érdekében, hogy versenytársaikhoz hasonló, olyan tevékenységeket folytassanak, amelyek nem hatékonyak a reálgazdaságban, és így aláássák a rendeletjavaslat célkitűzéseit.

4. módosítás

(29) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A maghitelintézetnek az elkülönítéstől függetlenül továbbra is képesnek kell lennie saját kockázata kezelésére. Bizonyos kereskedési tevékenységeket ezért célszerű engedélyezni, amennyiben azok a maghitelintézet tőkéjének, likviditásának és finanszírozásának prudens kezelését célozzák, és nem veszélyeztetik pénzügyi stabilitását. Hasonlóképpen, a maghitelintézetnek képesnek kell lennie arra, hogy ügyfeleinek bizonyos szükséges kockázatkezelési szolgáltatásokat nyújtson. Erre azonban úgy kell sort keríteni, hogy az ne tegye ki indokolatlan kockázatnak a maghitelintézetet, és ne veszélyeztesse annak pénzügyi stabilitását. A saját kockázat prudens kezelésének céljára és az ügyfeleket szolgáló kockázatkezelési szolgáltatások nyújtására alkalmas fedezeti tevékenységek a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok értelmében fedezeti elszámolásoknak minősülhetnek, de nem kötelező jelleggel.	A maghitelintézetnek az elkülönítéstől függetlenül továbbra is képesnek kell lennie saját kockázata kezelésére. Bizonyos kereskedési tevékenységeket ezért célszerű engedélyezni, amennyiben azok a maghitelintézet tőkéjének, likviditásának és finanszírozásának prudens kezelését célozzák, és nem veszélyeztetik pénzügyi stabilitását. Hasonlóképpen, a maghitelintézetnek képesnek kell lennie arra, hogy ügyfeleinek bizonyos szükséges kockázatkezelési szolgáltatásokat nyújtson. Erre azonban úgy kell sort keríteni, hogy az ne tegye ki indokolatlan kockázatnak a maghitelintézetet, és ne veszélyeztesse annak pénzügyi stabilitását. <u>Továbbá, a szimmetria elvét alkalmazva, a szanalási hatóságoknak jogukban áll, hogy valamennyi típusú hitelezőre ráterheljék a veszteségeket, ahogy ezek a hitelezők az esetleges nyereségekből is profitáltak volna.</u> A saját kockázat prudens kezelésének céljára és az ügyfeleket szolgáló kockázatkezelési szolgáltatások nyújtására alkalmas fedezeti tevékenységek a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok értelmében fedezeti elszámolásoknak minősülhetnek, de nem kötelező jelleggel.

Indokolás

Magától értetődik.

5. módosítás

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Ez a rendelet szabályokat állapít meg a következőkről: a) a saját számlás kereskedelem tilalma; b) bizonyos kereskedési tevékenységek elkülönítése.	Ez a rendelet szabályokat állapít meg a következőkről: a) a saját számlás kereskedelem tilalma; <u>b) a nyersanyagokkal való spekuláció tilalma;</u> b) <u>c)</u> bizonyos kereskedési tevékenységek elkülönítése.

Indokolás

6. módosítás

5. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
„saját számlás kereskedés”: saját tőke vagy idegen tőke használata pozíció felvételére bármely típusú ügyletben bármely pénzügyi eszköz vagy áru vásárlására, értékesítésére vagy elidegenítésére kizárólag saját számlás nyereség megszerzése érdekében és tényleges vagy várt ügyféltevékenységgel való kapcsolat nélkül, vagy a jogalany számára tényleges vagy várt ügyféltevékenység eredményeként felmerülő kockázat fedezete érdekében, konkrétan ilyen pozíció felvételére és nyereség realizálására szakosodott részleg, egység, divízió vagy egyéni kereskedő alkalmazásával, ideértve a saját számlás kereskedésre szakosodott platformokat is;	„saját számlás kereskedés”: saját tőke vagy idegen tőke használata pozíció felvételére bármely típusú ügyletben bármely pénzügyi eszköz vagy áru vásárlására, értékesítésére vagy elidegenítésére kizárólag <u>rövid távú</u> saját számlás nyereség megszerzése érdekében és tényleges vagy várt ügyféltevékenységgel való kapcsolat nélkül, vagy a jogalany számára tényleges vagy várt ügyféltevékenység eredményeként felmerülő kockázat fedezete érdekében, konkrétan ilyen pozíció felvételére és nyereség realizálására szakosodott részleg, egység, divízió vagy egyéni kereskedő alkalmazásával, ideértve a saját számlás kereskedésre szakosodott platformokat is;

Indokolás

Az értékpapírok hosszú távú tartása (az ún. *buy and hold* stratégia) az alapvető banki tevékenységek körébe tartozik, ezért ki kellene zárni az adott meghatározásból.

7. módosítás

5. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	„nyersanyagokkal való spekuláció”: határidős kontraktusokkal való, bankok általi saját számlás kereskedés kizárólag <u>nyereségszerzés céljából, kivéve az olyan termelők és fogyasztók közötti közvetlen és közvetett tevékenységeket, akik e termékeket bizonyíthatóan kereskedelmi vagy ipari kockázatok fedezésére használják;</u>

8. módosítás

6 cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A 3. cikkben említett jogalanyok számára tilos:	(1) A 3. cikkben említett jogalanyok számára tilos:
a) a saját számlás kereskedés;	a) a saját számlás kereskedés;
b) saját tőkével vagy idegen tőkével kizárólag saját számlás nyereség megszerzése érdekében;	b) <u>a mezőgazdasági nyersanyagokkal való spekuláció;</u> b) saját tőkével vagy idegen tőkével kizárólag saját számlás nyereség megszerzése érdekében;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
i. a 2011/61/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott ABA-k befektetési jegyeinek vagy részvényeinek megszerzése vagy tartása; ii. az olyan derivatívákba, certifikátokba, indexekbe vagy más pénzügyi eszközökbe való befektetés, amelyek teljesítménye ABA-k részvényeihez vagy befektetési jegyeihez kötődik; iii. az olyan jogalany befektetési jegyeinek vagy részvényeinek birtoklása, amely saját számlás kereskedést végez vagy ABA-k befektetési jegyeit vagy részvényeit megszerzi.	i. a 2011/61/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott ABA-k befektetési jegyeinek vagy részvényeinek megszerzése vagy tartása; ii. az olyan derivatívákba, certifikátokba, indexekbe vagy más pénzügyi eszközökbe való befektetés, amelyek teljesítménye ABA-k részvényeihez vagy befektetési jegyeihez kötődik; iii. az olyan jogalany befektetési jegyeinek vagy részvényeinek birtoklása, amely saját számlás kereskedést végez vagy ABA-k befektetési jegyeit vagy részvényeit megszerzi.

Indokolás

9. módosítás

6 cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
2. Az (1) bekezdés a) pontja szerinti tilalom nem alkalmazandó a következőkre: a) a tagállamok központi kormányzata vagy az 575/2013/EU rendelet 117. cikkének 2. pontjában és 118. cikkében felsorolt jogalanyok által kibocsátott pénzügyi eszköz; b) az a helyzet, amikor a 3. cikkben említett jogalany teljesíti a következő feltételek mindegyikét: i. saját tőkéjét pénzgazdálkodási folyamatai részeként használja; ii. pénzeszközt vagy pénzeszköz-egyenértékest kizárólagosan birtokol, vásárol, értékesít vagy másképpen megszerez vagy elidegenít. A pénzeszköz-egyenértékesnek kiemelten likvid, a saját tőke alappénznemében tartott, ismert pénzüsszegre könnyen átváltható, jelentéktelen értékváltozási kockázatú, legfeljebb 397 napos lejáratú és a három hónapos magas minőségű államkötvények hozamát nem meghaladó hozamú befektetésnek kell lennie.	2. Az (1) bekezdés a) pontja szerinti tilalom nem alkalmazandó a következőkre: a) a tagállamok központi kormányzata vagy az 575/2013/EU rendelet 117. cikkének 2. pontjában és 118. cikkében felsorolt jogalanyok által kibocsátott pénzügyi eszköz, <u>a tagállamok regionális kormányzatai által kibocsátott pénzügyi eszközök, amelyekkel szembeni kitétségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek;</u> b) az a helyzet, amikor a 3. cikkben említett jogalany teljesíti a következő feltételek mindegyikét: i. saját tőkéjét pénzgazdálkodási folyamatai részeként használja; ii. pénzeszközt vagy pénzeszköz-egyenértékest kizárólagosan birtokol, vásárol, értékesít vagy másképpen megszerez vagy elidegenít. A pénzeszköz-egyenértékesnek kiemelten likvid, a saját tőke alappénznemében tartott, ismert pénzüsszegre könnyen átváltható, jelentéktelen értékváltozási kockázatú, legfeljebb 397 napos lejáratú és a három hónapos magas minőségű államkötvények hozamát nem meghaladó hozamú befektetésnek kell lennie.

Indokolás

Nincs objektív oka annak, hogy a tagállamok központi kormányzata által kibocsátott pénzügyi eszközöket eltérően kezeljük a tagállamok regionális kormányzatai által kibocsátott olyan pénzügyi eszközöktől, amelyekkel szembeni kitétségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek.

10. módosítás

6. cikk (4) bekezdés (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(4) <u>Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott korlátozások nem vonatkoznak azokra a piaci szereplőkre sem, akik bizonyítani tudják, hogy a mezőgazdasági nyersanyagokkal folytatott kereskedésük kereskedelmi vagy ipari kockázatok fedezésének célját szolgálja.</u>

Indokolás**11.módosítás**

6 cikk (6) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
6. A Bizottság felhatalmazást kap, hogy a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy mentesítse az első albekezdés a) pontjában említett tilalom alól a következőket: a) a (2) bekezdés a) pontjában említettekén kívül az olyan pénzügyi eszközök, amelyeket az Unióban alkalmazottakkal legalább egyenértékű felügyeleti és szabályozási követelményeket alkalmazó harmadik országok kormányzata bocsátott ki, amelyekkel szembeni kitettségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek; b) a tagállamok regionális kormányzatai által kibocsátott pénzügyi eszközök, amelyekkel szembeni kitettségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek.	6. A Bizottság felhatalmazást kap, hogy a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy mentesítse az első albekezdés a) pontjában említett tilalom alól a következőket: a) a (2) bekezdés a) pontjában említettekén kívül az olyan pénzügyi eszközök, amelyeket az Unióban alkalmazottakkal legalább egyenértékű felügyeleti és szabályozási követelményeket alkalmazó harmadik országok kormányzata bocsátott ki, amelyekkel szembeni kitettségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek; b) a tagállamok regionális kormányzatai által kibocsátott pénzügyi eszközök, amelyekkel szembeni kitettségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek.

Indokolás

Nincs objektív oka annak, hogy a tagállamok központi kormányzata által kibocsátott pénzügyi eszközöket eltérően kezeljük a tagállamok regionális kormányzatai által kibocsátott olyan pénzügyi eszközöktől, amelyekkel szembeni kitettségekhez az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének megfelelően 0 százalékos kockázati súlyt rendelnek.

III.B. Az értékpapír-finanszírozási ügyletek bejelentése és átláthatósága COM(2014) 40**1. módosítás**

Új preambulumbekkezdés a (12) preambulumbekkezdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>Továbbá, mivel lehetséges az értékpapír-finanszírozási ügyletek közvetett módon, pénzügyi eszközök révén, a kkv-k, helyi és regionális önkormányzatok és magánszemélyek részére történő értékesítése, elengedhetetlen, hogy a banki és árnyékbanki joganyagok átfogó, tisztességes és felelős megközelítést alkalmazzanak, amikor tájékoztatják a szóban forgó szervezet a felmerülő kockázatokról.</u>

Indokolás

Mivel alapos ismeretekkel rendelkező érdekeltekről van szó, a kkv-kat, helyi és regionális önkormányzatokat, valamint magánszemélyeket közvetett módon be lehet vonni ezekbe az eszközökbe. A megfelelő tájékoztatásnyújtás alapvető fontosságú szerep a bankok, valamint az olyan jogalanyok számára, amelyek a bankokkal megegyező szerepet tölthetnek be.

Kelt Brüsszelben, 2014. június 26-án.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Michel LEBRUN

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU